

~~Marie Heloise Tarnay~~

μάθησias eius Marplus Tarnay

43316

1860.205
Γκρ
Πρ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ
ΤΩΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ.

ΥΠΟ

ΔΑΝΙΗΛ ΣΟΥΡΜΕΛΗ

Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἑλληνικοῦ κορασίου Ἐκπαιδευτηρίου.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΤΥΠΟΙΣ Π. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΕΓΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΔΣ, ΑΡΙΘ. 44.

~~1860~~

1860.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πάν αντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν μου, κα-
ταδιώκεται ὡς κλοπιμαῖον κατὰ τὸν νόμον.

Handwritten signature

ΤΗ:
ΜΑΚΑΡΙΑ: ΨΥΧΗ:
ΜΙΚΑΗΛ ΤΟΥΣΙΤΣΑ

ΑΝΤΙ

ΤΩΝ ΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΟΦΕΛΕΙΩΝ
ΑΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΙ ΠΑΡΕΣΧΗΤΑΙ
ΦΟΡΟΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΝ ΑΥΤΩ:
ΩΣ

ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ἀντιθήσειν

Ο ΓΡΑΨΑΣ.

Δ. Σ.

ΤΥΠΟΣ Β. Α. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

30

*Ανερ μακάριε Μιχαήλ Γοσσίτσα!

Και ζωντά Σε εθαύμαζον διὰ τὰς πολλὰς καὶ μεγά-
λας ἀρετὰς καὶ τὰς κοινωφελεῖς πράξεις, καὶ ἀποθα-
νόντα θρεῖλω νὰ μνημονεύω διὰ παντός! Ἡ 11 Μαΐου
1852 μένει ἐς αἰδίων ἐν τῇ μνήμῃ μου· μεταξύ τότε
τῶν ἀποίκων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Ἑλλήνων εὐλογοῦντων
τὸ ὄνομά Σου διέπρεpes ἐξόχως, τιθεῖς τὸν θεμέλιον
λίθον τριπλοῦ τῶν Μουσῶν τεμένους, ὀκτακισμῦρια
τάλληρα δαπανῶν ἐγὼ δ' ἔλαχον τὴν ἡμέραν ἐκείνην,
ἵνα ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου με-
γάλης ἐκείνης πόλεως τὰ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα
τῶν Ὀμοειθῶν Σου διερμηνεύσω.

Ἡ Ἱστορία ἐπαγγέλλεται, ἵνα τοῖς ἐπιγιγνομένοις
διαπρυσίως διακηρύττη χρυσοῖς γράμμασιν ἐν ἀκριβεῖα
τὰ ἔργα Σου· διὰ τοῦτο λυτρώσεις αἰχμαλώτων, ἐπιδόσεις
εἰς πᾶν ἀγαθὸν ἔργον, χορηγίας ἀφειδεῖς εἰς ἐθνικὰς ἐπι-
χειρήσεις, ἀνεγέρσεις Ἐκκλησιῶν, ἰδρύσεις Ἐκπαιδευ-
τηρίων, καὶ μυρία ὅσα τοιαῦτα παραλείπω. Ἄλλ' ὅ,τι
ἐν Σοὶ εθαύμαζον, ἦν ἢ εἰς τὴν Ὀρθόδοξον ἡμῶν Πί-
στιν προσήλωσις, καὶ ἢ εἰς τὸ πολύτλαν ἡμῶν Ἔθνος
ἀκραιφνῆς καὶ ἄγαν φιλοστοργία, ὅθεν οὐδὲν ἔργον Σου
ὑπελάμβανες μέγα, οὐδὲ ἀπεξεδέχου ἔπαινον, ἀπλῆν
ἐκτέλεσιν καθήκοντος πάντα λογιζόμενος, καὶ πάντοτε
ὑποπτεύων ὅτι ἐλάττωνα ἢ ἔδει ἐπραττες. ὦ! ποσάκις

Θερμὰ θάκρυα ἔλειπον τὰς παρειάς Σου, ὅποτε ἐπὶ τῆς
ξένης γῆς παρὰ τὸν ποταμὸν Νεῖλον συνδιελεγόμεθα
περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς φιλοτάτης Πατρίδος, τοῦ μόνου
εἰδώλου Σου! ποσάκις ἐστέναζες μυχίας στοναχὰς διὰ
τοὺς τῶν ἀλλοφύλων ὀνειδισμοὺς κατὰ τοῦ Ἔθνους
ἡμῶν! Δικαίως ἐστὶν εἰπεῖν περὶ Σοῦ, «Ὁ ὕψιλος τοῦ
Ἔθνους Σου κατέφκγέ Σε, καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνει-
διζόντων τὸ Ἔθνος ἐπέπεσον ἐπὶ Σε καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς
κλίνης, ἐφ' ἧς τὸ ἀγαθοεργὸν πνεῦμα παρέδωκες!»

Δέξαι, φίλη καὶ σεβασμία ψυχὴ, τὸ λιτὸν τοῦτο δῶ-
ρον, ὃ Σοι προσφέρει τὸ ὑπ' ἐμὲ Ἑλληνικὸν κορασίον
Ἐκπαιδευτήριον, ἀφείλον τὴν ἰδρυσιν αὐτοῦ εἰς Σε καὶ
εἰς τὰς Σὰς κυρίως προτροπὰς καὶ γενναίας ὑποσχέ-
σεις, αἵτινες διὰ μόνον τὸν θάνατόν Σου ἔμειναν ἀνεκ-
τέλεστοι, καὶ μὴ πᾶθε προστατεύων τῆς Πατρίδος καὶ
τῶν φίλων Σου ἐκ τῶν Σκηπτῶν Δικαίων, ὅπου τὴν δι-
κίην ἀμοιβὴν τῶν ἔργων Σου ἀπολαμβάνεις.

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΥΞΟΜΕΝΟΙΣ.

Διανοούμενος πρό πολλοῦ χρόνου περί ιδρύσεως τοῦ ἤδη συνεσαμένου μοι Παρθεναγωγείου ἐν Ἀθήναις, καταλλήλου εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ταχίστου βήμασιν εἰς τὸν οἰκεῖον προορισμὸν προβαίνοντος Ἑλληνικοῦ ἔθνους, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἃ ἐνεώρων ἐλλείποντα πρὸς τελείαν κατάρτισιν, ἦν καὶ ἡ παντελής στέρσις Ἐγκυκλοπαιδείας προσφυοῦς διὰ κοράσια εἰς πᾶν ἐν γένει εἶδος τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων. Περὶ δὲ τούτου, τασούτον καταφανοῦς ὄντος, οὐδένα τῶν τινα ἐχόντων εἰδικότητα εὔρον διαφωνοῦντά μοι, ἀλλὰ πάντες ὁμολόγουν τὸ ἔργον τῶν προὔργιαιτάτων ὄν, καὶ λυσιστελέστατον ἐσόμενον. Καὶ ἀληθῶς τί διὰ τα κοράσια συντέταχται οἰκεῖον τῆ φύσει αὐτῶν; Ποῦ ἡ ἀπλή, σαφής καὶ σύντομος καὶ ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον Γραμματική; ποῦ δὲ τὸ Συντακτικόν, Γεωγραφία, Ἀριθμητική, Ἑλληνικὴ Χρηστομάθεια, καὶ Ἱστορία; Πολλὰ μὲν ἤδη καὶ καλὰ ὑπὸ πολλῶν διὰ τοὺς παῖδας συντάχθησαν καὶ ὁσημέραι τελειότερα συντάσσονται, διὰ δὲ τὰ κοράσια, τὴν φαινήν ταύτην κρηπίδα τῆς κοινωνίας, τὴν πηγὴν πάσης διὰ τὰς ἐπερχομένας γενεὰς ἠθικότητος καὶ τελείας ἀνατροφῆς, οὐδὲν προῦνοήσαμεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἐνεδώσαμεν αὐτοῖς τὰ αὐτὰ μαθήματα, τὰ αὐτὰ βιβλία, ἅπερ καὶ τοῖς παισὶν, ἐξομοιοῦντες παρὰ λόγον διὰ τοῦ ἔργου τὰ φύσει διαφέροντα, καὶ συγγέοντες τὰ φύσει διεσταλμένα.

Τὸ βιβλίδιον τοῦτο, ἀποτελοῦν μέρος τῶν Παιδαγωγικῶν Μαθημάτων, τῶν συντασσομένων διὰ τὸ ὑπ' ἐμοῦ διευθυνόμενον Παρθεναγωγεῖον, συντάσσεται μὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ εὐμεθοδιωτέρου καὶ τελειότερου τῶν παρ' ἡμῖν Συντακτικῶν, ἧτοι τοῦ σοφοῦ καὶ πάσῃ ἀρετῇ κεκοσμημένου Καθηγητοῦ Κυρίου Κ. Ἀσωπίου, προσέθηκα δὲ καὶ ὅσα ὑπέλαβον λυσιτελεῖν ἐκ τῶν ἐν τοῖς Συντακτικοῖς τῶν αἰοιδίμων τοῦ ἔθνους διδασκαλῶν Ν. Βάμβα καὶ Κ. Κούμα. Ἐπέστησα δὲ ἰδίως τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ἀποδοῦναι τοὺς κανόνας ὡς οἷόν τε βραχεῖς καὶ σαφεῖς, ἵνα ᾧσιν εὐμνημόνευτοι καὶ εὐχερεῖς εἰς ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν προκειμένων χωρίων τῶν διδασκομένων συγγραφέων, καὶ πρὸς τοῦτο προέταξα μὲν ἐκάστου κανόνος ἐρώτησιν εὐσυνόπτως εἰς αὐτὸν χειραγωγοῦσαν τὸν σπουδάζοντα, ἀφείλον δὲ τὴν τῶν παραδειγμάτων πληθύν, ὅγκον περιττὸν θεωρῶν αὐτά.

Προσφέρων δὲ τὸ πονημάτιον τοῦτο τῇ σπουδαζούσῃ νεολαίᾳ, ἐλπίζω ὅτι ἔσται πῶς ὠφέλιμον πρὸς τὴν ταχυτέραν αὐτῆς ἐπίδοσιν εἰς τὴν προγονικὴν τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων γλῶσσαν, ἧτις εἶναι οἰκεῖος καὶ ἀσφαλῆς ὁδηγὸς εἰς τὸν λογικὸν καὶ ἠθικὸν ἐξευγενισμόν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸ μόνον καὶ ἀληθινὸν μέσον τῆς ἀνωρωπίνης εὐδαιμονίας.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ.

§. 1. Τί είναι Σύνταξις καὶ Συντακτικόν;

Σύνταξις λέγεται ἡ κατὰ κανόνας καὶ ὀρθή πλοκὴ τῶν λέξεων εἰς κατασκευὴν λόγου· Συντακτικόν δέ, τὸ μέρος τῆς Γραμματικῆς τὸ διδάσκον τοὺς κανόνας τῆς Συντάξεως.

§. 2 Πόσα εἶναι τὰ ἔργα τοῦ Συντακτικοῦ;

Τὸ Συντακτικόν α. διδάσκει τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος τῶν λέξεων, καὶ κατὰ τίνας κανόνας τίθενται, ὅπερ λέγεται Κυρία Σύνταξις· β'. διδάσκει τοὺς τρόπους, καθ' οὓς λόγος πρὸς λόγον συνδέεται, καὶ τοῦτο λέγεται Σύνδεσις τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν. γ'. σημειώνει τὰς ἐξαιρέσεις τῆς Συντάξεως, καὶ αὗται αἱ συντακτικαὶ ἐξαιρέσεις λέγονται σχήματα ἢ ιδιώματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Κυρία Σύνταξις.

§. 3. Τί είναι λόγος καὶ πῶς γίνεται;

Λόγος εἶναι ἡ παράστασις διὰ φωνῆς ἢ γραφῆς τῶν αισθημάτων ἢ διανοημάτων ἡμῶν. Πρὸς τοῦτο μεταχειριζόμεθα λέξεις.

§. 4. Ὁ μικρότατος λόγος τί ἐξηγεῖ;

Ὁ μικρότατος λόγος ἐξηγεῖ, ὅτι πρόσωπον, ζῶον, ἢ πρᾶγμα ὑπάρχει ἢ ἔχει τινὰ ιδιότητα· οἶον, ἔστι θεός· ὁ Ἀριστείδης ἔστι δίκαιος.

§. 5. Πῶς ὀνομάζεται ὁ μικρότατος λόγος, καὶ διατί;

Ὁ μικρότατος λόγος καλεῖται Πρότασις, διότι δι' αὐτῆς προτεινόμεν καὶ ἐκφράζομεν κρίσιν τῆς ψυχῆς διὰ λέξεων.

§. 6. Πόσα μέρη συνιστῶσι τὴν πρότασιν, καὶ πῶς ὀνομάζονται ταῦτα;

Τρία μέρη συνιστῶσι τὴν πρότασιν· α'. ὑποκείμενον, ὑπερ σημαίνει τὴν οὐσίαν (πρόσωπον, ζῶον, ἢ πρᾶγμα, ἢ ἰδέαν), περὶ ἧς γίνεται ὁ λόγος· β'. κατηγορούμενον, ὑπερ σημαίνει τὴν εἰς αὐτὸ ἀπονεμομένην ιδιότητα, καὶ γ'. τὸ συνδεδεικόν ἐστι, συνδέον τὰ δύο εἰρημένα, ἢ τὸ διαζευκτικὸν οὐκ ἐστι, διαζευγνύον αὐτὰ· οἷον, ὁ μαθητὴς ἐστίν (οὐκ ἐστίν) ἐπιμελής. Τὰ τρία ταῦτα λέγονται Ὁροὶ τῆς Προτάσεως.

§. 7. Τίνες προτάσεις λέγονται ἀνεπτυγμένα καὶ τίνες συνεπτυγμένα;

Προτάσεις ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον κεχωρισμένον τοῦ συνδεδεικτοῦ, λέγονται ἀνεπτυγμένα, οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶ σώφρων· αἱ δὲ ἔχουσαι τὸ κατηγορούμενον ἠνωμένον μετὰ τοῦ συνδεδεικτοῦ, συνεπτυγμένα· ὁ Σ. σώφρονεῖ.

§. 8. Πότε τὸ συνδεδεικὸν παραλείπεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ;

Πολλάκις τὸ συνδεδεικὸν παραλείπεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας προτάσεις, ὅταν ἦναι ἐνικὸν τρίτον πρόσωπον τῆς ὀριστικῆς· οἷον πιστὸν ἢ γῆ. ἤγουν ἐστὶ.

§. 9. Πότε παραλείπεται ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου;

Ἐν ἀκολουθίᾳ λόγου παραλείπεται, ὅταν ὑπάρχη εἰς τὸ προηγούμενον κῶλον, ἐξ οὗ παραλαμβάνεται κατ' ἀναλογίαν, ἤτοι κατὰ πρόσωπον, ἀριθμὸν, ἔγκλισιν καὶ χρόνον, καθ' ἃ ὑπαγορεύει ἡ ἔννοια· ὁ μὲν πατὴρ δίκαιος ἦν, ὑμεῖς δὲ ἄδικοι (ἐνν. ἐστέ).

§. 10. Πότε παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον ἐν συνεπέᾳ λόγου;

Παραλείπεται ἐν συνεπέᾳ τὸ ὑποκείμενον, ὅταν ὑπάρχη ἐν τῷ προηγούμενῳ κῶλῳ, ὅθεν παραλαμβάνεται κατ' ἀναλογίαν· Σωκράτη ἐξαίρω λόγου· ἱκανὸς γὰρ καὶ ἀμφοτέρω (ὁ Σωκράτης ἐστίν) ἢ παράγεται ἕκ τινος λέξεως τῶν ἐν τῷ προηγούμενῳ κῶλῳ· οἷον, πορεύσομαι πρὸς τὰ βασίλεια (= τὰ οἰκίαι βασιλείως), καὶ ἦν μὲν ἀνθιστῆται (ὁ βασιλεὺς δηλ.).

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

§. 11. Πότε τὸ ὑποκείμενον παραλείπεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ;

Ὅταν τὸ ὑποκείμενον ᾖ ἢ α΄ ἢ β΄. προσώπου, τὸ ἐγὼ, σὺ, ἡμεῖς, ὑμεῖς παραλείπονται, ἐπειδὴ αἱ καταλήξεις τοῦ ῥήματος ἀρκοῦσι πρὸς διάκρισιν τῶν προσώπων· λέγονται δὲ αἱ ἀντωνυμῖαι τότε μόνον, ὅταν γίνηται ἀντίθεσις, ἀντιδιαστολή ἢ ἔμφρασις.

§. 12. Πότε τὸ ὑποκείμενον γ΄. προσώπου παραλείπεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ;

Ὅταν τὸ ὑποκείμενον ᾖ γ΄. προσώπου, δὲν παραλείπεται ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἐξῆς περιστάσεων· α΄. ὅταν ἡ πράξις ᾖ ἔργον ἰδιαιτέρον ἀνθρώπου τινός, οἶον, ἐσάλπιγξεν (ὁ σάλπιγκτής), ἐκήρυξεν (ὁ κήρυξ)· β΄. ὅταν ὁ λόγος ᾖ γενικὸς καὶ ἀρμόζων εἰς ἕκαστον, ὅτε ἐννοεῖται τὸ τίς· οἶον, ἠδὺ τὸ ἐλπίζειν (τινά)· δ΄. ἐπὶ τῶν ὕει, νίφει, χειμάζει, σείει, ἀστράπτει, ἐν οἷς ἐννοεῖται ὁ Ζεὺς, ἢ ὁ Θεός.

§. 13. Πότε παραλείπεται τὸ κατηγορούμενον;

Ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ τὸ κατηγορούμενον οὐδέποτε παραλείπεται, ἐπειδὴ ἀδύνατον νὰ μαντεύσῃ τις αὐτὸ· παραλείπεται δὲ μόνον ὅταν ᾖ ὄνομα συγγενείας, πατήρ, μήτηρ κτλ., ἢ αἱ λέξεις, ἴδιον, ἔργον, σημεῖον, ὡς, Νικόστρατος ἐγένετο θρασυμάχου, υἱὸς δηλ. — Αἰσωπὸς ἐγένετο Ἰάδμονος, ἤγουν δοῦλος. — Τοῦτ' ἐστὶ σωφρόνων ἀνδρῶν, ἔργον ἢ ἴδιον. Ἐν συνεπείᾳ δὲ λόγου συχνὰ παραλείπεται, παραλαμβανόμενον ἐκ τοῦ προηγουμένου, εἴτε εἶναι χωριστὸν τοῦ συνδετικῆς (ἐπὶ ἀνεπτυγμένης προτάσεως), εἴτε συνηνωμένον (ἐπὶ συνεπτυγμένης)· οἶον, ἐγὼ μὲν εἰμι ἐπιμελής, σὺ δὲ οὐκ εἶ (ἐπιμελής). — Ὁμολογεῖς ταῦτα; ἔγωγε (ὁμολογῶ).

§. 14. Ἐν συνεπείᾳ λόγου τ' ἄλλο δυνατόν νὰ παραλειφθῇ;

Καὶ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον δυνατόν νὰ παραλειφθῶσιν ἐν συνεπείᾳ λόγου, ὡς, ἔστι Σωκράτης σοφός; ἔστι (Σ. σοφός)· ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικόν, ὡς, κάτοπτρον εἶδους χαλκός ἐστ', οἶνος δὲ νοῦ (κάτοπτρόν ἐστι). Καὶ πᾶσα δὲ λέξις, λεχθεῖσα ἅπαξ, καὶ δυναμένη νὰ ἐννοηται, παραλείπεται πρὸς συντομίαν, εὐφράδειαν καὶ σαφήνειαν.

§. 15. Πότε παραλείπεται ὀλόκληρος πρότασις ;

Παραλείπεται ὀλόκληρος πρότασις *α'*. ἐπὶ εὐχῶν, ὡς, τύχη ἀγαθῇ (γένοιτο ταῦτα)· *β'*. ἐπὶ καταρῶν, ἐς κόρακας (ἄπιθι ἢ ἔρρε)· *γ'*. ἐπὶ ἀπαγορεύσεων ἢ παραινέσεων, Καὶ ὅπως τοὺς μισροὺς κόλακας φυλάξῃ (σκόπει)· *δ'*. ἐπὶ ὄρκων, νῆ Δία (ὑμνυμι ἢ μαρτύρομαι).

§. 16. Ἡ πρότασις τί προσλαμβάνει καὶ διατί ;

Ἡ πρότασις προσλαμβάνει καὶ προσδιορισμοὺς, ἧτοι καὶ ἄλλας λέξεις συμπληρωτικὰς τῆς ἐννοίας.

§. 17. Πόσων εἰδῶν εἶναι οἱ προσδιορισμοί ;

Α'. Προσδιορισμοὶ δι' ὀνομάτων, ἀντωνυμιῶν, ἄρθρων, ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν, λεγόμενοι ὀνομαστικοί· *Β'*. δι' ἐπιρρήματων, ἐπιθετικῶς ἐκλαμβανομένων, λεγόμενοι ὡς ὀνομαστικοί· *Γ'*. δι' ἐπιρρήματων, ἐπιρρήματικοί· *Δ'*. διὰ πλαγίων πτώσεων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων, ἐπὶ ἐννοίας ἐπιρρηματικῆς, λεγόμενοι ὡς ἐπιρρηματικοί.

§. 18. Τί προσδιορίζουσιν οἱ ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοί, καὶ εἰς τίνας προτάσεις ἀρμόζουσιν, καὶ τί οἱ ἐπιρρηματικοί, καὶ εἰς τίνας προτάσεις ἀρμόζουσιν ;

Οἱ ὀνομαστικοὶ καὶ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσιν πατρίδα, ἡλικίαν, ιδιότητα καὶ συμβεβηκός, καὶ ἀρμόζουσιν εἰς τὸ ὑποκείμενον, καὶ εἰς τὸ κατηγορούμενον δὲ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων, σπανίως τῶν συνεπτυγμένων, οἷον, ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἦν ἄριστος στρατηγός· οὗτος ζῆ ἐλευθερος· οἱ δὲ ἐπιρρηματικοὶ ἢ ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορίζουσιν τρόπον, τόπον, χρόνον, ποσὸν καὶ ποιόν, καὶ ἀρμόζουσιν εἰς τὸ κατηγορούμενον τῶν συνεπτυγμένων προτάσεων· οἷον, ἔργεται σήμερον.—Τοῦτον τὸν τρόπον ἀπέθανεν.

§. 19. Τί λέγεται ἀντικείμενον, καὶ τί προσδιορίζει ;

Ἀντικείμενον λέγεται πλαγίᾳ τις πτώσις ὀνόματος, προσδιορίζουσα τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα· σημαίνει δὲ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν, ὡς, ὁ γεωργὸς σκάπτει τὴν γῆν· ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας, ὅπερ δη-

λαδὴ δὲν ὑπῆρχε πρὸ τῆς ἐνεργείας, οἷον, ὁ Θεὸς ἔκτισε τὸν κόσμον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Χρῆσις τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§. 20. Τί χρησιμεύουσιν ἐν τῷ λόγῳ τὰ ὀνόματα;

Τὰ ὀνόματα τίθενται ὡς ὑποκείμενον, κατηγορούμενον, ἀντικείμενον καὶ προσδιορισμός.

§. 21. Τίνα ὀνόματα τίθενται ὡς ὑποκείμενον, καὶ τίνα ὡς κατηγορούμενον;

Εἰς δῆλωσιν τῆς οὐσίας, περὶ ἧς γίνεται ὁ λόγος, χρησιμεύουσι φυσικῶ τῷ λόγῳ τὰ οὐσιαστικά, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τὰ ἐπίθετα, καὶ αἰ μετοχαί, καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, καὶ ἀνάλυσις ἀπαρεμφάτου, καὶ ὀλόκληρος λόγος διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβάνων ἐνότητα· ἀλλὰ ταῦτα τότε θεωροῦνται ὡς οὐσιαστικά. Εἰς δῆλωσιν δὲ τοῦ κατηγορουμένου, ἦτοι τῆς ιδιότητος ἢ ποιότητος τῆς ἀπονεμομένης εἰς τὸ ὑποκείμενον, χρησιμεύουσι τὰ ἐπίθετα, ἐνίοτε ὅμως καὶ τὰ οὐσιαστικά, καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, καὶ ὀλόκληρος λόγος, καὶ ἐπίρρημα· ὅλα δὲ ταῦτα λαμβάνουσιν ἐπιθέτου χαρακτῆρα.

§. 22. Κατὰ τί συμφωνεῖ τὸ Κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον;

Ἐπὶ τῶν ἀνεπτυγμένων προτάσεων τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν ἦναι ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν, ὡς ὁ Γεώργιος ἐστὶ καλὸς, ἡ μήτηρ ἐστὶν ἀγαθή, τὰ θυγατέρες ἐστὶν φρονιμωτάτα· ἂν δὲ τὸ κατηγορούμενον ἦναι οὐσιαστικόν, ὡσεπιτοπολὺ δὲν συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, οἷον, τὰ πρόβχτά ἐστὶ π.λοῦτος· ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ πτώσιν, Σωκράτης ἐστὶ τῶν σοφῶν (ἐνν. εἷς).

§. 23. Τὸ συνδετικὸν καὶ πᾶν ῥῆμα κατὰ τί συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον;

Τὸ συνδετικὸν καὶ πᾶν ῥῆμα συνεπτυγμένης προτάσεως

συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον, τὴν βᾶσιν τοῦ λόγου, κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν· ἐγὼ εἰμι ἀθλίᾳ σὺ γράφεις.

§. 24. Ποίαις ἐξαιρέσεσι πάσχει ὁ κανὼν;

Α. Τὰ περιληπτικὰ συντάσσονται διὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν μετὰ πληθυντικοῦ ῥήματος, ὡς, ἡ βουλὴ ἔγνωσαν (= οἱ βουλευταὶ ἔγνωσαν).

Β'. Οὐδέτερα πληθυντικὰ συντάσσονται μὲ ῥῆμα ἐνικὸν Ἰτατικῶς· τὰ ζῦλα σέσηπε.

Γ'. Πολλὰ ὑποκείμενα διαφόρων γενῶν κατὰ φωνήν, οὐδέτερα ὅμως κατὰ τὴν σημασίαν, συντάσσονται μὲ ῥῆμα ἐνικὸν· ζῦλα καὶ κέραμος καὶ πλίνθοι. . . ἐστὶ χρῆσιμα.

§. 25. Τί λέγεται πρότασις σύνδετος, καὶ εἰς πῶσας ἀπλᾶς ἀναλύεται;

Πρότασις σύνδετος εἶναι ἡ ἔχουσα πολλὰ ὑποκείμενα, ἢ πολλὰ κατηγορούμενα, ἢ συναμφότερα· ἀναλύεται δὲ εἰς τῶσας ἀπλᾶς, ὅσον εἶναι τὸ γινόμενον τῶν ὑποκειμένων ἐπὶ τὰ κατηγορούμενα.

§. 26. Τί γένος λαμβάνει τὸ προσδιορίζον πολλὰ οὐσιαστικὰ ἔμψυχα;

Ὅταν τὸ ἐπίθετον προσδιορίζῃ πολλὰ οὐσιαστικὰ ἔμψυχα, λαμβάνει τὸ ἐπικρατέστερον γένος, ἥτοι ἀρσενικόν, ἐὰν μεταξὺ τῶν οὐσιαστικῶν ὑπάρχη καὶ ἀρσενικόν, ὡς, ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα εἰσὶ καλοὶ· ἐν ἐλλείψει δὲ ἀρσενικῶν, λαμβάνει τὸ θηλυκόν, ἢ τὴν μήτηρ καὶ τὰ τέκνα εἰσὶ καλαί.

§. 27. Τί γένος λαμβάνει τὸ ἐπίθετον, τὸ προσδιορίζον οὐσιαστικὰ ἄψυχα;

Ὅταν τὸ ἐπίθετον προσδιορίζῃ πολλὰ οὐσιαστικὰ ἄψυχα ὁμοιογενῆ, τίθεται ἢ κατὰ τὸ προσεχέστερον, ἢ κατ' οὐδέτερον ἐνικῶς ἢ πληθυντικῶς· ὅταν δὲ προσδιορίζῃ οὐσιαστικὰ ἑτερογενῆ, τίθεται κατ' οὐδέτερον ἐνικῶς ἢ πληθυντικῶς.

§. 28. Κατὰ τίνα ἀριθμὸν τίθεται τὸ ῥῆμα, ὅταν ἔχη πολλὰ ὑποκείμενα;

Ὅταν τὸ ῥῆμα ἔχη πολλὰ ὑποκείμενα, τίθεται ἐνικὸν ἢ πληθυντικὸν ἀδιαφόρως, καὶ ἢ προτάσσεται ἢ ἐπιτάσσεται ἀδιαφόρως.

§. 29. Κατὰ τίνα ἀριθμὸν τίθεται τὸ ῥῆμα, ὅταν ἔχη δύο ὑποκείμενα, ἢ

Όταν τὸ ῥῆμα ἔχη δύο ὑποκείμενα ἐνικά, ἢ ἓν δυϊκόν, τίθεται κατὰ δυϊκὸν σπανίως, συνήθως δὲ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

§. 30. Κατὰ τί πρόσωπον τίθεται τὸ ῥῆμα, ἔταν ἔχη ὑποκείμενα διαφόρων προσώπων ;

Όταν τὸ ῥῆμα ἔχη ὑποκείμενα διαφόρων προσώπων, τίθεται κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον, καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου, καὶ τοῦτο τοῦ τρίτου· οἶον, ἐγὼ καὶ σὺ καὶ ἐκεῖνος γράφομεν· σὺ καὶ ἐκεῖνος γράφετε· ἐνίοτε ὅμως συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσεχέστερον· ἔγραφον οὗτοι καὶ ἡμεῖς.

Τὰ ὀνόματα ὡς προσδιορισμοί.

§. 31. Κατὰ πείους τρόπους τίθενται οἱ ὀνομαστικοὶ καὶ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοί ;

Οἱ ὀνομαστικοὶ καὶ ὡς ὀνομαστικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται ἁ. κατ' ἐπεξήγησιν· β'. διὰ τῶν παρενθετικῶν προτάσεων· γ'. διὰ τῶν πλαγίων πτώσεων.

§. 32. Τί χρησιμεύουσιν οἱ κατ' ἐπεξήγησιν προσδιορισμοί ;

Οἱ κατ' ἐπεξήγησιν προσδιορισμοὶ προσδιορίζουσι τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ τίθενται, προσθέτοντες νέαν ἰδέαν, ἄνευ μεσολαβήσεως συνδετικοῦ· χρηστὸς ἀνὴρ γίγνεται φίλος.

§. 33. Κατὰ τί συμφωνεῖ τὸ προσδιορίζον μετὰ τοῦ προσδιοριζομένου ;

Τὸ προσδιορίζον συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν, καὶ πτώσιν.

§. 34. Πότε τὸ προσδιορίζον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον ;

Θηλυκὰ οὐσιαστικά ἐπὶ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ λαμβάνουσι πολ-
λάκις Ἀττικῶς τὰ προσδιορίζοντα ἄρθρα, ἀντωνυμίας καὶ με-
τοχὰς εἰς γένος ἀρσενικόν· τῷ ἡμέρα τούτῳ δύο ἰδέα ἄρχον-
τε καὶ ἄγοιτε.

§. 35. Τί χρησιμεύουσιν οἱ διὰ παρενθετικῶν προτάσεων προσδιορισμοί ;

Οἱ προσδιορισμοὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν προτάσεων καὶ τῶν καλουμένων παρενθετικῶν μετοχῶν προσδιορίζουσι ποικίλως ἢ ὅλην τὴν κυρίαν πρότασιν ἢ μέρος αὐτῆς.

§. 36. Τίνες ὀνομάζονται προσδιορισμοὶ διὰ πλαγίων πτώσεων ;

Προσδιορισμοὶ διὰ πλάγιων πτώσεων ὀνομάζονται αἱ πλάγια πτώσεις αἱ προσδιορίζουσαι ἄλλα ὀνόματα.

§. 31. Τίνα ὀνόματα προσδιορίζονται ἢτοι συντάσσονται μετὰ γενικῆς;

Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα εἶναι οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα.

§. 38. Τίνα οὐσιαστικά συντάσσονται μετὰ γενικῆς;

Πάντα τὰ οὐσιαστικά συντάσσονται μετὰ γενικῆς σχετικῆς, ἐπειδὴ δι' αὐτῆς ἐκφράζομεν τὴν σχέσιν α'. τοῦ κτήτορος πρὸς τὸ κτῆμα β'. τοῦ γεννήτορος πρὸς τὸ ἔκγονον γ'. τοῦ ἐργάτου ἢ ποιητοῦ πρὸς τὸ ἔργον, τὸ παίημα, ἢ τὴν ὕλην δ'. τοῦ ὅλου πρὸς τὸ μέρος ἢ μέλος ε'. τοῦ περιέχοντος πρὸς τὸ περιεχόμενον σ'. τοῦ δοτῆρος πρὸς τὸ δῶρον ζ'. τῆς ὑποστάσεως πρὸς τὴν ιδιότητα, διάθεσιν, ἢ συμβεβηκός· ὁμοίως δὲ διὰ γενικῆς ἐκφράζεται καὶ ἡ σχέσις ἢ ἐναντία τούτων, ὡς ἡ σχέσις τοῦ κτήματος πρὸς τὸν κτήτορα κτλ.

§. 39. Τίνα ἐπίθετα συντάσσονται μετὰ γενικῆς;

Μετὰ γενικῆς συντάσσονται ὅσα ἐπίθετα σημαίνουσι α'. οἰκειότητα καὶ ἀλλοτριότητα β'. πλήρωσιν, μετοχὴν, κράτος, καὶ τάναντία γ'. ἐμπειρίαν ἢ ἀπειρίαν δ'. ἐπιμέλειαν, φροντίδα καὶ τάναντία ε'. ἐπιτυχίαν ἢ ἀποτυχίαν σ'. μνήμην ἢ λήθην ζ'. φειδῶ ἢ ἀφειδίαν ἢ. χωρισμόν, διαίρεσιν καὶ ἀπομάκρυνσιν θ'. τίμημα καὶ ἀντάλλαγμα ι'. τὰ ἐνεργητικά ια'. τὰ ἀρχικά καὶ ὑπαρχικά ιβ'. τὰ σημαίνοντα διαφορὰν ἢ ὑπεροχὴν, ἐπομένως τὰ παραθετικά καὶ τὰ τούτων ἀνάλογα ιγ'. τὰ ἀφρηρημένα πάντων τῶν ρηθέντων.

§. 40. Τίνα ὀνόματα συντάσσονται μετὰ δοτικῆς;

Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται ὅσα ἐπίθετα σημαίνουσι α'. ταυτότητα, ἰσότητα, ὁμοιότητα ἢ συμφωνίαν β'. συγγένειαν, ἔνωσιν, μίξιν γ'. προσέγγισιν δ'. φιλίαν, ὠφέλειαν, ἢ τάναντία ε'. εὐπίθειαν καὶ ὑποταγὴν σ'. τὰ εἰς τὸς παθητικά ρηματικά ζ'. ἐνεργητικά ρηματικά, ὅσων τὰ ῥήματα συντάσσονται μετὰ δοτικῆς.

§. 41. Τίνα ὀνόματα συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς;

Ὅσων ἐπιθέτων ἢ ἔννοια εἶναι γενικὴ καὶ ἀόριστος, καὶ Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

χρήζει να προσδιορισθῆ τὸ κατὰ τι, συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἀντωνυμιῶν.

§. 42. Πῶς τίθενται αἱ ἀντωνυμίαι ἐν τῷ λόγῳ ;

Αἱ ἀντωνυμίαι τίθενται ἐν τῷ λόγῳ ὡς ὑποκείμενα, κατηγορούμενα, προσδιορισμοὶ καὶ ἀντικείμενα.

Προσωπικαί.

§. 43. Πότε τίθενται αἱ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἀντωνυμίαι ;

Αἱ ἀντωνυμίαι ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς, τίθενται ἐν τῷ λόγῳ ἐπὶ ἀντιθέσεως μόνον, ἀντιδιαστολῆς, καὶ ἐμφράσεως· ἐγὼ μὲν πένομαι, σὺ δὲ πλουτεῖς· — σὺ ταυτ' ἔπραξας· — τοῦτον (τὸν Φίλιππον) εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ ; —

§. 44. Πότε τίθενται αἱ πλάγια τῶν προσωπικῶν, καὶ πότε τῶν συνθέτων ;

Τῶν μὲν προσωπικῶν αἱ πλάγια τίθενται ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, τῶν δὲ συνθέτων ἐπὶ ταυτοπροσωπίας, μετὰ τινῶν ἐξαίρέσεων· ἀγαθόν τι ποιῶ ἑμαυτὸν τε καὶ σέ.

§. 45. Τίς ἡ δύναμις καὶ χρῆσις τῆς ἀντωνυμίας αὐτός ;

Ἡ αὐτὸς ἔχει διακριτικὴν ἔννοιαν, λαμβανομένη ἐπὶ ἀ. β'. καὶ γ'. προσώπου, καὶ ἐρμηνευομένη ἐγὼ ὁ ἴδιος, σὺ ὁ ἴδιος, αὐτὸς ὁ ἴδιος· τότε δὲ προσλαμβάνει καὶ τὰς προσωπικάς, ἐγὼ αὐτός, σὺ αὐτός, οὗτος αὐτός, καλουμένη ἐπιταγματικῆ· ἐπομένως σημαίνει καὶ τὸ μόνος. Ἐνάρθρως δὲ σημαίνει τὸ ὅμοιος.

§. 46. Πότε ἡ αὐτὸς δὲν ἔχει τὴν διακριτικὴν δύναμιν ;

Ἐπὶ τῶν πλαγιῶν πτώσεων ἡ αὐτὸς δὲν ἔχει τὴν διακριτικὴν δύναμιν, ἀλλ' εἶναι ἀπλῶς τριτοπρόσωπος ἀντωνυμία

Σύνθετοι ἢτοι Αὐτοπαθεῖς.

§. 47. Ἐπὶ τίνων περιστάσεων μεταχειρίζομεθα τὰς αὐτοπαθεῖς ;

Ἐπὶ δύο περιστάσεων μεταχειρίζομεθα τὰς αὐτοπαθεῖς· ἀ.

ὅταν ἡ αὐτοπαθὴς ταυτοπροσωπῆ πρὸς τὸ ἴδιον ἑκυτῆς ῥῆμα, λούω ἑμαυτὸν ὅ'. ὅταν ταυτοπροσωπῆ πρὸς τὸ προηγούμενον ῥῆμα, ἐξ οὗ ἐξαρτᾶται τὸ ῥῆμα τῆς αὐτοπαθοῦς· παρα κελῶ σε λούσαι ἑμαυτὸν.

§. 48. Ἐνίοτε ἀντὶ τίνος ἄλλης ἀνωνομίας λαμβάνεται ἡ αὐτοπαθὴς;

Ἡ αὐτοπαθὴς ἐνίοτε λαμβάνεται ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀλλήλων· οἷον, λέγουσι καὶ ἀκούουσιν ἐν μέρει ἑκυτῶν, ἀντὶ ἀλλήλων.

Ἀλληλοπαθεῖς.

§. 49. Τί σημαίνει ἡ ἀλληλοπαθὴς;

Ἡ ἀλληλοπαθὴς σημαίνει ἀμοιβαίαν σχέσιν δύο ἢ πλειόνων ἀντικειμένων· κατηγοροῦσιν ἀλλήλων.

Κτητικά.

§. 50. Τί σημαίνουν αἱ κτητικά;

Αἱ κτητικά σημαίνουν αἰ κτῆσιν τοῦ προσώπου εἰς ὃ ἀναφέρονται· ὅ'. τὸ λεγόμενον ὡς κτῆσιν τοῦ λέγοντος, οἷον, τὸ σὸν (=τὸ ὑπὸ σοῦ λεγόμενον) Ἄργος οὐ δέδοικα.

§. 51. Πρὸς τί ἰσοδυναμοῦσιν αἱ κτητικά;

Αἱ κτητικά ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν ἐπὶ ἑτεροπροσωπίας, καὶ τὰς γενικὰς τῶν αὐτοπαθῶν ἐπὶ ταυτοπροσωπίας.

§. 52. Τίνα προσδιορισμὸν ἐνίοτε λαμβάνουσι;

Ἐνίοτε προσδιορίζονται διὰ κτητικῆς γενικῆς, ἐπειδὴ εἰς γενικὴν ἀναλύονται· οἷον, ἡ ὑμετέρα (=ὑμῶν) τῶν σοφιστῶν τέχνη.

Δεικτικά.

§. 53. Τί χρησιμεύουσιν αἱ δεικτικά;

Αἱ μὲν ἐκεῖνος, οὗτος καὶ ὅδε χρησιμεύουσιν εἰς δεῖξιν οὐσίας· αἱ δὲ τόσος, τοσοῦτος, τοσόσδε, εἰς δεῖξιν ποσότητος· αἱ δὲ τοῖος, τοιοῦτος, τοιόσδε, εἰς δεῖξιν ποιότητος· αἱ δὲ τηλικός, τηλικούτος, τηλικόσδε, εἰς δεῖξιν μεγέθους ἢ ἡλικίας.

§. 54. Πῶς διαιροῦνται κατὰ τὴν δύναμιν τῆς δείξεως;

Αἱ μὲν ὅδε, τοσόσδε, τηλικόσδε, τοιόσδε καὶ τὰ ἐπιρρή-

ματα ὧδε, τασόνδε, τηλικόνδε, τοιόνδε δεικνύουσιν ἢ λίαν προσεχῆ κατὰ τόπον, ἢ μετ' ὀλίγον μέλλοντα κατὰ χρόνον· αἱ δὲ οὗτος, τόσος-τοσοῦτος, τοῖος-τοιούτος, τηλικός-τηλικούτος, καὶ τὰ ἐπιρρήματα, τασόν-τοσοῦτον, οὕτω, τοῖον-τοιούτον, τηλικόν-τηλικούτον, δεικνύουσιν ἢ ὀλίγον μεμακρυσμένα κατὰ τόπον, ἢ πρὸ ὀλίγου λεχθέντα· ἢ δὲ ἐκεῖνος καὶ τὸ ἐκείνος, ἢ πολὺ μεμακρυσμένα, ἢ πρὸ πολλοῦ λεχθέντα.

§. 55. Πότε λέγονται συγκεκριαλιωτικάι;

Αἱ οὗτος, τοσοῦτος, τοιούτος, τηλικούτος συγκεκριαλιωσιν ἐνίοτε τὰ ἐν τῇ αὐτῇ φράσει προαναφερόμενα, καὶ τότε λέγονται Συγκεκριαλιωτικάι.

§. 56. Πότε λέγονται προεξαγγελτικάι ἢτοι προαναφωνητικάι;

Αἱ οὗτος, ἐκεῖνος, τοσοῦτος, τοιούτος, τηλικούτος ἔχουσιν ἐνίοτε παρὰ τὸν κανόνα τὴν δύναμιν τῶν ὧδε, τασόσδε, τοῖσδε, τηλικόσδε, ἢτοι δεικνύουσι καὶ τὰ μετ' ὀλίγον λεχθησόμενα, καλούμεναι τότε προεξαγγελτικάι, ἢτοι προαναφωνητικάι.

§. 57. Τίνα ἄλλην δύναμιν ἔχει ἢ ἐκεῖνος;

Ἢ ἐκεῖνος, ἐπειδὴ δεικνύει τὸ πρὸ πολλοῦ ῥηθέν, σημαίνει καὶ τὸ γνωστὸν καὶ περίφημον, οἷον, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον.

§. 58. Ἐκ δύο προλεχθέντων πότερον δεικνύομεν διὰ τοῦ οὗτος, καὶ πότερον διὰ τοῦ ἐκεῖνος;

Ἐκ δύο προλεχθέντων τὸ μὲν πρῶτον δεικνύομεν διὰ τῆς ἐκεῖνος ὡς πρότερον λεχθέν, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τοῦ οὗτος ὡς πρὸ ὀλίγου λεχθέν, ἂν καὶ ἐνίοτε γίνεται τὸ ἀνάπαλιν· οἷον, μὴ μόνον θύε, ἀλλὰ καὶ εὐόρκει· ἐκεῖνο μὲν γὰρ πλούτου (τὸ θύειν), τοῦτο δὲ (τὸ εὐόρκειν) τῆς τῶν τρόπων καλοκαγαθίας τεκμήριον.

Ἀναφορικάι.

§. 59. Τί χρησιμεύουσιν αἱ ἀναφορικάι;

Διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀναπολοῦμεν προῤῥηθεῖσαν ἔννοιαν, καὶ συνδέομεν δύο ἢ πλείονας προτάσεις εἰς ἓνα λόγον καλοῦμενον ἀναφορικόν.

§. 60. Επί τίνων περιστάσεων τίθεται ἡ ὄς, καὶ ἐπὶ τίνων ἡ ὄστις ;

Ἡ μὲν ὄς τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς ὄρισμένον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, οἶον, Ζεὺς ὄς ἐφορᾷ πάντα· ἡ δὲ ὄστις, εἰς ἀόριστον, οἶον, ὄστις πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται, ἐκείνου ἐστὶ δούλος. Ἐνίοτε ὅμως γίνεται καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

§. 61. Πάντοτε τίθενται αἱ λέξεις, εἰς ἃς αἱ ἀναφορικαὶ ἀναφέρονται ;

Πολλάκις παραλείπονται αἱ λέξεις ἢ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι, εἰς ἃς αἱ ἀναφορικαὶ ἀναφέρονται.

§. 62. Προηγούμενης ἐπιτάσεως σχετικῆς, τίμη ἰσοδυναμοῦσιν ;

Ὅταν προηγῆται ἐπίτασις σχετικὴ διὰ τῶν δεικτικῶν οὕτω, τοσοῦτος, τοιοῦτος, τηλικούτος, λεγομένων, ἢ καὶ πολλάκις ἐννοουμένων, ἔπεται τὸ ὥστε, ἢ πανιώτερον τὰ ἀναφορικὰ ὄς, ὄστις, ὅσον κτλ., δι' ὧν δεικνύεται ὁ βαθμὸς ἢ τὰ ὄρια τῆς ἐπιτάσεως· οἶον, οὕτως ἠύξησε τὴν πόλιν, ὥστε μηδεμιᾶς ἀπολελεῖσθαι·—τίς οὕτω μαίνεται, ὄστις (= ὥστε) οὐ σοὶ βούλεται φίλος εἶναι ; —Κρήνη οὕτω πικρά, ἢ, σμικρὰ οὔσα, κισνᾶ μέγαν ποταμόν· —νεμόμενοι τὰ ἑαυτῶν ὅσον (= ὥστε) ἀποζῆν.

§. 63. Πόθεν προέκυψεν ἡ λέξις ἔνιοι καὶ ἐνίοτε ;

Τὰ εἰσὶ τινες οἰ-αἰ--ᾶ-ὦν-οἷς-αἷς-οὔς-ᾶς-ᾶ, παραλειπομένου τοῦ τινὸς γίνονται εἰσὶν οἰ-αἰ-ᾶ κτλ. καὶ αὐτὸ τὸ εἰσὶ λέγεται ἐστὶ καὶ ἔνι, ὅθεν, ἔνι οἰ-ἔνιοι, ἔνι αἰ-ἔνιοι κτλ. Ὁμοίως καὶ ἐστὶ καιρὸς ὅτε=ἔστιν ἢ ἔνι ὅτε=ἐνίοτε, καὶ ἔστι τόπος ὅπου = ἐσθ' ὅπου, ἐστὶ τρόπος ὅπως = ἐστὶν ὅπως—ἐσθ' ὅπως κλπ.

§. 64. Ἐπὶ τίνος περιστάσεως τίθεται ἡ οἷος ;

Ἡ οἷος τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὴν τοιοῦτος ἢ τοιοῦσαδε λεγομένην ἢ ἐννοουμένην.

§. 65. Μετ' ἐπιθέτου τί σημαίνει ἡ οἷος, ὄσος, ἡλικός, ὅταν παραλείπηται ἡ τοιοῦτος, τοσοῦτος, τηλικούτος ;

Μετ' ἐπιθέτου σημαίνουσιν ἐπίτασιν· ὡς, ἀπέχθεται γεγόνασιν οἷα χαλεπώταται=λίαν χαλεπώταται· σμήχανον ὅσον θαυμασία ἡλικα· παραλείπεται δὲ εἰς τὰς τοιαύτας φράσεις ἡ τοιοῦτος, καὶ τὸ πλήρες εἶναι, ἀπέχθεται γεγόνασιν τοιαῦ·
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ται, οἷσι εἰσὶν αἱ χαλεπώταται. Τοῦτο δὲ καλεῖται Σύμπτω-
ξις δύο προτάσεων εἰς μίαν, γινομένη καὶ εἰς ἀναφορικὸν λό-
γον, ἔνθα παραλείπεται ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία καὶ τὸ ἐστίν·
οἷον, τοῦτο οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις=οὐδὲν θαυμαστὸν ἐστὶ
τοῦτο ὃ λέγεις· τίνας ἐκείνους ἐκπέμπει=τίνες εἰσὶν ἐκεῖνοι,
οὓς ἐκπέμπει.

§. 66. Μετ' ἀπαρεμφάτου τί σημαίνει ἡ οἷος, ἐννοουμένου τοῦ τοιοῦτος;

Ἡ οἷος μετ' ἀπαρεμφάτου, παραλειπομένου τοῦ τοιοῦτος,
σημαίνει τὸ ἐπιτηδεις, καὶ ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ὥστε· οἷον,
οὐ γὰρ ἦν ἡ ὥρα ὅσα ἄρδεν τὸ χωρίον = οὐ γὰρ ἦν ἡ ὥρα
τοιαύτη, ὅσα ἄρδεν=ἐπιτηδεῖα, ὥστε.

§. 67. Τί σημαίνει ἡ οἷος μετὰ τοῦ συνδέσμου τέ :

Ἡ οἷος μετὰ τοῦ τέ σημαίνει τὸ δυνατός, οὐχ οἷον τε =
οὐκ ἐστὶ δυνατόν.

§. 68. Πότε τίθεται ἡ ὄσος, καὶ πότε ἡ ἡλικίος ;

Ἡ μὲν ὄσος τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὴν τοσόσδε ἢ
τοσοῦτος λεγομένην ἢ παραλειπομένην· ἡ δὲ ἡλικίος, εἰς τὴν
τηλικόσδε ἢ τηλικούτος.

§. 69. Εἰς τίνα ἄλλην χρῆσιν τίθενται αἱ οἷος, ὄσος, καὶ ἡλικίος ;

Ἡ οἷος, ὄσος καὶ ἡλικίος λαμβάνονται πολλάκις θαυμαστι-
κῶς, ὅτε αἱ συσχετικαὶ αὐτῶν οὔτε λέγονται, οὔτε ἐννοοῦνται.
Οἷος ὠνήρι!-ὄσον τὸ πρᾶγμα!-ἡλικίος ἂν θόρυβος ἐγένετο.

§. 70. Τίνα ἄλλην χρῆσιν ἔχουσιν αἱ ἀναφορικαί ;

Ἐνίοτε αἱ ἀναφορικαὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς ἀντωνυμίαν προ-
σωπικὴν ἢ δεικτικὴν μετὰ τοῦ γάρ, καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ
πρὸς δεικτικὴν μετὰ τοῦ δέ, ἢ τοίνυν· οὐδεὶς μείζων ἐμοῦ
ἐγένετο, ὅς (=ἐγὼ γάρ) τοσαῦτα διεπραξάμην· — αἱ δὲ γυ-
ναῖκες τὴν μητέρα ἐμακάριζον, οἷων τέκνων (=ὅτι τοιοῦτων
τέκνων) ἐκύρησεν — ὧν ἐνθυμουμένους χρῆ φιλοτιμεῖσθαι =
τούτων δὲ ἢ τούτων τοίνυν.

§. 71. Τί λέγεται ἐφέλικσις τῶν ἀναφορικῶν ;

Πολλάκις ἡ ἀναφορικὴ συμφωνεῖ κατὰ πτώσιν πρὸς τὸ ὄ-
νομα ἢ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν λεγομένην ἢ ἐννοουμένην, εἰς

ἦν ἀναφέρεται, καὶ τοῦτο λέγεται ἐφέλκυσις συντάξεως, οἷον, μεταδίδωμί σοι τοῦ σίτου οὐ ἔχω, καὶ συνηθέστερον, μεταδίδωμί σοι οὐ ἔχω σίτου, ἀντὶ ὃν ἔχω.

§. 72. Τίνες ἄλλαι ἀνωμαλῖαι ἀπαντῶνται εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἀναφορικῶν;

Ἐνίοτε ἡ ἀναφορικὴ συμφωνεῖ κατὰ γένος οὐχὶ πρὸς ὃ ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς ὃ ἔπεται, οἷον, πάρεστιν αὐτῷ φόβος, ἦν (ἀντί, ὅν) αἰδῶ καλοῦμεν.

Ἀόριστοι.

§. 73. Πόσαι εἶναι αἱ ἀόριστοι ἀντωνομῖαι;

Αἱ ἀόριστοι ἀντωνομῖαι εἶναι τίς, ἔνιοι, καὶ δεῖνα, ποιός, = ποιότητός τινος, ποσός = ποσότητός τινος, κοινῶς κάποιος, κάμποσος.

§. 74. Τί σημαίνει ἡ τίς;

Ἡ τίς σημαίνει ἄ. ἀοριστίαν, ὅταν τίθηται μετ' οὐσιαστικῶν β', τὸ περίπου, ὅταν τίθηται μετ' ἀριθμητικῶν ἢ μετ' ἀντωνομιῶν συσχετικῶν, οἷον, ἐβδομήκοντά τινος ἡμέρας. — Ποῖός τις; πηλίκος τις; τοιοῦτός τις. γ'. τὸ σπουδαῖον καὶ ἀξιόλογον, τιθεμένη μόνη, οἷον, λέγω τι = σπουδῆς ἄξιον.

Ἐρωτηματικά.

§. 75. Ποῖα εἶναι αἱ ἐρωτηματικά ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ;

Αἱ ἐρωτηματικά ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ εἶναι ἄ. πότερος, ὅταν ἐρωτῶμεν περὶ ἐνὸς ἐκ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων β', τίς, περὶ ἐνὸς ἢ πολλῶν γ'. ποῖος, περὶ ποιότητος δ'. πόσος, περὶ ποσότητος ε'. πηλίκος, περὶ μεγέθους ἢ ἡλικίας σ'. πόστος = τίνας τάξεως; ζ'. ποσταῖος = κατὰ τίνα ἡμέραν, πρώτην ἢ δευτέραν κτλ.; ἠ. ποδαπός = τίνας πατρίδος;

§. 76. Τίνες ἐρωτηματικά χρησιμεύουσιν ἐν ἐξαρωτημένῃ ἐρωτήσει;

Ἐπὶ ἐξηρημένης ἤτοι πλαγίως ἐρωτήσεως χρησιμεύουσιν αἱ ὅστις, ὁπότερος, ὁποῖος, ὁπόσος, ὁπηλίκος, ὁπόστος, ὁποδαπός. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ κανὼν δὲν μένει ἄνευ ἐξαιρέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ἄρθρον.

§. 77. Τίς ἡ δύναμις τοῦ ἄρθρου ἐπὶ τῆς πρώτης ἐποχῆς τῆς γλώσσης;

Τὸ ἄρθρον τὸ πάλαι καὶ μάλιστα παρ' Ὀμήρω ἐλαμβάνετο ὡς ἀντωνυμία δεικτικὴ καὶ ἀναφορικὴ.

§. 78. Παρ' Ἀττικοῖς σῶζεται ἡ χρῆσις αὕτη;

Παρ' Ἀττικοῖς ἔμειναν ἡ χρῆσις αὕτη καὶ ἐπὶ ἄλλων μὲν περιστάσεων, μάλιστα δὲ ἐπὶ ἀντιθέσεως· ὁ μὲν ἐπιμέλεται, ὁ δὲ ἀμελεῖ· καὶ ἐπὶ μερισμοῦ, τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῶν, οἱ δ' ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶ· καὶ εἰς τὴν φράσιν, τὸ μὲν, τὸ δὲ = τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ = μέρος μὲν, μέρος δέ· ἔτι δὲ καὶ εἰς τὴν φράσιν τὸ μὲν τῆ, τὸ δὲ τῆ = ἄλλο μὲν ἐνταῦθα, ἄλλο δὲ ἄλλοθι.

§. 79. Πόσας χρήσεις ἔχει τὸ ἄρθρον παρ' Ἀττικοῖς;

Τρεῖς χρήσεις ἔχει τὸ ἄρθρον παρ' Ἀττικοῦ, α. ὀριστικὴν, β'. συγκεφαλαιωτικὴν. γ'. οὐσιαστικοποιόν.

§. 80. Τί εἶναι ὀριστικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου;

Ὀριστικὴ χρῆσις τοῦ ἄρθρου εἶναι τὸ νὰ ὀρίξῃ καὶ εἰδικεύῃ τὸ μεθ' οὗ τίθεται ὄνομα α. ὡς ἄτομον γνωστόν, οἶον, ὁ ἄνθρωπος, ἦτοι ὁ γνωστός· β'. ὡς γένος, οἶον, ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ ζῶον λογικόν, ἦτοι τὸ γένος τὸ τῶν ἀνθρώπων· γ'. ὡς εἶδος, οἶον, ὁ λευκὸς ἀνθρώπος ἐστὶ τοῦ μέλανος καλλίων, ἦτοι τὸ εἶδος τῶν λευκῶν ἀνθρώπων· δ'. ὡς κλάσις, οἶον, ὁ τύραννος εἰσὶ ἀηδῶς, ἦτοι ἡ κλάσις τῶν ἀνθρώπων τῶν κλουμένων τυράννων.

§. Τίνα ὀνόματα ἀνεῦ ἄρθρου παρίστανται ὡς ὀρισμένα;

Παρίστανται ὡς ὀρισμένα, διὸ καὶ σπανίως δέχονται ἄρθρα α. τὰ κύρια· β'. τὰ οὐρανός, ἥλιος, ἄδης, βασιλεὺς (ὁ Περσῶν), πατήρ, μήτηρ, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· γ'. τὰ ὀνόματα τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν· δ'. τὰ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν· τὰ τῶν τάξεων καὶ εἰδῶν, οἶον, γυνή, παῖδες, ἀνὴρ, ἀνθρώπος κτλ.

§. 82. Τί εἶναι Συγκεφαλαιωτικὴ χρῆσις;

Συγκεφαλαιωτική χρῆσις τοῦ ἄρθρου εἶναι τὸ νὰ συγκεφα-
λαιώη τὰ ἄτομα τάξεώς τινος, οἷον, οἱ Ἀθηναῖοι=πάντα τὰ
ἄτομα τὰ συνιστῶντα τὴν τάξιν τῶν Ἀθηναίων, ἐνῶ Ἀθη-
ναῖοι = τινὲς τῶν Ἀθηναίων, αἱ πᾶσαι ἐβδόμηκοντα = ὅλαι
μηδεμιάς ἐξαιρουμένης· τὸ καλόν=τὸ κεφάλαιον τοῦ καλοῦ·
ἡ ἀδικία=τὸ ἄθροισμα ὅλων τῶν ἀδίκων πράξεων, ἐνῶ ἀδικία
=μία τῶν κατὰ καιρὸς γινομένων ἀδίκων πράξεων· τὸ βαρ-
βαρικόν=οἱ βάρβαροι, τὸ ὄπλιτικόν=οἱ ὄπλιται, τὸ ξενικόν
=οἱ ξένοι μισθοφόροι, τὸ θεραπευτικόν=οἱ θεράποντες, ἡ ἵπ-
πος=τὸ ἵππικόν=οἱ ἵππεῖς κτλ.

§. Τί εἶναι οὐσιαστικοποιὸς δύνამις τοῦ ἄρθρου;

Οὐσιαστικοποιὸς δύνამις τοῦ ἄρθρου εἶναι τὸ νὰ μετα-
βάλλῃ εἰς οὐσιαστικά τὰ μεθ' ὧν τίθεται, ἥτοι α'. τὰ ἀπα-
ρέμματα, οἷον, τὸ τυχεῖν ἐστὶ δυσχερὲς=ἡ ἐπιτυχία· β'. τὰ
ἐπίθετα καὶ τὰς μετοχάς, οἷον, τὸ πιστὸν = ἡ πίστις, τὸ
πρόθυμον=ἡ προθυμία, τὸ βουλόμενον=ἡ βούλκησις, τὸ θαρ-
ρόυν=τὸ θάρρος· γ'. ἐπιρρήματα, Περικλῆς ὁ πάνυ=ὁ ἐν-
δοξος· δ'. ἐμπροθέτους φράσεις, οἷον, τὸ ἐπ' ἐμοί—κατὰ τὴν
ἐμὴν δύναμιν· ε'. κτητικὰς ἀντωνυμίας, τὸ ἐμὸν=ἐγὼ, τὰ ὑ-
μέτερα=ὑμεῖς· σ'. ὀλόκληρον λόγον διὰ τοῦ ἄρθρου λαμβά-
νοντα ἐνότητα, οἷον, δυσχερέστατον τὸ Γνωθὶ σαυτὸν = ἡ
σαυτοῦ γνώσις.

§. 84. Πότε τὸ κατηγορούμενον καὶ ἀντικείμενον τίθενται ἑναρθερα, καὶ
πότε ἔχι;

Τὸ κατηγορούμενον δὲν δέχεται ἄρθρον, ὅταν τὸ ὑποκεί-
μενον ᾖ αἰ ἄτομον, καὶ τὸ κατηγορούμενον παριστᾷ κλάσιν,
Σωκράτης (ἄτομον) ἐστὶ σοφὸς (οἱ σοφοὶ εἶναι κλάσις). Δέχε-
ται δὲ ἄρθρον, α', ὅταν τὸ ὑποκείμενον θεωρῆται ὡς ἀπαρτί-
ζον τὴν τάξιν, ἢν παριστᾷ τὸ κατηγορούμενον, ὡς, οἱ ἀδίκως
τὰ χρήματα ἀφαιρούμενοί εἰσιν οἱ κλέπται· β'. ὅταν τὸ κα-
τηγορούμενον ᾖ τὸ ἀντικείμενον ἐξηγή τὸ κυρίως καὶ κατ'
ἐξοχὴν ἀνήκον εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκφερομένην τάξιν, ὡς, οὗτός

ἔστιν ὁ προδότης;—ὁ κυρίως προδότης ὠνόμασεν ἐμὲ τὸν ἄριστον στρατιώτην—τὸν κατ' ἐξοχὴν.

§ 83. Ποῦ τίθεται τὸ ἄρθρον, ἔταν εἶναι οὐσιαστικὸν μετ' ἐπιθέτου;

Ἐπίθετον πρὸ οὐσιαστικοῦ δέχονται τὸ ἄρθρον ἅπαξ προτεταγμένον, ὡς ὁ καλὸς ἄνθρωπος· οὐσιαστικὸν δὲ καὶ ἐπίθετον δέχονται ἐκάτερον ἄρθρον, οἷον ὁ ἄνθρωπος ὁ καλός. Ἄν δὲ τὸ μὲν οὐσιαστικὸν ἐκφέρεται ἔναρθρον, τὸ δὲ ἐπίθετον ἄναρθρον, δηλοῦται ἡ αὐτὴ οὐσία εἰς διάφορον κατάστασιν, οἷον, ὁ μαθητὴς ἐπιμελής μὲν ἐπιδίδωσιν, ἀμελής δὲ οὐχί.— ἔχω τὸν πέλεκυν ὄξυν, ἢ, ἔχω ὄξυν τὸν πέλεκυν.

§. 86. Πότε ἄλλοτε τὸ ἄρθρον διπλασιάζεται;

Τὸ ἄρθρον διπλασιάζεται προσέτι καὶ ὅταν ἔπηται μετὰ τὸ ἔναρθρον οὐσιαστικὸν γενικὴ σχετικὴ, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς ἐπίθετον· οἷον, ἡ φύσις ἡ Εὐαγόρου—ἡ Εὐαγόρειος, ὁ δῆμος ὁ Αθηναίων—ὁ Ἀττικὸς ἦτοι ὁ Αθηναϊκός.

§. 87. Τί ἐξυπακούεται, ἔταν ἄρθρον καίται πρὸ προθέσεως, ἢ ἐπιρρήματος;

Ἄρθρον πρὸ προθέσεως ἢ ἐπιρρήματος ἔχει ἐννοουμένην μετοχὴν κατάλληλον εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου· οἷον, οἱ ἐκ τῶν νήσων κκοῦργοι—οἱ ὀρμώμενοι· οἱ ἐν Ἀθήναις—οἰκοῦντες, οἱ πάλαι—οἱ ζῶντες πάλαι—οἱ παλαιοί, οἱ ἄνω—οἱ ὄντες ἢ οἱ κείμενοι ἄνω.

§. 88. Τί ἐξυπακούεται εἰς ἄρθρον κείμενον πρὸ γενικῆς κυρίου ὀνόματος;

Εἰς ἄρθρον κείμενον πρὸ γενικῆς κυρίου ὀνόματος πολλάκις ἐξυπακούεται ὄνομα συγγενείας, πατὴρ, μήτηρ, καὶ τὰ τοιαῦτα· οἷον, Φίλιππος ὁ Ἀλεξάνδρου—ὁ πατήρ, Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου—ὁ υἱός, Ὀλυμπιάς ἡ Φιλίππου—ἡ γυνή, Ὀλυμπιάς ἡ Ἀλεξάνδρου—ἡ μήτηρ, κτλ.

§. 89. Τί λείπει εἰς τὴν φράσιν ἐν τοῖς καὶ τί σημαίνει;

Ἡ φράσις ἐν τοῖς, ἰδίως μετὰ ὑπερθετικῶν, ἔχει ἐννοουμένην τὴν μετοχὴν τοῦ ῥήματος τῆς προτάσεως, ἰσοδυναμοῦσα τῷ πρὸ πάντων ἢ μάλιστ'· οἷον, ἐν τοῖς πρῶτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σίδηρον κατέθεντο—ἐν τοῖς πρώτοις καταθεμένοις—πρῶτοι πάντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

§. 90. Τίνες λέγονται κοινοὶ προσδιορισμοί, καὶ πόσοι εἶναι ;

Οἱ δι' ἐπιρρήματων ἢ πλαγίων πτώσεων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων προσδιορισμοί, οἱ προσδιορίζοντες πᾶσαν κοινῶς τάξιν ῥημάτων, λέγονται κοινοὶ προσδιορισμοί, ὄντες ἐπτά, ἁ τῶπος, β'. χρόνος, γ'. ποιόν, δ'. ποσόν, ε. τὸ κατά τι, ζ'. τὸ αἷτιον, καὶ ζ'. ἡ ἠθικὴ σχέσις.

§. 91. Κατὰ πόσους τρόπους θεωρεῖται ὁ τόπος, καὶ πῶς ἐκφέρεται ;

Ὁ τόπος θεωρεῖται κατὰ τέσσαρας τρόπους, ἦτοι ἁ. ἐν ᾧ τις στέκει, ἤγουν ἢ ἐν τόπῳ στάσις, καὶ ἐκφέρεται διὰ τοπικῶν ἐπιρρήματων, ποῦ, ἄνω, κάτω, ἀλλαχοῦ, ἢ διὰ δοτικῆς καὶ τῆς ἐν' β'. ὁ τόπος εἰς ὃν τις κινεῖται, ἦτοι ἢ εἰς τόπον κίνησις, ἐκφερομένη δι' ἐπιρρήματων, πόσε, ἐκεῖσε, Ἀθήναζε, ἢ δι' αἰτιατικῆς καὶ τῆς εἰς μὲν ἐπὶ ἀψύχων, εἰς Ἀθήνας, τῆς δὲ πρὸς ἐπὶ ἐμψύχων, πορεύομαι πρὸς τὸν βασιλέα· γ'. ὁ τόπος ἐξ οὗ τις κινεῖται ἦτοι ἢ ἀπὸ τόπου κίνησις, δι' ἐπιρρήματων εἰς θεν, πῶθεν, ἐντεῦθεν, οὐρανῶθεν, ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἀπὸ ἢ ἐκ' δ'. ὁ τόπος δι' οὗ τις κινεῖται, ἦτοι ἢ διὰ μέσου κίνησις, ἐκφερομένη διὰ γενικῆς καὶ τῆς διὰ, ἢ αἰτιατικῆς καὶ κατὰ, οἶον, διὰ τῆς πόλεως, κατὰ γῆν, κατὰ θάλασσαν.

§ 92 Πῶς ἐκφέρεται ὁ χρόνος ;

Ὁ χρόνος ἐκφέρεται ἁ δι' ἐπιρρήματων, πότε, νῦν, χθές, πέρυσιν, αὔριον, πηνίκα = ἐν τίνι ὥρᾳ τῆς ἡμέρας· β' διὰ πλαγίων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων, οἶον, νυκτός, ἕκτη φθινοντος, τὴν προτεραίαν, διὰ νυκτός, ἅμ' ἔω, μεθ' ἡμέραν, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους· γ'. δι' ἐπιθέτων χρονικῶν, ποσταῖος = τίνι ἡμέραν, σκοτιαῖος = ἐν ὥρᾳ σκοτός, τεταρταῖος = τετάρτην ἡμέραν· δ'. διὰ χρονικῶν μετοχῶν, ἐδιδασκόμεν παῖς ὧν = ὅτε ἦν.

§. 93. Πῶς ἐκφέρεται τὸ ποιόν καὶ ὁ τρόπος ;

Καὶ τὸ ποιόν καὶ ὁ τρόπος ἐκφέρονται ἁ διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρήματων· β'. διὰ πλαγίων ἐμπροθέτων ἢ ἀπροθέτων,

τούτω τῷ τρόπῳ—ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ—οὕτως ὁξὺ δέδορ-
κεν—ὁξέως· γ' διὰ τῶν τροπικῶν μετοχῶν, οἶον, παίζων καὶ
σπουδάζων ἐλυσιτέλει—διὰ τοῦ ἢ τῷ παίζειν καὶ τῷ σπου-
δάζειν ἐλυσιτέλει.

§. 94. Πῶς ἐκφέρεται τὸ ποσόν;

Τὸ ποσὸν ἐκφέρεται ἄ. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἀντι ἢ ἀνευ
ταύτης, εἰς τὰ τιμῆματος καὶ ἀνταλλάγματος σημαντικά·
οἶον, ὠνοῦμαι τοῦτο δραχμῆς· β'. διὰ γενικῆς εἰς τὰ συγ-
κριτικά καὶ διαφορικά, οἶον, πρεσβύτερος ἐνιαυτῷ—πολλῶ
σου διαφέρω· γ'. δι' αἰτιατικῆς, ἀπέχει Πειραιεὺς σταδίου
πολλούς· δ. διὰ τῶν ἐπιρρήμάτων ποσότητος, λίαν, ἄγαν,
σφόδρα, ἤκιστα, ὀλίγον, πολὺ, ἔλαττον, μείον, πλεόν—πλεῖν
κτλ. ε. διὰ τῶν ἐπαναληπτικῶν ἐπιρρήμάτων, ἅπαξ, τρίς,
ἐνίοτε, ὀλιγάκις, πολλάκις, πλεονάκις, πλειστάκις, ἀπειράκις.

§. 95. Πῶς ἐκφέρεται τὸ κατὰ τι;

Τὸ κατὰ τι ἐκφέρεται ἄ. γενικῆ μετὰ τῆς περι, οἶον, σαφὸς
περὶ τῶν τοιούτων—τὰ τοιαῦτα· β'. διὰ δοτικῆς, ὑπερέχω
σοῦ τῇ ἐπιμελείᾳ· γ'. δι' αἰτιατικῆς ἀπροθέτου ἢ ἐμπροθέτου,
ἀλγῶ τοὺς πόδας—ξυθὸς κατὰ τὴν κόμην—ἐγδοξος πρὸς ἡ
εἰς ἡ περι τι.

§. 95. Πόσων εἰδῶν αἷτια διακρίνομεν;

Αἷτια διακρίνομεν ἄ. τὸ ποιητικόν· β'. τὸ πειστικόν· γ'. τὸ
ὀργανικόν· δ'. τὸ τελικόν.

§. 96. Τί λέγεται ποιητικὸν αἷτιον, καὶ πῶς ἐκφέρεται;

Ποιητικὸν αἷτιον λέγεται ἡ αἷτια ἢ παράγουσά τι, ἧς ἀνευ
ἀποτελέσματος οὐδὲως ἐγένετο· ἐκφέρεται δὲ ἐπὶ μὲν τῶν ἐ-
νεργητικῶν ρημάτων δι' ὀνομαστικῆς, οἶον, ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸ
πᾶν· ἐπὶ δὲ τῶν παθητικῶν διὰ γενικῆς συνήθως ἐμπροθέτου,
ἢ δοτικῆς συνήθως ἀπροθέτου, οἶον, ὁ κόσμος ἐκτίσθη ὑπὸ
τοῦ Θεοῦ—τὸ πᾶν πεποιήται τῷ Θεῷ ἐφ'.

§. 97. Τί λέγεται πειστικὸν αἷτιον, καὶ πῶς ἐκφέρεται;

Πειστικόν, προτρεπτικόν ἢ καὶ ἀναγκαστικὸν αἷτιον λέ-
γεται δευτερεύουσα αἷτια, ὑφ' ἧς κινουμένη ἢ πρώτη ἡγουν ἢ
ποιητικῆ πράξει τι. Ἐκφέρεται δὲ ἄ. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς

ὕπῳ, οἶον, ὑπὸ λύπης ὑβρίζει· β'. δι' αἰτιατικῆς καὶ τῆς διὰ, οἶον, Ἀθηναῖοι δι' Ἀλκιβιάδην ἐπὶ Σικελίαν ἐστρατεύσαντο· γ'. διὰ δοτικῆς, φόβῳ μακθάνω· δ'. διὰ μετοχῆς λεγομένης αἰτιολογικῆς, φοβούμενος μακθάνω.

§. 98. Τί εἶναι ὄργανικὸν αἷτιον, καὶ πῶς ἐκφέρεται :

Ὄργανικὸν αἷτιον λέγεται τὸ ὕλικόν ὄργανον ἢ τὸ κηλικόν μέσον, δι' οὗ τις ἐνεργεῖ. Ἐκφέρεται δὲ ἄ. διὰ δοτικῆς ἀπλῶς ἢ μετὰ τῆς ἐν, ὡς, πλήττω γάβδῳ ἢ ἐν γάβδῳ· β'. διὰ γενικῆς καὶ τῆς διὰ, ὡς, δι' ὀφθαλμῶν ὄρω· γ'. διὰ μετοχῶν ὄργανικῶν, ἀκοῦτίσας κτείνει.

§. 99. Τί εἶναι τελικὸν αἷτιον, καὶ πῶς ἐκφέρεται :

Τελικὸν αἷτιον λέγεται ὁ σκοπὸς, πρὸς οὗ τὴν ἐπιτυχίαν ἀποβλέπει ὁ ἐνεργῶν. Ἐκφέρεται δὲ ἄ. διὰ γενικῆς μετὰ τῆς ἔνεκα, ἢ χάριν, ἢ δοτικῆς καὶ τῆς ἐπὶ, ἢ αἰτιατικῆς καὶ διὰ ἢ πρὸς, οἶον, ἐπιμέλονται τῶν μαθημάτων τῆς ὠφελείας ἔνεκα (ἔνεκεν) ἢ χάριν, ἐπὶ τῇ ὠφελείᾳ, πρὸς ἢ διὰ τὴν ὠφέλειαν· β'. διὰ τῶν τελικῶν μορίων (ἵνα, ὄφρα, ὕπως κτλ.) καὶ τῆς ὑποτακτικῆς ἢ εὐκτικῆς, οἶον, ἀνίσταμαι (ἀνέστηκα, ἀναστήσομαι), ἵνα γνῶμην ἀποψησάμην. ἀνιστάμην, (ἀνειστήκειν, ἀνέστην), ἵνα γνῶμην ἀποψησάμην· γ'. διὰ τῶν τελικῶν μετοχῶν, ἀνέστην γνῶμην ἀπορανούμενος· δ'. δι' ἀπαρεμφάτου, δίδωμί σοι ἔχειν=ἵνα ἔχῃς.

§. 100. Τί λέγεται ἠθικὴ σχέσις, καὶ πῶς ἐκφέρεται :

ἠθικὴ σχέσις λέγεται ἡ περίστασις, καθ' ἣν ἡ ἐκφερομένη ὑπὸ τῆς προτάσεως ἰδέα παρίσταται ὠφέλιμος ἢ ἐπιβλαβής, εὐάρεστος ἢ δυσάρεστος, σύμφωνος εἰς τὴν γνῶμην πρὸς τι πρόσωπον· ἐκφέρεται δὲ διὰ δοτικῆς, ὡς, ὠκοδόμησεν ἡμῖν οἶκον.—ἐπῆλθον ἡμῖν οἱ πολέμιοι ἐπὶ τὴν χώραν.—ἀφίκετο ἡμῖν ὁ πατήρ.—τέθνηκεν ἡμῖν ὁ εὐεργέτης.—ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐστὶν ἐμοὶ εὐγενής.

+

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Περὶ Ῥημάτων.

§. 101. Εἰς πόσας τάξεις διαίρουνται τὰ ῥήματα :

Τὰ ῥήματα διαίρουνται ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν εἰς δύο τάξεις, εἰς τὴν τοῦ εἶναι, καὶ τὴν τῶν λοιπῶν ῥημάτων.

§. 102. Τὸ εἶναι ὡς συνδετικὸν πῶς συντάσσεται, καὶ πῶς περιφράζεται;

Τὸ εἶναι ὡς συνδετικὸν ἀπαιτεῖ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον· ἀντὶ δὲ τούτου μεταχειρίζονται περιφραστικῶς τὸ τυγχάνω ὢν, κυρῶ ὢν, καὶ ἀπλῶς τυγχάνω.

§. 103. Πῶς συντάσσεται τὸ εἶναι ἐπὶ ὑπαρκτικῆς ἐννοίας;

Τὸ εἶναι ἐπὶ ὑπαρκτικῆς ἐννοίας ἐκφράζον τὴν ἰδέαν τοῦ ἔστιν ὑπάρχων—ὑπάρχει, ἀποτελεῖ συνεπτυγμένην πρότασιν, ἐπομένως λαμβάνει μόνον ὑποκείμενον. Ἐν ἀρχῇ δὲ λόγου τιθέμενον παροξύνεται, καὶ οὐδέποτε παραλείπεται.

§. 104. Πῶς διαίρουνται τὰ λοιπὰ ῥήματα ;

Τὰ λοιπὰ ῥήματα ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτῶν διαίρουνται εἰς Οὐδέτερα, Ἐνεργητικά, Παθητικά καὶ Μέσα.

§. 105. Πῶς συντάσσονται τὰ οὐδέτερα ;

Τὰ οὐδέτερα ῥήματα τὰ μὲν σημαίνοντα κατάστασιν ἢ ιδιότητα ἀπόλυτον τίθενται ἄπτωτα, δεχόμενα μόνον τοὺς κοινούς προσδιορισμούς, οἶον, ζῶ Ἀθήνησιν, εὔδει τὴν νύχθ' ὄλην· τὰ δὲ σημαίνοντα σχετικὴν κατάστασιν ἢ ιδιότητα δέχονται καὶ πλαγίαν πτώσιν συμπληρωτικὴν τῆς ἐννοίας αὐτῶν κατὰ τοὺς ῥηθησομένους (§. 108-9) κανόνας τῶν ἐνεργητικῶν, οἶον γέμω ἐλπίδος· τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασιν ἐπίκειται.

§. 106. Πῶς διαίρουνται τὰ ἐνεργητικά;

Τὰ ἐνεργητικά διαίρουνται εἰς ἀμετάβατα καὶ μεταβατικά. Καὶ τὰ μὲν ἀμετάβατα σημαίνουσιν ἐνέργειαν μὴ μεταβαίνουσαν εἰς ἄλλο τι ἐκτὸς τοῦ ἐνεργοῦντος, μὴδ' ἀλλοιόνουσαν τὴν κατάστασιν ἄλλου, μὴδὲ παράγουσαν ἀποτέλεσμα τοπαράπαν· τὰ δὲ μεταβατικά σημαίνουσιν ἐνέργειαν μεταβαί-

νουςαν εἰς ἄλλο τι, ἀλλοιόνουσαν τὴν κατάστασιν ἐκείνου, ἢ παράγουσαν ἀποτέλεσμα τι.

§. 107. Πόσων εἰδῶν ἀμετάβατα ἔχομεν, καὶ πῶς συντάσσονται;

Τὰ ἀμετάβατα σημαίνουσι· α'. φυσικὴν ἐνέργειαν, ὡς γελῶ, βῶ κτλ.· β'. τεχνικὴν ἐνέργειαν, καθαρίζω, αὐλῶ· γ'. μίμησιν, ἐλληνίζω κτλ.· δ'. ἔφρασιν, γελασείω, θανατάω· ε'. διατριβὴν χρονικοῦ διαστήματος, ἀπειναυτίζω, ἐαρίζω, θερίζω, διαχειμάζω· σ'. κίνησιν, ἔρχομαι, ἀνίσταμαι. Πάντα δὲ ταῦτα πλήρη ἔννοισιν ἐξηγοῦντα, οὐδενὸς ἐτέρου χρήζουσι προσδιορισμοῦ, πλὴν τῶν κοινῶν. (Ὁρ. Κερ. Εἰ.)

§. 108. Πῶς διακρίνονται τὰ μεταβατικά;

Τὰ μεταβατικά διακρίονται εἰς μονόπρωτα καὶ δίπρωτα· καὶ τὰ μὲν μονόπρωτα ἔχουσι τὸ ἀντικείμενον εἰς γενικὴν, δοτικὴν ἢ αἰτιατικὴν, τὰ δὲ δίπρωτα ἔχουσι τὸ ἀντικείμενον εἰς αἰτιατικὴν, δεχόμενα συνάμυ καὶ μίαν τῶν τριῶν πλαγίων.

§. 109. Τίνα μεταβατικά συντάσσονται γενικῇ;

Γενικῇ συντάσσονται· α'. ὄσων ῥημάτων ἡ ἔννοια ταυτίζεται πρὸς τὰ ἐπίθετα τὰ γενικῇ συντασσόμενα (§ 39)· β'. τὰ ἐρετικά, πλὴν τοῦ φιλῶ· γ'. τὰ ἐνάρξεως καὶ κήξεως ἄρχομαι ὠδῆς· δ'. τὰ τῶν αἰσθήσεων, ἀκούω, γεύομαι, ὀσφραίνομαι, ἄπτομαι, πλὴν τοῦ ὀρῶ· ε'. τὰ σύνθετα ἐκ τῶν προθέσεων ἐκ, πρὸ, ἀπὸ, κατὰ=ἐναντίον, ἀντὶ σημαίνουσας ἀντικατάστασιν, ὑπέρ.

§. 110. Τίνα μεταβατικά συντάσσονται δοτικῇ;

Δοτικῇ συντάσσονται· α'. ὄσων ἡ ἔννοια ταυτίζεται πρὸς τὰ ἐπίθετα τὰ δοτικῇ συντασσόμενα (§ 40)· β'. τὰ σύνθετα ἐκ τῆς ἐν, σύν, πρὸς=προσέτι ἢ ἐναντίον, ἀντί=ἀντικρῶ ἢ ἐναντίον, ἢ ἴσον, περί, ὑπό, ἐπί=ἐπάνω, προσέτι ἢ ἐναντίον.

§. 111. Τίνα μεταβατικά συντάσσονται αἰτιατικῇ;

Τὰ κυρίως καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικά, τὰ σημαίνοντα ἀμιγῆ καὶ καθαρὰν τὴν ἐνέργειαν, ἐξ ἧς ἢ ἀλλοιοῦται ἢ κα-

τάστασις τοῦ ἀντικειμένου, ἢ παράγεται ἀπστέλεσμα ὄλων νέον, αἰτιατικῇ συντάσσονται.

§. 112. Πίστων εἰδῶν εἶναι τὰ κυρίως μεταβατικά;

Τὰ κατ' ἐξοχὴν μεταβατικά σημαίνουσι· ἀσωματικὴν ἐνέργειαν, νίπτω, σκάπτω· β'. ἀντιληπτικὴν ἐνέργειαν, νοῶ, κρίνω· γ'. ἠθικὴν διάθεσιν, οἶον τιμῶ, θαυμάζω, φράζω, νικῶ, θεραπεύω κτλ.

§. 113. Τί λέγεται παραγωγικὸν ἀντικείμενον, καὶ εἰς τί χρῆσιμεῖ;

Παραγωγικὸν ἀντικείμενον καλεῖται τὸ ῥηματικὸν οὐσιαστικόν, ὅπερ τίθεται κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τινος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπιθέτου εἰς πάσης ἐν γένει τάξεως ῥῆμα, ἵνα προσδιορίσωμεν εἰδικώτερον αὐτό· οἶον, νοσῶ νόσον μακράν.—ἄρχω ἀρχὰς τὰς μεγίστας—πάσχω [πάθη] κακὰ. Παρξλιπομένου δὲ τοῦ ῥηματικοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ ἐπίθετον γίνεται οὐδέτερον πληθυντικόν, ὡς λέγω λόγους μακροὺς=λέγω μακρά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Δίπτωτα μεταβατικά.

§. 114. Τίνα μεταβατικά εἶναι δίπτωτα, καὶ διατί;

Δίπτωτα εἶναι ὅσα μεταβατικά ἐκτὸς τῆς αἰτιατικῆς, τῆς σημαινούσης τὸ ἀντικείμενον, χράζουσι καὶ ἑτέρου προσδιορισμοῦ διὰ τινος τῶν τριῶν πλαγίων πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀτελοῦς αὐτῶν ἐννοίας, οἶον, πληρῶ τὸ ποτήριον (ἐκ τίνος ὕλης;) ὕδατος· ὁ Θεὸς διδοῖ τὰγαθὰ (εἰς τίνα;) τοῖς ἀνθρώποις—ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον (ὅποσον;) λογικόν.

§. 115. Τίνα συντάσσονται αἰτιατικῇ καὶ γενικῇ;

Αἰτιατικῇ καὶ γενικῇ συντάσσονται· α'. τὰ κενώσεως, πληρώσεως, καὶ ἐν γένει χωρισμοῦ σημαντικά, οἶον, κενῶω, λύω, ἐλευθερώω, στερέωω, πληρῶω κτλ. ἔνθα ἡ γενικὴ σημαίνει τὴν ὕλην· β'. τὰ μεταδοτικά καὶ μεταληπτικά, μετέχω, μεταλαμβάνω, τῆς γενικῆς σημαινούσης τὸ ὄλον, οἶον μετέχω

μέρος ταφῆς· γ'. τὰ μνημονευτικά, ἀναμιμνήσκω σε τῶν εἰρημένων· δ'. τὰ ἀνταλλακτικά, ὡς, ἀντικαταλλάττομαι τοῦ βίου τὸν θάνατον· ε'. τὰ ἐπαίνου καὶ ψόγου σημαντικά, τῆς γενικῆς σημαίνουσης τὸ αἷτιον, θαυμάζω σε τῆς ἀρετῆς, ὑπερλέγεται ἔτι καὶ θαυμάζω σε ἐπὶ τῇ ἀρετῇ, καί, θαυμάζω σοῦ τὴν ἀρετὴν καὶ τῆς ἀρετῆς· σ'. τὰ μαθήσεως σημαντικά, πυνθάνομαι ταῦτα σοῦ = παρὰ σοῦ· ζ'. τὰ μεταβατικά τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα (§ 109), ὡς, ἐκβάλλω τοῦτον τῆς ἀρχῆς κτλ.

§. 119. Τίνα συντάσσονται αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ;

Αἰτιατικῇ καὶ δοτικῇ συντάσσονται· α'. τὰ δόσεως ἢ ἀφέσεως, δίδωμι χρήματα τῷ πατρί, ἐγὼ σοι ταῦτα· β'. τὰ δηλώσεως, δεῖξεως καὶ ἀφηγήσεως, δηλώ — λέγω σοι ταῦτα· γ'. τὰ μίξεως καὶ προσαρμογῆς, μίγνυμι (κεράννυμι) ὕδωρ αἴνῳ, προσαρμόζω χιτῶνα τῷ παιδί· δ'. τὰ ὁμοιώσεως καὶ ισώσεως, ἐξισῶ τὴν πόλιν τῇ Λακεδαιμόνι· ε'. τὰ ἐναντιώσεως, ἐκπολεμῶ τὸν Φίλιππον τοῖς Ἀθηναίοις· σ'. τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα (§ 110). Ἐν τούτοις πᾶσιν ἢ μὲν αἰτιατικῇ παριστᾷ τὸ ἀντικείμενον, ἢ δὲ δοτικῇ τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς ὃ γίνεται ἡ δόσις, δῆλωσις, μίξις κτλ.

§. 120. Τίνα συντάσσονται διπλῇ αἰτιατικῇ;

* Αἰτιατικῇ οὐσιαστικοῦ σημαίνοντος τὸ πρόσωπον, καὶ ἑτέρα αἰτιατικῇ οὐσιαστικοῦ σημαίνοντος τὸ πρᾶγμα συντάσσονται· α'. τὰ παιδευτικά, παιδεύω — διδάσκω σε ῥητορικὴν· β'. τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως, ἐπομένως καὶ τὰ στερήσεως καὶ αἰτήσεως, ἐνδύω — ἐκδύω — αἰτῶ σὲ τὸν χιτῶνα· γ'. τὰ ποιῶ, πράττω, λέγω σὲ (καὶ σοί) κακά· δ'. τὰ ἰκεσίας καὶ προτροπῆς, ἰκετεύω προτρέπω κείθω σε ταῦτα (= εἰς ταῦτα).

§. 121. Δεύτερον εἶδος τῶν διπλῇ αἰτιατικῇ συντασσόμενων ποῖα εἶναι;

Μετ' αἰτιατικῆς οὐσιαστικῆς σημαίνουσης τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα τὸ δεχόμενον τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἑτέρας ἐπιθέτου αἰτιατικῆς σημαίνουσης τὴν ποιότητα ἢ τὸ προσὸν τὸ ἐκ τῆς

ἐνεργείας ἀποτελούμενον εἰς τὸ ἀντικείμενον συντάσσονται
 α. τὰ καλῶ, ὀνομάζω σὲ καλὸν κάγαθόν· β'. τὰ παιδεύω,
 τρέφω, διδάσκω σε ρήτορα· γ'. τὰ ποιῶ, καθίστημι, αἰροῦ-
 μαι, ψηφίζομαι σὲ δικαστήν.

§. 122. Εἰς τίνε ἄλλα ῥήματα τίθεται δευτέρα αἰτιατικὴ ἢ καὶ δι-
 πλῆ δοτικὴ;

Καὶ εἰς τὰ ῥήματα, τὰ ἀποτελοῦντα πλήρη ἔνοιαν μετὰ
 μόνου τοῦ ἀντικειμένου αὐτῶν, καὶ ἐπομένως μὴ χρῆζοντα
 διπλῆς αἰτιατικῆς, ἢ διπλῆς δοτικῆς, προστίθεται δευτέρα
 αἰτιατικὴ ἢ δοτικὴ, ἥτις σημαίνει τὸν σκοπὸν τῆς πράξεως,
 ἢ ὁμοίωσίν τινα· οἶον, ἀπέστειλεν αὐτὸν βοηθόν=ἐπὶ βοη-
 θείᾳ—εὗρισκω αὐτὸν πατέρα=ὡς πατέρα· χρώματι σοὶ συμ-
 βούλω=ὡς συμβούλω ἢ ἐπὶ συμβουλίᾳ κτλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Παθητικῶν Σύνταξις.

§. 123. Πῶς συντάσσονται τὰ παθητικὰ ῥήματα ;

* Τὰ παθητικά, εἴτε εἰς μιὰ καταλήγουσιν (τύπτομαι), εἴτε
 εἰς ὦ (φεύγω=κατηγοροῦμαι ἢ ἐξορίζομαι, θνήσκω=κτεί-
 νομαι), ἵνα προσδιορισθῇ τὸ ποιητικὸν αἷτιον, συντάσσονται
 α. μετὰ γενικῆς συνήθως καὶ τῆς ὑπό, παρά, πρός, ἐκ καὶ ἀπό·
 β'. μετὰ δοτικῆς ἀπροθέτου, ὅταν τὸ παθητικὸν ᾖ χρόνου
 παρακειμένου, ταῦτα πεπλημμέληται ἡμῖν=ὑφ' ἡμῶν, ἢ ὅ-
 ταν τὸ ποιητικὸν αἷτιον ᾖ ἀψυχον, πιέζομαι τῇ νόσῳ=ὑπὸ
 τῆς νόσου.

§. 124. Πῶς τρέπεται ἡ ἐνεργητικὴ φράσις εἰς παθητικὴν ;

Ἡ ἐνεργητικὴ φράσις τρέπεται εἰς παθητικὴν, ἐὰν τῆς ἐνερ-
 γητικῆς τὸ μὲν ἀντικείμενον τραπῇ εἰς ὀνομαστικὴν, τὸ δὲ
 ῥῆμα εἰς παθητικόν, τὸ δὲ ὑποκείμενον εἰς γενικὴν ἐμπρόθετον,
 ἢ εἰς δοτικὴν ἀπρόθετον (§ 123).

§. 125. Τῶν διπτῶτων τίς πτώσις μεταβάλλεται εἰς ὀνομαστικὴν ;

Τῶν διπτῶτων μεταβατικῶν συνήθως τρέπεται ἡ σημαί-
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

νοῦσα τὸ πρόσωπον πτώσις εἰς ὀνομαστικὴν τῆς παθητικῆς φράσεως, ἢ δὲ ἕτερα μένει ἀμετάβλητος, οἷον, ἐγὼ ἐλευθερῶ τὸν ἄνδρα τῆς δουλείας=ὑπ' ἐμοῦ ἐλευθεροῦται ὁ ἀνὴρ τῆς δουλείας· οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτρεψαν τὴν φυλακὴν τοῖς ἐννέα ἄρχουσιν=ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπετράπησαν τὴν φυλακὴν οἱ 9 ἄρχοντες· Ἰσοκράτης ἐδίδαξε τὴν Ῥητορικὴν Δημοσθένην=ὑπ' Ἰσοκράτους ἐδιδάχθη τὴν Ῥητορικὴν Δημοσθένης.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Μέσα ῥήματα.

§. 126. Πῶς διαιροῦνται τὰ μέσα ὡς ἐκ τῆς σημασίας αὐτῶν ;

* Τὰ μέσα διαιροῦνται εἰς ἀντανακλώμενα, ἀλληλοπαθῆ καὶ διάμεσα.

§. 127. Τί σημαίνουσι τὰ ἀντανακλώμενα, καὶ πῶς ἀναλύονται ;

Τὰ ἀντανακλώμενα σημαίνουσι ἅ. ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἐνεργοῦν ὑποκειμένον, ὅτε ἀναλύονται εἰς ἐνεργητικὸν ῥῆμα καὶ εἰς τὴν αὐτοπαθῆ θεωρουμένην ὡς ἀντικείμενον, οἷον λούομαι=λούω ἑμαυτόν, ἀπωθοῦμαι τι=ἀπωθῶ ἑμαυτοῦ τι, προσφερομαι τι=προσφέρω ἑμαυτῷ τι, προσφέρωμαι τοῖς φίλοις=προσφέρω ἑμαυτὸν τοῖς φίλοις· β'. ἐνέργειαν γινομένην εἰς τι τῶν τοῦ ἐνεργούντος, ὅτε ἀναλύονται εἰς ἐνεργητικὰ καὶ εἰς αὐτοπαθοῦς γενικὴν σχετικὴν, οἷον, ἀποδείκνυμαι γνώμην=ἀποδείκνυμι ἑμαυτοῦ ἢ ἐμὴν γνώμην· γ'. ἐνέργειαν γινομένην πρὸς ὠφέλειαν τοῦ ἐνεργούντος, ὅτε ἀναλύονται εἰς ἐνεργητικὰ καὶ αὐτοπαθοῦς δοτικὴν σημαίνουσαν ἠθικὴν σχέσιν, αἰτοῦμαι σε χρήματα=αἰτῶ ἑμαυτῷ σε χρήματα.

§. 128. Τί σημαίνουσι τὰ ἀλληλοπαθῆ, καὶ πῶς ἀναλύονται ;

Τὰ ἀλληλοπαθῆ σημαίνουσι ἐνέργειαν ἀμοιβαίαν πολλῶν ὑποκειμένων ἐνεργούντων ἐπ' ἀλλήλα, καὶ ἀνλύονται εἰς τὰ ἐνεργητικὰ καὶ εἰς ἀλληλοπαθῆ σημαίνουσαν τὸ ἀντικείμενον·
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

λοιδορούμεθα=λοιδοροῦμεν ἀλλήλους, διανεμόμεθα τὴν ἀρχήν=διανέμομεν ἀλλήλοις τὴν ἀρχήν.

§. 129. Τί σημαίνουν τὰ Διάμεσα, καὶ πῶς ἀναλύονται;

Τὰ Διάμεσα σημαίνουν, ὅτι τὸ ὑποκείμενον αὐτῶν ἀνεχεται ἢ παραγγέλλει νὰ πάθῃ τι ἢ αὐτὸς ἦτι τῶν ἑαυτοῦ ὑφ' ἑτέρου, καὶ ἀναλύονται εἰς τὸ ἀνέχομαι καὶ παθητικὴν μετοχὴν, ἢ εἰς τὸ ἐντέλλομαι τινι καὶ ἐνεργητικὸν ἀπαρέμφατον μετ' αὐτοπαθοῦς εἰς δοτικὴν, ἢ γενικὴν, οἷον, τύπτομαι=ἀνέχομαι τυπτόμενος· ποιῶμαι χιτῶνα=ἐντέλλομαι τινι ποιῆσαι ἑμαυτῷ χιτῶνα· διδάσκομαι τὸν παῖδα=ἐντέλλομαι τινι διδάξαι τὸν ἑαυτοῦ παῖδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ἀποθετικῶν.

§. 130. Τίνα λέγονται ἀποθετικά, καὶ πῶς συντάσσονται;

Ἀποθετικά λέγονται ῥήματά τινα, ὧν ὁ ἐνεργητικὸς τύπος ἐξέλιπε, καὶ εὐχρηστεῖ μόνον ὁ παθητικὸς ἐπὶ σημασίας ἐνεργητικῆς ἢ οὐδετέρας· συντάσσονται δὲ κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ταῦτοσήμων ἐνεργητικῶν καὶ οὐδετέρων, οἷον βούλομαι=θέλω, δέχομαι=λαμβάνω, ἐπιμέλομαι=φροντίζω, μάχομαι=πολεμῶ κτλ.

§. 131. Τίνες χρίνοι αὐτῶν λαμβάνονται ἐνίστε ἐπὶ σημασίας παθητικῆς;

Ὁ παρακείμενος, ὑπερσυντελικός, ἀόριστος εἰς-θην καὶ μέλων συνήθως εἰς θήσομαι τότε σχηματιζόμενοι, λαμβάνονται ἐπὶ παθητικῆς σημασίας. κ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ Ἐγκλίσεων ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ.

§. 132. Πῶς παριστᾷ τὴν διάθεσιν ἡ ὀριστικὴ;

Ἡ ὀριστικὴ παριστᾷ τὴν διάθεσιν θετικὴν καὶ ὄντως ὑπάρ-
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

χουσαν ἢ μὴ ὑπάρχουσαν. Μέλλον δ' ὀριστικῆς μετὰ τοῦ οὐ μὴ ἐρωτηματικῶς ἰσοδυναμεῖ αὐστηρᾶ ἀπαγορεύσει. οἶον, οὐ μὴ λαλήσεις; = μὴ λαλήσης.

§. 142. Πῶς παριστᾶ τὴν διάθεσιν ἡ Προστακτικὴ;

Ἡ προστακτικὴ παριστᾶ τὴν διάθεσιν μὴ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ
α. προσαζομένην· β'. ἀπαγορευομένην· γ'. συμβουλευομένην
ἢτοι προτροπομένην· δ'. εὐκταίαν ἢ ἀπεικταίαν· ε'. ἐξαι-
τουμένην.

§. 133. Πῶς παριστᾶ τὴν διάθεσιν ἡ ὑποτακτικὴ;

Ἡ ὑποκτικὴ παριστᾶ τὴν διάθεσιν μὴ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ
α. προετοιμαζομένην καὶ προσδοκωμένην, ὅτε προσλαμβάνει
ὡσεπιτοπολὺ καὶ τὰ μορικὰ ῥήματα ἄγε, φέρε, δεῦρο, ἴθι,
δεῦτε· β'. πρακτέαν (ἐρωτηματικῶς), οἶον, εἶπω ταῦτα; βούλει
θῶμεν = θῶμεν; γ'. ἀπορουμένην, ὡσαύτως ἐρωτηματικῶς·
οἶον, τί φῶ; ποῖ τράπωμαι;

§. 134. Ὁ ἀρίστος ὑποτ. μετὰ τοῦ μὴ, καὶ οὐ μὴ, τίνι ἰσοδυναμεῖ;

Ἀρίστος ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ μὴ ἰσοδυναμεῖ προστα-
κτικῆ, μὴ ὀνειδίσης = μὴ ὀνειδίσον· μετὰ δὲ τοῦ οὐ μὴ ἰσο-
δυναμεῖ ὀριστικῶ μέλλοντι· οἶον, οὐ μὴ σε καταλίπω = οὐ σε
καταλείψω.

§. 135. Πῶς παριστᾶ τὴν διάθεσιν ἡ Εὐκτικὴ;

Ἡ εὐκτικὴ παριστᾶ τὴν διάθεσιν μὴ ὑπάρχουσαν, ἀλλὰ
α. ἐπιθυμητήν, καὶ εὐκταίαν, ἢ ἀπεικταίαν, ὅτε συνοδεύεται
ὡσεπιτοπολὺ μετὰ τῶν μορίων εἶθε, ὦ (ὄ)φελον, εἶθ' ὄφελον,
οὕτως· β'. ἐνδεχομένην ἢ δυνατὴν γενέσθαι, ὅτε ἔχει καὶ τὸν
ἄν· γ'. μετὰ τοῦ ἄν ἐνίοτε ὡς βεβαίως ὑπάρχουσαν ἢ μὴ,
ἢτοι ἀντὶ ὀριστικῆς, καὶ ἡ χρῆσις αὕτη λόγον ἔχει τὴν ἀπο-
φυγὴν τοῦ ἀποτόμου τῆς ὀριστικῆς καὶ τὴν μετριοφροσύνην,
οἶον, ἡ δικαιοσύνη εἶη ἄν (= ἐστὶν) ἡγεμῶν πασῶν τῶν κοι-
νωνικῶν ἀρετῶν· δ'. ἐνίοτε μετὰ τοῦ ἄν ἰσοδυναμεῖ προστα-
κτικῆ, οἶον, εἰσέλθοις ἄν = εἰσελθε· καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν
τοῦ ἀποτόμου τῆς προστακτικῆς.

Χρήσις τῶν ἐγκλίσεων ἐν ἐξαρτήσει.

§. 136. Ποία εἶναι ἡ χρήσις τῶν εἰρημένων ἐγκλίσεων ἐν ἐξαρτήσει ;

Ἐν ἐξαρτήσει αἱ ἐγκλίσεις φυλάττουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν αὐτὴν χρήσιν, ἣν καὶ ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ τιθέμεναι. Ὅρ. Μέρ. β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Περὶ Ἀπαρεμφάτου.

§. 137. Πῶς ἐξετάζεται τὸ ἀπαρεμφατόν ἐν τῇ Συντάξει ;

Τὸ ἀπαρεμφατόν ἐξετάζεται ἄ. ὡς ἐγκλισις ῥήματος, καὶ β'. ὡς ὄνομα.

§. 148. Ὡς ἐγκλισις τίνι ἰσοδυναμεῖ, καὶ μετὰ τίνων ῥημάτων συντάσσεται ;

Ὡς ἐγκλισις ῥήματος ἰσοδυναμεῖ μὲν λόγῳ τελικῷ, καὶ καλεῖται τελικόν, ὅταν συντάσσῃται ἄ. μετὰ τῶν ἐφετικῶν, βούλομαι, καὶ τῶν ὁμοίων β'. μετὰ τῶν σημαίνοντων φύσιν, ἰκανότητα, δύναμιν, ἔθος πρὸς τι. Εἰδικῷ δὲ λόγῳ ἰσοδυναμεῖ καὶ καλεῖται εἰδικόν, ὅταν συντάσσῃται ἄ. μετὰ τῶν δοξαστικῶν, εἰκαστικῶν καὶ τῶν ὁμοίων β'. μετὰ τῶν λεκτικῶν, καὶ τῶν ὁμοίων.

§. 139. Κατὰ τίνα πτώσιν τίθεται τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ;

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ταυτοπροσωπῇ πρὸς τὸ τοῦ ῥήματος ἐξ οὗ ἐξήρηται, παραλείπεται ἐννοούμενον, ἢ τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν ἐπὶ ἐμφάσεως ἢ διαστολῆς, ὡς, βούλομαι αὐτὸς ἰδεῖν· ὅταν δὲ ἑτεροπροσωπῇ, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν, εἶπον ἐλθεῖν ἐκεῖνον.

§. 140. Κατὰ τίνα πτώσιν τίθεται τὸ κατηγορούμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ;

Τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ μὲν ταυτοπροσωπίας τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν, ἐπὶ δὲ ἑτεροπροσωπίας, κατ' αἰτιατικὴν συνήθως· ἀλλὰ πολλάκις ἐφελκύεται εἰς τὴν πτώσιν τοῦ ὑποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ἐκεῖνο ᾖ συντακτικὴ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ ἐξήρηται, μετ' αὐτοῦ δὲ ἐφελκύνονται καὶ αἱ

ὀνομαστικοὶ καὶ μετοχικοὶ προσδιορισμοί, οἷον, δέσμαι σου γενέσθαι προθυμοτάτου, ἀντὶ προθυμότητος—ἐξεςιν ἡμῖν ἀπιέναι, λαβοῦσιν (ἢ καὶ, λαβόντας) τὰ ὕπλα.

§. 141. Ὡς ὄνομα τὸ ἀπαρέμφατον πῶς τίθεται ἐν τῷ λόγῳ;

Τὸ ἀπαρέμφατον ὡς ὄνομα τίθεται ἐν τῷ λόγῳ κατὰ τοὺς κανόνας τῶν οὐσιαστικῶν (Κεφ. Β'). φυλάττον ὅμως καὶ τὴν ῥηματικὴν αὐτοῦ φύσιν, δέχεται κατὰ τὰ ἀνωτέρω τὸ ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον αὐτοῦ.

§. 142. Πότε ἐν γένει τὸ ἀπαρέμφατον δέχεται ἄρθρον;

Τὸ ἀπαρέμφατον δέχεται ἄρθρον, ὅταν τίθηται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν, ἢ ἐμπρόθετον· ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων περιστάσεων, ὅτε μὲν τίθεται ἑναρθρον, ὅτε δὲ ἀναρθρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ'.

Περὶ Ἀπροσώπων ῥημάτων.

§. 143. Τίνα λέγονται ἀπρόσωπα, καὶ πῶς συντάσσονται;

Ἀπρόσωπα λέγονται, ὅσα ῥήματα σχηματίζονται μόνον τριτοπροσώπως, σημαίνοντα τὸ πρέπον, ἀναγκαῖον, λεγόμενον. Δέχονται δὲ ὡς ὑποκείμενον οὐχὶ ἔμφυχον, ἀλλ' ἀπαρέμφατον, ἢ ἀναλύονται εἰς τὸ ἐστὶ καὶ τὴν ἀφρημένην αὐτῶν ἔννοιαν, οἷον, δεῖ λέγειν—δεῖ μοι (καὶ, δεῖ με) χρημάτων—ἐνδειά μοι ἐστὶ χρημάτων, ἢ, ἐνδειά με ἔχει.

§. 144. Τίνα συντάσσονται τοτὲ μὲν ὡς ἀπρόσωπα, τοτὲ δ' ὡς προσωπικά;

Τὰ δοκῶ, ἔοικα, φαίνομαι, καὶ τὰ λεκτικὰ λέγομαι, ἀγγέλλομαι, ἄδομαι κτλ., ποτὲ μὲν συντάσσονται ἀπρόσωποι, ποτὲ δὲ προσωπικῶς· οἷον, λέγεται Κύρος γενέσθαι υἱός, καὶ, λέγεται Κύρον γενέσθαι υἱόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Περὶ Μετοχῆς.

§. 143. Πῶς συντάσσονται πᾶσαι αἱ μετοχαί ;

Αἱ μετοχαὶ δέχονται τοὺς οἰκείους αὐταῖς προσδιορισμοὺς κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ἰδίων ῥημάτων ὅσον, ὁ ἐπιμελούμενος χρημάτων—ὁ πολεμῶν τινα—ὁ ἐργαζόμενος τὴν γῆν—ὁ μισούμενος ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων—ὁ μεμισημένος τοῖς Ἑλλήσιν—ὁ διδοὺς τάχαθὰ τοῖς ἀνθρώποις Θεός. κτλ.

§. 146 Πῶς τίθενται ἐν τῷ λόγῳ δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς αὐτῶν φύσεως ;

Αἱ μετοχαὶ δυνάμει τῆς ἐπιθετικῆς αὐτῶν φύσεως τίθενται ἐν τῷ λόγῳ· α'. ὡς ἐπίθετον, β'. ὡς κατηγορούμενον, καὶ γ'. ὡς παρενθετικὴ πρότασις.

§. 147. Πότε λαμβάνονται ὡς ἐπίθετα, καὶ εἰς τί ἐνίοτε μεταπίπτουσιν ;

Ὡς ἐπίθετον ἡ μετοχὴ λαμβάνεται, ὅταν προσδιορίζῃ οὐσιαστικόν, ὡς ποιότητος ἐν χρόνῳ σημαντικὴ, ὡς, ὁ λάμπων ἥλιος—ὁ νῦν λαμπρὸς ἥλιος. Καθὼς δὲ τὰ ἐπίθετα, οὕτω καὶ αἱ τοιαῦται μετοχαὶ μεταπίπτουσιν ἐνίοτε εἰς σημασίαν οὐσιαστικοῦ, ὅσον, οἱ ἔχοντες—οἱ πλούσιοι· καὶ τότε ἐνίοτε ὡς οὐσιαστικὰ λαμβάνουσι γενικὴν σχετικὴν, ἢ κτητικὴν ἀντωνυμίαν, ὅσον, ὁ τεκὼν (=τοκεὺς) ἐκείνου· ἢ ἐμὴ κτησαμένη—δέσποινα.

§. 148. Πότε λαμβάνονται ὡς κατηγορούμενον, καὶ τί σημαίνουσιν ;

Ὡς κατηγορούμενον λαμβάνεται ἡ μετοχὴ, ὅταν τίθηται μετὰ ῥημάτων σημαίνοντων περίστασιν τινα τῆς διαθέσεως, αὐτὴ δὲ ἡ μετοχὴ σημαίνῃ τὴν διάθεσιν, ἥτοι τὸ κυριώτερον τῆς ἐννοίας. Συντάσσεται δὲ μετὰ τῶν ῥημάτων, α'. τυγχάνω, κυρῶ, εἰμί, γίγνομαι· ὅσον, τυγχάνω περιπατῶν—τυχαίως περιπατῶ· β'. τῶν ποιότητος σημαντικῶν, ἀδικεῖτε πολέμουντες—ἀδίκως πολεμεῖτε· γ', τῶν ἐνάρξεως, λήξεως καὶ συνεχείας, ὅσον, ἀρχομαι λέγων = ἐν ἀρχῇ λέγω, παύομαι γράφων—οὐκέτι γράφω, διατελῶ μελετῶν—ἀεὶ μελετῶ· δ'. μετὰ τῶν ἀνοχῆς, καρτερίας, καὶ παντὸς ψυχικοῦ πάθους, ἀνέχομαι κακολογούμενος—ἐν ἀνοχῇ κακολογοῦμαι, ἤδομαι

ἀναγινώσκων=μεθ' ἡδονῆς ἀναγινώσκω, ἢ ἡδομαι τῷ (=ἐκ τοῦ) ἀναγινώσκειν' ἔ. μετὰ τῶν αἰσθήσεως, γνώσεως καὶ κατανόησεως, ὄρω σὲ ἐξαμαρτάνοντα = ὅτι ἐξαμαρτάνεις, γινώσκω ὢν ἄνθρωπος=ὅτι εἰμί' σ'. μετὰ τῶν ἀγγελτικῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν εἰκαστικῶν, οἶον, ἀγγέλλεται ἐρχόμενος = ἔρχεσθα=ὅτι ἔρχεται' ζ'. μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, ὅτε ἡ μετοχὴ συνήθως τίθεται κατὰ μέλλοντα, ἀνίσταμαι ἀποφανόμενος=ἵνα ἀποφῆνωμαι.

§. 149. Ὅταν προσδιορίζῃ τὸ ἀντικείμενον, κατὰ τίνα πτώσιν τίθεται;

Ὅταν ἡ μετοχὴ προσδιορίζῃ ἐν τούτοις τὸ ἀντικείμενον, ἐννοεῖται ὅτι τίθεται ὁμοιοπτώτως αὐτῷ, οἶον, γινώσκω ὢν (ἐγώ), καί, γινώσκω σε ὄντα' σύνοιδα ἐμαυτῷ ὢν σοφός, καὶ σύνοιδα ἐμαυτῷ σοφῷ ὄντι.

§. 150. Πότε ἡ μετοχὴ λέγεται παρενθετικὴ;

Ὅταν ἡ μετοχὴ προσδιορίζῃ τὴν κυρίαν πρότασιν, ἰσοδυναμοῦσα πρὸς παρενθετικὴν πρότασιν, λέγεται παρενθετικὴ. Προσωνομάζεται δὲ ἄ. ἀναφορικῆ, ἰσοδυναμοῦσα προτάσει ἀναφορικῆ, οἶον, εἶδον τὸν φίλον τὸν χθές ἐλθόντα=ὅς χθές ἦλθε' β'. ἀοριστολογικῆ, ὅταν τὸ ὑποκείμενον αὐτῆς ἦναι ἀόριστον καὶ γενικόν, οἶον, οἱ βουλόμενοι ἐλθόντων = οἱ ἂν βούλωνται, ἐλθέτωσαν' γ'. χρονικῆ, ὅταν προσδιορίζῃ τὴν κυρίαν πρότασιν διὰ γινομένου συγχρόνου, καὶ τότε προσεπικαλεῖται σύγχρονος, οἶον, γράφων (= ἐν ᾧ γράφω=ἅμα τῷ γράφειν) προσέχω' ἢ διὰ γινομένου πρότερον, ὅτε προσεπικαλεῖται προτερόχρονος, ἐλθὼν εὐρον=πρότερον ἦλθον καὶ ἔπειτα εὐρον' δ'. αἰτιολογικῆ, ὅταν προσδιορίζῃ τὸ αἶτιον, Σωκράτης πίων (=ἐπειδὴ ἔπιε) κώνειον ἐτελεύτησε' ἔ. τελικῆ, πέμπει τινὰ ἐροῦντα=ἵνα εἴπη σ'. τροπικῆ, ἢ ὄργανικῆ, ἀκοντίσας καταβάλλει=διὰ τοῦ ἀκοντίσαι' ζ'. εἰδικῆ, οἶον, ἔργων τὴν δημοκρατίαν οὔσαν—ὅτι ἐστίν. ἢ ἐγαντιωματικῆ, ὅταν ἐκφέρῃ ἰδέαν ἐναντίαν πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς προτάσεως, οἶον, ἤμαρτε, σοφὸς ὢν=καί τοι ἦν.

§. 151. Η αιτιολογική τίνα μόρια προσλαμβάνει ένίοτε;

Η αιτιολογική προσλαμβάνει ένίοτε τὰ μόρια ἄτε, ἄτε δὴ, οἶον, οἶον δὴ, ὡς, ὥστε, ὥστε δὴ ἐπὶ πολλῶν δὲ περιστάσεων ἐξίχθαι μετ' αὐτῶν ἢ μετοχή αίτιαν ἢ ὕλην ψευδῆ, τουτέστιν, οὐχί αίτιαν παράγουσάν τι ἀληθῶς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ιδέαν μόνον τοῦ ὑποκειμένου τῆς προτάσεως, οἶον, τροπαῖον ἐκάτεροι ἴστασαν, ἄτε δὴ νενικηότες—ἐπειδὴ (ᾔοντο ὅτι) ἐνενικήκασαν, ἐνῶ πραγματικῶς ἐκάτεροι οὐ νενικήκασαν.

§. 152. Η ἐναντιωματική τίνα μόρια ένίοτε προσλαμβάνει;

Η ἐναντιωματική μετοχή προσλαμβάνει πολλάκις τὸ καί-περ, καί, εἰ καί, καί ταῦτα.

§. 153. Πότε ἡ μετοχή λέγεται ἀπίλυτος;

Ὅταν τῆς παρενθετικῆς μετοχῆς τὸ ὑποκείμενον δὲν ἦναι μήτε ὑποκείμενον τῆς προσδιοριζομένης προτάσεως, μήτε ἀντικείμενον, καλεῖται ἀπόλυτος, τιθεμένη αἰ. συνηθέστατα εἰς γενικήν, σαῦ γράφοντος, ἐγὼ ἀνεγίγνωσκον' ἑ'. εἰς δοτικήν, ὅταν ἡ μετοχή ἦναι ὀργανική, ἀφίκαντο εἰς Σάμον, βορβῆ ἀνέμῳ πνεύσαντι' γ'. εἰς αίτιατικήν, ὅταν ἡ μετοχή, αίτιολογική οὔσα, ἔχη μεθ' ἐκυτῆς τὰ μόρια, ὥστε, ὡς, ἄτε δὴ συνηθέστερον δὲ τίθενται εἰς αίτιατικήν αἰ μετοχῆ τῶν ἀπρόσωπων, δέον, δοκοῦν, καί τῶν λεκτικῶν οἱ παρακείμενοι εἰς ἀπρόσωπον χρῆσιν, ἠγγελλόμενον, εἰρημένον, προστεταγμένον κτλ. δ'. εἰς ὀνομαστικήν, σπανιότατα (βλ. μέρ. Γ'. Σχ. Ἀνακόλουθον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Περὶ τῶν εἰς τὸς καὶ τέος ῥηματικῶν.

§. 154. Τί σημαίνουσι τὰ εἰς τίς, καὶ πῶς συντάσσονται;

Τὰ εἰς τὸς ῥηματικά σημαίνουσι τὸν παθόντα ἢ τὴν διενεχτὸν παθεῖν, καὶ συντάσσονται δοτικῆ σημαίνουσῃ τὸ ποιητικὸν αἴτιον, καθὰ καὶ οἱ παθητικοὶ παρακείμενοι, ἐξ ὧν πα-

ράγονται· οἶον, μισητός τοῖς Ἕλλησι=μεμίσηται τοῖς Ἕλλησιν.

§ 133. Τί σημαίνουσι τὰ εἰς τέας, καὶ πῶς συντάσσονται :

Τὰ εἰς τέας ἐπὶ προσωπικῆς μὲν συντάξεως σημαίνουσι τὸν ἄξιον παθεῖν, ἐκφέροντα τὸ ποιητικὸν αἴτιον διὰ δοτικῆς, οἶον, ὁ λόγος ἐστὶ μοι ἀπαγγελτέος=ἄξιός ἀπαγγελοῦμαι ὑπ' ἐμοῦ· ἐπὶ ἀπροσώπου δὲ συντάξεως σημαίνουσι τὸ δέον πράξαι τι, οἶον, ἐπαινετέον τὴν ἀρετὴν=δεῖ ἢ χρὴ ἢ ἄξιόν ἐστιν ἐπαινεῖν (τινα) τὴν ἀρετὴν. Καὶ τὸ μὲν ἀντικείμενον αὐτοῦ τίθεται καθ' ἣν πτώσιν συντάσσεται καὶ τὸ ἐξ οὗ παράγεται ῥῆμα, οἶον, ἐπιμελητέον τῆς ἀρετῆς, λεκτέον ταῦτα τῷ ἀδελφῷ· τὸ δὲ ὑποκείμενον τίθεται ἢ κατ' αἰτιατικὴν διὰ τὴν ἐμπεριεχομένην ἰδέαν τοῦ ἀπαρεμμάτου, οἶον, λεκτέον ἡμᾶς ταῦτα τῷ ἀδελφῷ ἢ εἰς δοτικὴν, διὰ τὴν τοῦ ἀπροσώπου ἐμπεριεχομένην ἰδέαν, οἶον, ἐπαινετέον (καὶ ἀττικῶς κατὰ πληθυντικὸν) ἐπαινετέα ἡμῖν τὴν ἀρετὴν=χρὴ ἡμῖν ἐπαινεῖν τὴν ἀρετὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'.

Περὶ χρόνων τοῦ ῥήματος.

§. 136. Τί σημαίνει ὁ ἔνεστώς :

Ὁ ἔνεστώς σημαίνει α. καὶ κυρίως τὴν διάθεσιν λαβοῦσαν ἀρχὴν, καὶ ὑπάρχουσαν καθ' ἣν στιγμὴν γίνεται ὁ λόγος· β'. διάθεσιν κατ' ἔθος ἐπαναλαμβανομένην, οἶον, πλοῖον πέμπουσι (κατ' ἔτος δηλ. πάντοτε)· γ'. προσπάθειαν εἰς συντέλειαν τῆς διαθέσεως, πείθω=προσπαθῶ πείσαι. Ὁ δὲ ἔνεστώς ἦκω ἰσχυροῦμαι τῷ παρακειμένῳ ἐλλήλυθα, καὶ ὁ ἦκον=ἐλλήλυθην.

§. 137. Πότε ἔνεστώς ἰσχυροῦμαι ἀρίστω :

Κατ' ἀντιχρονισμόν τὸ παρελθὸν ἐπίστε ἱστοροῦσι διὰ τοῦ ἔνεστώτος ἐπὶ τὸ ζωηρότερον ἀντὶ ἀρίστου, καὶ τότε καλεῖται ἔνεστώς ἱστορικός.

§. 158. Ο παρατατικός τί σημαίνει;

Ο παρατατικός σημαίνει α. καὶ κυρίως ὅτι ἡ διάθεσις παρεστίνετο καὶ ἀνεπτύσσετο ἐπὶ τοῦ παρελθόντος συγχρόνως ἄλλῃ τινί· β'. ὅτι ἡ διάθεσις καθ' ἑξίν ἢ ἔθος ἐπανελαμβάνετο. γ'. ὅτι ἐγένετο προσπάθεια εἰς συντέλειαν τῆς διαθέσεως, ἐωνεῖτο ἐσθῆτα=ἐσπευδε πρίασθαι· δ'· καὶ οὗτος λαμβάνεται ἀντὶ ἀορίστου, ὡς ὁ ἐνεστώς, καλούμενος τότε *Παρατατικός ιστορικός*.

§. 159. Τί σημαίνει ὁ Παρακείμενος;

Ο παρακείμενος σημαίνει α. ὅτι ἡ διάθεσις ἐγένετο ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μέχρι τοῦ νῦν παράκειται ἤτοι παραμένει αὕτη ἢ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς· οἶον, δέδεκα τὸν κύνα=ἔδῃσα καὶ διατελεῖ δεδεμένος· β'. ὅτι ἡ διάθεσις ἀπλῶς ὑφίσταται, ἤτοι ἀποβάλλει τὴν πρώτην ιδέαν τοῦ παρελθόντος, καὶ κρατεῖ μόνον τὴν τῆς παραμονῆς, ἤτοι τὴν τοῦ ἐνεστώτος· κέκτημαι=ἔχω, οἶδα=(ἐώρακα καὶ ἐπομένως=) γινώσκω· τῶν τοιούτων ὀλίγων παρακειμένων οἱ ὑπερσυντελικὸι ἰσοδυναμοῦσι Παρατατικῶ.

§ 160. Ο Ὑπερσυντελικὸς τί σημαίνει;

Ο Ὑπερσυντελικὸς σημαίνει, ὅτι ἡ διάθεσις ἐγένετο μὲν ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ παρέμενεν ἢ αὐτὴ ἢ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς μέχρι τινὸς χρόνου παρελθόντος· οἶον, ἐλελύκειν τὸν κύνα, ὅτε ἤρχου· ἀλλ' ἰδὼν σε, δέδεκα αὐτόν.

§. 161. Ο ἀόριστος τί σημαίνει;

Ο ἀόριστος σημαίνει τὴν διάθεσιν γενομένην ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ ἄσχετον πρὸς τὸ παρόν, τουτέστιν, οὐδόλως ὑποδεικνύει, ἂν ἡ διάθεσις παραμένει μέχρι τοῦδε ἢ μή.

§. 162. Τίνας ἄλλας χρήσεις ἔχει ὁ ἀόριστος;

Ο ἀόριστος κατ' ἀντιχρονισμόν λαμβάνεται ἀντὶ ἐνεστώτος ἐπὶ πραγμάτων, ἅτινα συνήθως οὕτως ἐγένοντο, γίνονται καὶ γενήσονται, οἶον, Κάλλος ἢ νόσος ἐμάρανεν, ἢ χρόνος ἀνάλωσεν. Ἐρωτηματικῶς δὲ μετὰ τοῦ τί οὐ ἰσοδυναμεῖ προσταγῆ ἐντόνῳ, τί οὐκ ἔγραψας;=γράψαν.

§. 163. Ὁ Μέλλον τί σημαίνει ;

Ὁ Μέλλον σημαίνει α. ὅτι ἡ διάθεσις θέλει γείνην ἄπαξ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τότε προσονομάζεται *συντελικός*. β. ὅτι θέλει διαρκεῖ εἰς τὸ μέλλον, καὶ τότε προσονομάζεται *Μέλλον παρατατικός*. οἷον, ἀποθανοῦμαι = ἄπαξ θέλω ἀποθάνειν, καὶ, καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν = θέλομεν ἐπιδίδει. γ. ὅτι ἡ διάθεσις ἀνάγκη καὶ πρόπον νὰ γείνη, οἷον, Ταῦτα πρακτέον, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν = ἂν μέλλῃ τις νὰ προσέξῃ ἢ ἂν ἦναι ἀνάγκη. δ. ἐρωτηματικῶς μετ' ἀρνήσεως ἰσοδυναμεῖ ἐντόνω προτροπῇ, οὐ πλευσούμεθα; = πλεύσωμεν.

§. 164. Τί σημαίνει ἡ διὰ τοῦ μέλλω περιφραστικὸς Μέλλον ;

Διὰ τοῦ μέλλω καὶ ἀπαρεμφατικῷ μέλλοντος ἢ ἐνεστώτος ἢ καὶ σπανίως ἀόριστου περιφράζεται α. ὅτι ἡ διάθεσις μελετᾶται νὰ γείνη, μέλλω λέγειν = διανοοῦμαι λέγειν. β. ὅτι ἀνάγκη φυσικὴ νὰ γείνη ἡ διάθεσις, μέλλω ἀποθανεῖσθαι = κινδυνεύω ἀποθανεῖν. γ. ὅτι ἀνάγκη νομικὴ ἢ ἠθικὴ νὰ γείνη ἡ διάθεσις, μέλλω δίδοναι λόγον = ἀναγκάζομαι (διὰ τὸν περὶ εὐθύνης νόμον) δίδοναι λόγον.

§. 165. Ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλον τί σημαίνει ;

Ὁ μετ' ὀλίγον Μέλλον σημαίνει α. ταχύτητα τῆς μελλούσης διαθέσεως, ἐξ οὗ καὶ ἔσχε τὸ ὄνομα. Τί ποιήσεις, φράζε, καὶ πεπράξεται = εὐθὺςπραχθήσεται = καὶ ἐπράχθη (κοινῶς). β. διάρκειαν τῆς μελλούσης διαθέσεως, Μνήμη καταλελειφεται = ἔσται ἐς αἶδιον καταλελειμμένη.

§. 166. Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Προστακτικὴ τίνας χρόνους ἀπεβάλλουσι, καὶ διατί ;

Ἡ Ὑποτακτικὴ καὶ Προστακτικὴ, ἐπειδὴ ἀναφέρονται εἰς τὸ μέλλον, στεροῦνται ἱστορικῶν χρόνων. Καὶ ὁ μὲν ἐνεστώτης ἐν αὐταῖς σημαίνει παράτασιν τῆς μελλούσης διαθέσεως, ὁ δὲ Ἀόριστος συντέλειαν, ὁ δὲ Παρακείμενος τὸ τέλειον τῆς διαθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ Ἐπιφρήματων.

§ 167. Πῶς διακροῦνται τὰ Ἐπιφρήματα ;

Τὰ ἐπιφρήματα διακροῦνται α. εἰς τὰ κυρίως ἐπιφρήματα, τὰ προσδιορίζοντα τὰ ρήματα κατὰ τόπον, χρόνον, ποσὸν καὶ ποιόν· β'. εἰς τὰ προσδιοριστικὰ ἄλλων ἐπιφρήματων, λίαν κακῶς, ἄλλοθεν ποθεν, ἀλλαχοῦ που κτλ. γ'. εἰς τὰ προσδιοριστικὰ ἐπιθέτων, λίαν ἀγαθός, ἥκιστα ἐπιμελής· δ'. εἰς τὰ προσδιοριστικὰ οὐσιαστικῶν, λαμβανόμενα τότε ὡς ἐπίθετα, οἶον, ἡ ἄγαν ἐλευθερία—ἡ ὑπερβάλλουσα ἐλευθερία· ε. εἰς τὰ μετὰ πτώσεως συντασσόμενα, ἀξίως τῆς φήμης, εἶσω τοῦ τείχους, ἄπαξ τῆς ἡμέρας.

§. 168. Τίνι πτώσει συντάσσονται τὰ ἐπιφρήματα ;

Τὰ ἐπιφρήματα, κατὰ μὲν προθετικὴν δύναμιν καὶ συνεπτυγμένην ἔννοιαν, συντάσσονται γενικῆ, οἶον, εἶσω τοῦ τείχους, ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, δίχα ἀρετῆς, μέχρι βωμοῦ, ποῖ (συνεπτυγμένως, = ἐν τίνι μέρει) γῆς· δυνάμει δὲ τῆς ἐπιθετικῆς αὐτῶν ἀρχῆς συντάσσονται κατὰ τὰ ἐξ ὧν παράγονται, οἶον, τῆς φήμης ἀξίως (κατὰ τὸ ἀξίος), συμφόρως ἡμῖν (κατὰ τὸ, σύμφορος) ἔχω τὸ σῶμα ὑγιῶς (κατὰ τὸ, εἰμὶ ὑγιῆς τὸ σῶμα).

§. 169. Τίς ἡ χρῆσις τῶν μωρίων οὐ καὶ μὴ, ἀπλῶν καὶ συνθέτων ;

Τὸ μὲν οὐ καὶ τὰ σύνθετα οὐδέ, οὔτε, οὐδεῖς, οὐδέτερος, οὐπω, οὐκέτι καὶ λοιπὰ τίθενται, ὅπου ἡ ἀπόφασις ἐνυπάρχει οἰκοθεν εἰς τὸ πρᾶγμα· τὸ δὲ μὴ καὶ τὰ σύνθετα μηδέ, μήτε, μηδεῖς, μηδέτερος, μήπω, μηκέτι καὶ λοιπὰ, ὅπου ἡ ἀπόφασις ἔρχεται ἔξωθεν.

§. 170. Ἰδίως τὸ οὐ ἐπὶ τίνων περιστάσεων τίθεται κατὰ τὰ λεχθέντα ;

Τὸ οὐ καὶ τὰ σύνθετα κατὰ τὰ εἰρημμένα τίθεται α. ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ ἀποφατικῶ, ὡς, οὐ βούλομαι· β'. ἐν τῇ ἀπολύτῳ χρήσει τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, καθ' ἣν προσεγγίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ὀριστικῆς, ἡ δικαιοσύνη οὐκ ἂν εἴη ἀλυσετελής = οὐκ ἔστιν· γ'. ἐν ταῖς εἰδικαῖς ἀνεπτυγμένοις κώλοις, καὶ ἐ-

νίστε ἐν τῷ εἰδικῷ ἀπαρεμφάτῳ, οἷον, λέγουσιν ὡς οὐκ ἔσται πωτηρία ταῖς ἀσπέραις, καί, λέγουσι τὸν στόλον οὐ γενέσθαι τοσοῦτον· δ'. ἐν ταῖς αἰτιολογικαῖς κώλοις, ἐπειδὴ δ' αὐτῷ οὐκ ἔμελλε κτλ. ε'. ἐπὶ τῶν χρονικῶν ἐκφερόντων ὠρισμένην πράξιν καὶ χρόνον, ὅτε οὐδὲν ἐγίγνετο, ἐθορύβουν· σ'. ἐν μετοχῇ ἐξηγοῦσῃ ἔννοιαν θετικὴν καὶ μὴ ὑποτιθεμένην μηδ' ἀριστον, οὐκ ἔχων—ἐπαιδή, ὅς, ὅτε κτλ. οὐκ ἔχει· ζ'. ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς κώλοις, ὅταν τὰ ἀναφερόμενα ᾖ· καὶ ὠρισμένα καὶ ἡ διάθεσις βεβαία· οἷον, ἴσται τοῦτον, ὅς οὐ βούλεται μαθεῖν, ἔνθα καὶ ὁ οὐ βουλόμενος μαθεῖν εἶναι ὠρισμένος καὶ γνωστός, καὶ τὸ ὅτι οὐ βούλεται βέβαιον· ἢ. ἐπὶ τῶν ὀνομάτων καὶ ἐπιφθέρημάτων, θετικὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦντων· ὁ οὐ κακός, οὐ κακῶς.

§. 171. Τὸ δὲ μὴ ἐπὶ τίνων ἰδίως περιστάσεων τίθεται;

✚ Τὸ μὴ καὶ τὰ σύνθετα τίθενται· α'. ἐπὶ εὐκτικῆς, μὴ γένοιτο· β'. προστακτικῆς, μὴ γράφε· γ'. ἐπὶ ὑποθετικῶν καὶ τελικῶν κώλων, ἐὰν μὴ γένησθε ἐπιμελεῖτε, ἵνα μὴ ὀργισθῇ Κύριος ὁ Θεός· δ'. ἐπὶ τῶν περιοριστικῶν ἢ ὑπεξαιρετικῶν (εἰμή)· ε'. ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, χρονικῶν, καὶ ἐξηρημένων ἐρωτήσεων, ὅταν ἐκφέρωσιν ἀριστον καὶ ὑποθετικὸν πρόσωπον ἢ περίστασιν, οἷον, ὅς ἂν μὴ βούληται· ὅταν μηκέτι ὀρῶ· ἐν ἀπορίᾳ εἰμί, πότερον φῶ, ἢ μὴ φῶ· σ'. ἐπὶ τῶν τελικῶν μὲν ἀπαρεμφάτων τίθεται πάντοτε τὸ μὴ, ἐπὶ δὲ τῶν εἰδικῶν πολλάκις τὸ μὴ, ἐνίοτε δὲ τὸ οὐ· οὐδεὶς βούλεται μὴ εὐτυχεῖν· λέγουσι τὸν Κύρον μὴ γενέσθαι αἰσχρόν· ζ'. ἐπὶ μετοχῆς ὑποθετικῆς ἢ ἀοριστολογικῆς, οὐκ ἂν εὐδαιμονοίης, μὴ καμῶν—ἢ μὴ κάμης· ὁ μὴ βουλόμενος—ὅς ἂν μὴ βούληται· ἢ. ἐπὶ ὀνομάτων καὶ ἐπιφθέρημάτων ὑποθετικὴν ἔννοιαν ἐκφερόντων· ὁ μὴ ἐπιμελής—ὅς ἂν μὴ ᾖ ἐπιμελής.

§. 172. Πότε τίθενται ἀμφότερα [οὐ μὴ] πρὸ τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς;

Ὅταν τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως ἔχη ἄρνησιν, ἢ ἔννοιαν ἀ-

πορατικῶν, τίθενται ἀμφοτέρω τὰ μόρια πρὸ τοῦ ἀπαρρημα-
του καὶ τῆς μετοχῆς· οἷον, οὐδὲν αὐτοῖς ἐπιλύεται ἡ ηλικία
τὸ μὴ οὐχὶ ἀγνακτεῖν.— Δυσάλητος γὰρ ἂν εἴην, τοιάνδε
μὴ οὐ κτοικτεῖρων ἔδραν. ✕ ††

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Περὶ Ἐπιφωνημάτων.

§. 173. Εἰς πέντε διαιροῦνται τὰ ἐπιφωνήματα :

Τὰ ἐπιφωνήματα διαιροῦνται· ἄ. εἰς τὸ κλητικὸν ὦ· β'. εἰς
τὰ παθηματικά.

§. 174. Πότε τίθεται τὸ κλητικὸν ὦ, καὶ πότε δὲν τίθεται :

Τίθεται τὸ ὦ μετὰ κλητικῆς ἐπὶ ἀταράχου ὀμιλίας, καὶ
εἰς ἔνδειξιν τοῦ πρὸς ἕν ἀποτείνεται ὁ λόγος. Λέγεται δὲ ἄνευ
τοῦ ὦ ἡ κλητικὴ ἄ. ἐπὶ κελεύσεως· β'. ἐπὶ παραινέσεως· γ'.
ἐπὶ θαυμασμοῦ· δ'. ἐπὶ ὕβρεως καὶ ἐπιπλήξεως.

§. 175. Πότε ὀνομαστικὴ μὲν ἢ μετὰ τοῦ σὺ ἐκπληροῖ τὰ τῆς κλητικῆς :

Ἐπὶ προστακτικῆς ὀνομαστικῆς ἔναρθρος, τιθεμένου ἢ ἐν-
νοουμένου τοῦ σὺ, ἐκπληροῖ τὰ τῆς κλητικῆς· οἷον, ὁ παῖς
(= ὦ παῖ) ἀκολούθει.

§. 176. Τίνες ἄλλαι λέξεις θεωρητέαι ὡς ἰσοδύναμοι τῷ ὦ :

Τὰ ἐκ βημάτων παραγόμενα παράκλειςτικὰ ἰσοδύναμοσι
τῷ κλητικῷ ὦ· ἄγε, φέρε, δεῦρο, δεῦτε=δεῦρ' ἴτε, ἴθι, ἀμέ-
λει=μή σοι μέλη=θάρρει=όντως, βεβαίως.

§. 177. Τὰ παθηματικά ἐπιφωνήματα ἐπὶ τίνων περιστάσεων τίθενται :

Παθηματικά ἐπιφωνήματα εἶναι ἄ. ἄ, ἐπὶ θαυμασμοῦ, μομ-
φῆς, σχετλιασμοῦ, χαρᾶς καὶ κωλύσεως· β'. ὦ, ἐπὶ θαυμασ-
μοῦ, σχετλιασμοῦ καὶ χλεύης· γ'. οἴμοι=ἀλλοίμονον, καὶ ἐπὶ
χαρᾶς καὶ ἐπὶ λύπης· δ'. αἶ, αἶ, ἐπὶ σχετλιασμοῦ, δυσφορίας,
μομφῆς, ἐκπλήξεως· ε'. ἄ, ἢ ἄ, ἄ, ἐπὶ γέλωτος. Τοιαῦτα καὶ
τά, ἰού, ἰαταταί, ἰαταταιάζ, παπκί, φεῦ, εὐοῖ, εὐάν. Ὅρα Δεξ.

§. 178. Τῶν ἰσοδυναμοῦσι τὰ παθηματικά ἐπιφωνήματα :

Τὰ παθηματικά ἐπιφωνήματα ἰσοδυναμοῦσι προτάσει ὀλοκλήρῳ, καὶ εἶναι ἐκ τῶν πρωτογόνων λέξεων τῆς γλώσσης ὄϊμοι=οἰμῶζω· αἰ=αἰάζω κτλ.

§. 179. Πῶς τίθενται ἐν τῷ λόγῳ :

Τίθενται ἐν τῷ λόγῳ ἄ. ἀσχέτως πρὸς τὸν λοιπὸν λόγον, ὡς, φεῦ, ὡς εὐ λέγεις! Ἑ' μετὰ γενικῆς σημαίνουσας τὸ ἀναγκαστικὸν τοῦ πάθους αἴτιον, ὡς, Οἶμοι τῶν κακῶν=οἶμοι ἕνεκα τῶν κακῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Περὶ Προθέσεων.

§. 180. Τί ἦσαν, καὶ τί ἐσημαίνον τὸ πρῶτον αἱ προθέσεις :

† Αἱ προθέσεις ἦσαν τοπικὰ ἐπιρρήματα, καὶ πρώτη καὶ κυριωτέρα αὐτῶν σημασία, ἐξ ἧς αἱ λοιπαὶ παρήχθησαν, ἦτο ἡ τοῦ παραγώγου ἐξ αὐτῶν ἐπιρρήματος. Ὡστε ἡ ἐν=ἔνδον, εἰς=εἰσω· ἐκ=ἐξω· σὺν (ἀρχ. κόν')=κοινη' πρὸς=πρὸσω· πρὸ=πρόρω· ἀνά=ἄνω· κατὰ=κάτω· μετὰ=μέσον ἢ μετὰξὺ· διὰ=δίχα· ἀντί=ἀντίον ἢ ἀντικρὺ· ἀπὸ=ἄπο· ὑπέρ=ὑπερθεν ἢ ὑπεράνω· ἀμφί=ἀμφίς=ἀμφοτέρωθεν· περὶ=πέριξ· ἐπὶ=ἐπίσω ἢ ἐπάνω· παρά=πάρως (προτοῦ)· ὑπὸ=ὑπὸχα (ὑποκάτω).

§. 181. Τί λέγεται ἐπὶ τῶν προθέσεων Ἀναστροφή, καὶ τί Τμῆσις :

Αἱ προθέσεις, λεγόμεναι οὕτως, ἐπειδὴ « προτίθενται τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ ἐν τῇ συνθέσει καὶ ἐν τῇ συντάξει », πολλάκις τίθενται ἄ. μετὰ τὴν πτώσιν, μεθ' ἧς συντάσσονται, ὅτε καὶ παροξύνονται, οἷον, τούτου πέρι, θεῶν ἄπο κτλ. μάλιστα ὅταν κεῖνται εἰς ἐπιρρηματικὴν σημασίαν, ἔννοουμένου τοῦ ἐστίν, οἷον, πάρα=πάρεστιν, ἐπι=ἔπεστιν, ἐν=ἔνεστι κτλ. τοῦτο καλεῖται Ἀναστροφή· Ἑ' κεχωρισμένοι τῆς λέξεως, μεθ' ἧς συνετέθειντο, καὶ τεταγμένοι πρὸ αὐτῆς ἢ

μετ' αὐτήν, μεσολαβουσῶν ἄλλων λέξεων τοῦτο καλεῖται *Τμησις*, συνήθης μὲν παρὰ ποιηταῖς καὶ Ἰωσι, σπανία δὲ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς συγγραφεῦσιν· οἷον, ἡμῖν ἀπὸ λαιγὸν ἀμῦναι=ἀπαμῦναι (Ὅμηρ.)· πέμψαντος, ὧ γύνοι, μετὰ=μεταπέμψαντος (Εὐρ. Ἐκ.)· μὴ ξὼν κακῶς ποιεῖν=μὴ ξυμποιεῖν (Θουκ.)· ἀντ' εὖ πείσεται=εὖ ἀντιπείσεται (Πλάτ. Γοργ.)

§. 182. Πῶς διακρίνονται αἱ προθέσεις ὡς ἐκ τῆς συντάξεως αὐτῶν;

Ἐκ τῶν ἑπτὰ μονοπτότων αἱ μὲν ἀντί, ἀπὸ, ἐκ, καὶ πρὸ συντάσσονται γενικῇ· αἱ δὲ σὺν καὶ ἐν, δοτικῇ· ἡ δὲ εἰς=ἐς, αἰτιατικῇ καὶ (σπανίως) γενικῇ, ἡ δὲ διὰ, κατὰ, ὑπέρ, γενικῇ καὶ αἰτιατικῇ· αἱ δὲ λοιπαὶ ἑπτὰ, ἀμφί, περί, ἐπί, μετά, παρά, πρὸς καὶ ὑπὸ εἶναι τρίπτωτοι.

§. 183. Τί σημαίνει ἡ ἄν ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἐν μὲν συντάξει σημαίνει ἡ ἀντί ἄ. ἀντικατάστασιν, οἷον, ὑποβάλλω τοῦτο ἀντ' ἐκείνου· β'. ἀνταλλαγὴν, ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν αἰρεῖται (Δημοσθ.)· γ'. προτίμησιν, ἀσπαστότερον τοῦτο ἀντ' ἐκείνου, ἔνθα ἠδύνατο νὰ παραλειφθῇ ἡ ἀντί· δ'. αἰτίαν, οἷον, ἀξιώ τιμᾶσθαι ἀντί τῆς ἐμῆς ἀρετῆς=διὰ τὴν ἐμὴν ἀρετὴν· ἀνθ' ὧν=διότι. Ἐν δὲ συνθέσει σημαίνει ἄ. ἀντικατάστασιν, καὶ τὰ σύνθετα συντάσσονται γενικῇ· β'. τὸ ἐναντίον, ἀντίδικος, ἀντίθετος· ἅπερ συντάσσονται δοτικῇ· γ'. ἰσότητα, οἷον, ἀντίρροπος, ἀντίπαλος, ἀντίθεος = ἰσόρροπος-παλος-θεος, συντασσόμενα δοτικῇ· δ'. ἀμοιβαρότητα, ἀνταδικῶ, ἀνθυβρίζω κτλ. συντασσόμενα κατὰ τὰ ἀπλά.

§. 184. Τί σημαίνει ἡ ἀπὸ ἐν συντάξει καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἀπὸ σημαίνει ἄ. ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τόπου, οἷον, ἔλαβεν ἕνα ἀπὸ πόλεως ἐκάστης (Ξεν. Ἑλλ.)· β'. ἀρχὴν χρονικὴν, οἷον, ἔτη ἐστὶ τετρακόσια, ἀφ' οὗ χρωῶνται (Θουκ.)· γ'. ἀρχὴν καταγωγῆς, οἷον, οἱ ἀπὸ Διὸς εὐγενέστατοι τῶν ἡμιθέων εἰσίν· δ'. ἀρχὴν παρωνυμίας, οἱ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλεῖζονται· ε. ἀρχὴν ἀποδείξεως, ἀπὸ τούτων τὸ ἀληθὲς εὐρεθήσεται· εἰ αἰτίαν, ἱκανὴ ἐστὶ μοι ἡ δόξα ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ

λόγου γεννησμένη' σ'. κατ' ἐναλλαγὴν ἀντὶ τῆς ἐπί, ἤτοι τὸν τόπον ἐξ οὗ ἡ πράξις φέρεται ἀλλαγῶσε, οἱ ἀπὸ τοῦ κέλματος ἔλεγον τάδε—οἱ ἐπὶ τοῦ κέλματος' ζ'. τὸ μέσον ἢ τὸ ὄργανον ἢ τὸν τρόπον, οἶον, ἀπὸ λείας ζῆν, ἀπὸ σπουδῆς—σπουδῆ σπουδαίως, ἀφ' ἑαυτοῦ = ἐκουσίως κτλ. Ἐν δὲ συνθέσει α'. χωρισμόν, ἀπέρχομαι, ἀφίσταμαι κτλ. β'. στέργειν, ἀποβάλλω, ἀπομανθάνω γ'. τὸ κατ' ὄφειλῆν, ἐν τοῖς ῥήμασιν ἀπαιτεῖν, ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν. Κατὰ τὴν α. καὶ β'. σημασίαν τὰ σύνθετα συντάσσονται γενικῶς

§. 185. Τί σημαίνει ἡ ἐκ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἐκ σημαίνει α. κίνησιν ἐνδοθεν εἰς τὰ ἐκτός, οἶον, ἐκ τῆς πόλεως εἰς τὸ πεδίον β'. ἀρχὴν χρονικὴν, οἶον, ἐξ οὗ περὶ ῥήμασιν οἱ δημαγωγοί, προπέποται τὰ τῆς πόλεως—ἀρετοῦ γ'. αἰτίαν, ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα δ'. τὸ ὄργανον, ἐξ ἀρετῆς τὰ χρήματα γίγνεται—δι' ἀρετῆς ε. τὴν ὕλην, πεποιήται ἐξ ἐλέφαντος σ'. τὰ μέρη ὕλου τινός, ἢ πόλις ἐξ οἰκιῶν σύγκειται ζ'. μεταβολὴν καταστάσεως, ἐποίησε τοὺς πολίτας ἐξ ἀδύζων ὀνομαστούς ἢ ἀρχὴν ἀποδείξεως, τεκμηρίαιτο ἂν τις τὰς ἀγαθὰς φύσεις ἐκ τοῦ ταχὺ μανθάνειν θ'. θέσιν τοπικὴν, οἶον, ἐκ δεξιῶν ι. ἀρχὴν γενεαλογίας, οἱ ἐκ Διός ια. τρόπον, ἐξ ἀπροσδοκῆτου = ἀπροσδοκῆτως. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει α. τὸ ἐξω, οἶον, ἐκβάλλω, ἐξίσταμαι β'. ἐντελῶς, ἐξελληνίζω = ποιῶ τι ἐντελῶς ἑλληνικόν.

§. 186. Τί σημαίνει ἐν συντάξει ἡ πρό, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ πρό σημαίνει α. τὸ τοπικὸν ἐμπρός, πρὸ τῶν θυρῶν ἐστῆκε β'. τὸ πρότερον, πρὸ τούτου ταῦτα ἐγένετο γ. ὑπεράσπισιν, μάχομαι πρὸ τῆς πατρίδος = ὑπὲρ τῆς πατρίδος δ'. προτίμησιν, οἶον, πρὸ πολλοῦ ποιοῦμαι. Ἐν συνθέσει ἔχει τὰ αὐτὰ σημαίνόμενα, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐξ ὀλοκλήρου, προφανῆς = φανερώτατος κτλ.

§. 187. Τί σημαίνει ἡ ἐν ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἐν σημαίνει α. τὸ ἔνδον, ἐν τῇ πόλει β'. τὸ μεταξὺ, ἐν τοῖς Ἕλλησι γ'. τὸ ἐντός χρόνου, ἐν ἡμέρᾳ, ἐν νυκτί δ'. τὸ

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἐντὸς τῆς ἐξουσίας, ἐν ἡμῖν κεῖται=ἐφ' ἡμῖν ἔ. τὸ ἐντὸς τῆς καταστάσεως, ἐν πενίᾳ μυρία εἰμί' ὄ. τὸ ὄργανον, ἐν πέλταις =διὰ πελτῶν ὄ. ἀρχὴν σκέψεως ἢ συμπεράσματος, ἐν τούτῳ γινώσκω=ἐκ τούτου πολλάκις διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν παραλείπεται ἡ δοτικὴ, ἐν διδασκάλου=ἐν τῷ οἴκῳ ἐν Διονύσου=ἐν ἐορτῇ ὄ. τὸν τρόπον, ἐν δίκῃ=δικαίως, ἐν τάχει=ταχέως. Ἐν δὲ συνθέσει σημαίνει τὸ ἐντὸς, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐναντίον εἰς τὸ ἐνίσταμαι=ἐν ποσὶν ἢ ἐμποδῶν ἵσταμαι=ἀνίσταμαι*

§. 188. Τί σημαίνει ἡ Σ ὃν ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ὄν σημαίνει ἄ. τὸ ὄμοῦ, ὡς, ὄν Ἀθηναῖα καὶ χεῖρα κίε. β'. συμφρονίαν, ὄν τῷ νόμῳ ψηφίζου=κατὰ τὸν νόμον γ'. βοήθειαν, ὄιον, ὄν θεῷ=βοηθεία θεῷ. Ἐν δὲ συνθέσει σημαίνει τὰ αὐτά, συνακολουθῶ, συμφηφίζομαι, συλλαμβάνω κτλ.

§. 189. Τί σημαίνει ἡ εἰς ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ εἰς σημαίνει ἄ. κίνησιν ἐξῶθεν εἰς τὰ ἔνδοι, εἰς τὴν χώραν β'. τὸ περίπου, εἰς τοὺς τριακοσίους=περὶ τοὺς γ'. πτωσὶν εἰς κατάστασιν, περιήλθεν εἰς πενίαν δ'. ἀναφορὰν εἰς πρόσωπον, ὑβρίζει εἰς (=πρὸς) νεκρούς ἔ. χρόνον, εἰς ἐσπεραν ὄ. σκοπόν, ἤκω εἰς τόδε=ἐπὶ τῷδε ὄ. μέτρον, εἰς δύναμιν=κατὰ δύναμιν=ὡς δυνατόν ἢ. τρόπον, εἰς ὑπερβολὴν=ὑπερβαλλόντως, εἰς δέον=δεόντως, εἰς τέλος=τελευταῖον. Πολλάκις παραλείπεται ἡ αἰτιατικὴ, εἰς Ἀπόλλωνος=εἰς ναόν. Ἐν τοῖς συνθέτοις σημαίνει τὴν αὐτὴν ἐξῶθεν εἰς τὰ ἔνδοι κίνησιν, εἰσβάλλω, εἰσρέω, κτλ.

§. 190. Τί σημαίνει ἡ Ἄ νὰ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἀνὰ μετὰ μὲν αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ. κίνησιν κάτωθεν εἰς τὰ ἄνω, ἀνὰ τὸν ποταμόν β'. τὸ ἐπάνω μεγάλης ἐκτάσεως, ἀνὰ τὰ ὄρη, ἀνὰ τὰ πεδία γ'. ἐπανάληψιν ποσοῦ, ἀνὰ τρεῖς, ἢ χρόνου, ὄιον, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν δ'. τὸ ἔνδοι, ἀνὰ στόμα ἔχω=ἐν στόματι ἢ διὰ στόματος ἔ. τὸν τρόπον, ἀνὰ τάχος=ταχέως, ἀνὰ κράτος=κραταιῶς μετὰ δοτικῆς δὲ μόνον παρὰ ποιηταῖς σημαίνει τὸ ἐπάνω, χρυσέω ἀνὰ σκήπτρῳ ἢ τὸ ἔνδοι, ἀνὰ ναυσίν=ἐν ναυσίν. Ἐν συνθέσει δὲ ση-

μαίνει ὁμοίως ἄ. τὸ ἐπάνω, ἀναβαίνω ᾖ. τὸ ὀπίσω, ἀνακρούω, ἀνακλύπτω ᾗ. ἐπανάλκψιν, ἀναμετρέω, ἀναμάχομαι ᾗ. ἀκρίθειαν, ἀναδιδάσκω ἔ. τὴν ἐκ παραλίων ὡς χαμηλοτέρων εἰς τὰ μεσόγεια ὡς ὑψηλότερα διεύθυνσιν, οἶον, ἀναβαίνω εἰς Περσίαν, καὶ τὴν εἰς τὸ πέλαγος, οἶον ἀνάγομαι, ἀναίρω.

§. 191. Τί σημαίνει ἡ Διὰ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ Διὰ ἐν συντάξει μετὰ μὲν γενικῆς σημαίνει ἄ. τὸ τοπικὸν διὰ μέσου, διὰ τῆς πόλεως ᾖ. τὸ μέσον ἢ ὄργανον, οἶον, διὰ μαχαίρας τέμνω ᾗ. τὸ χρονικὸν διὰ μέσου, ἢ χρονικὴν παράτασιν, διὰ βίου=διὰ παντός ἢ κατὰ πάντα τὸν βίον ᾗ. τὸ χρονικὸν ὕστερον ἢ τὸ ἐντός, οἶον, διὰ πολλῶν ἔτων ταῦτα ἐπράχθη=μετὰ πολλὰ ἔτη, ἢ=ἐν πολλοῖς ἔτεσι ἔ. τὸν τρόπον, διὰ τάχους=ἐν τάχει. Μετ' αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει ἄ. τὸ ποιητικὸν αἷτιον, διὰ θεὸν εὐ πράττω ᾖ. τὸ τελικὸν αἷτιον, διὰ σὲ ἦλθον ᾗ. παρὰ ποιηταῖς συνενέργειαν ἢ τὸ διὰ μέσου, φεύγω διὰ κύμα=διὰ κύματος, ἦλθεν ὄνειρος ἀμβροσίην διὰ νύκτα=συνεργούσης νυκτὸς ἀμβροσίης. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἄ. διάβασιν, διέρχομαι ᾖ. τὴν μέχρι τέλους παράτασιν, διαμένω ᾗ. χωρισμὸν, διαβάλλω, διέχω ᾗ. διανομὴν καὶ διασκορπισμὸν, διαδίδωμι, διαπέμπω ἔ. ἐναντίωσιν ἀμειβαίνω, διαφέρωμαι, διαλοιδοροῦμαι, διαγωνίζομαι. Καὶ τὰ μὲν σημαίνοντα διαφορὰν καὶ ἀπόστασιν, συντάσσονται γενικῆ, οἶον διάσταμαί τις, τὰ δὲ ἐναντίωσιν ἀμειβαίνω, δοτικῆ, διαπολιτεῖομαι τινι.

§ 192. Τί σημαίνει ἡ κατὰ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ κατὰ μετὰ μὲν γενικῆς σημαίνει ἄ. κίνησιν ἄνωθεν εἰς τὰ κάτω, ἐξηγουμένου ἢ τοῦ ἐνός σημείου, κατὰ κρημνῶν, ἢ τοῦτέτερον, κατέχεεν ὕδωρ κατὰ τῆς κεφαλῆς, ἢ καὶ ἀμφοτέρων, ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι ρέοντες ᾖ. ἀπλῶς κίνησιν, κατὰ σκοποῦ τοξεύω ᾗ. τὸ ἐπάνω, καθ' ἱερῶν τελείων ἄμνομι, εὔχομαι κατὰ βοῆς = ὑπισχνόμενος θύσειν βοῦν καθ' ἐκτόμβης = ὑπισχνόμενος ἐκτόμβην ᾗ. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, τοῦτό ἐστι

μέγιστον καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον = περί ἡμῶν' ε'. τὸ ἐναντίον, κατὰ Φιλίππου λέγει = κατηγορεῖ Φιλίππου. Μετὰ δὲ αἰτιατικῆς σημαίνει α'. προσδιορισμὸν τόπου μετ' ἄοριστίας, οἶον, κατὰ τὴν Ἀσίαν' β'. διεύθυνσιν εἰς τι, ἐνίκων τὸ καθ' ἑαυτοῦς = τὸ βλέπον καταντικρὺ αὐτῶν' γ'. τὸ ἐντὸς τοῦ χρόνου, κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον = ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ' δ'. συμφωνίαν, κατὰ νόμον' ε'. σκοπὸν, πλεὶ κατὰ θεάν = ἐπὶ θεάν' ς'. τὸ ποιητικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἷτιον, κατὰ τὸ ἔχθος τῶν Λακεδαιμονίων = διὰ τὸ ἔχθος' κατὰ τὸ ζυγγενές = διὰ τὴν συγγένειαν' ζ'. ἐπανάληψιν ποσοῦ ἢ χρόνου, κατὰ μικρὸν, κατ' ὀλίγον, κατὰ μῆνα, κατ' ὀλίγους κτλ. ἢ. χωρισμὸν, καθ' ἑαυτό = χωρὶς τῶν ἄλλων' θ'. ἀναφορὰν, κατὰ τὴν τροφήν τῶν παίδων τοσαῦτα ἐλέγετο = ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροφήν τῶν παίδων' ι'. προσέγγισιν, κατὰ ἐξήκοντα = περὶ τὰ ἐξήκοντα. Ἐν δὲ συνθέσει σημαίνει α'. κίνησιν εἰς τὰ κάτω, καταβάλλω, καὶ ἐπομένως τὴν ἐκ τῶν μεσογείων εἰς τὰ παράλια, καταβαίνω' β'. καὶ τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα, κατέρχουμαι, κάθοδος' γ'. τὸ ἐναντίον, κατηγορῶ, καταγελοῦ' δ'. τὸ παντάπασι, καταφαινομαι, καταφανής. Τὰ δὲ σύνθετα, ἐν οἷς σημαίνει τὸ ἐναντίον, συντάσσονται γενικῆ. Τὸ δὲ καταπολεμῶ = διὰ πολέμου νικῶ ἢ καταβάλλω καὶ τὰ τοιαῦτα, αἰτιατικῆ.

§. 193. Τί σημαίνει ἡ ἴ περ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ὑπὲρ μετὰ γενικῆς μὲν σημαίνει α'. τὸ ὑπεράνω τόπου τινός, ὑπὲρ τῆς ἀκροπόλεως' β'. ὑπεράσπισιν, ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων' γ'. ὑπόθεσιν, οἶον, ὑπὲρ τούτων λέγω = περὶ τούτων' δ'. σκοπὸν, Φίλιππος ὑπεξεκέκοπτο τὸν ὀφθαλμὸν ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας' ε'. ἀντικατάστασιν, ὁ Ἐρμῆς ὑπὲρ ἑμοῦ σοι ἀποδότω = ἀντ' ἐμοῦ' ς'. χάριν, ἐβοήθησαν τοῖς Δωριεῦσιν ὑπὲρ Πλειστοάνακτος. Μετ' αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει α'. τὸ ἐπέκεινα τόπου τινός, ὑπὲρ τὰς Ἡρακλείους στήλας οἰκῶ' β'. τὸ ἐπέκεινα ποσοῦ, μέτρου, ἀριθμοῦ, δυνάμεως κτλ. οἶον, ὑπὲρ ἄξιαν, ὑπὲρ τὰ πενήκοντα ἔτη, ὑπὲρ δύναμιν, ὑπὲρ τὰ

ἔσκαρμένα. Ἐν συνθέσει σημαίνει: *α*. ὑπεροχὴν, ὑπερφέρει, ὑπερέχει· *β*'. τὸ ὑπεράνω, ὑπέρεκειται· *γ*'. ὑπερβολὴν, ὑπεράγαμαι· *δ*'. καταφρόνησιν, ὑπερορῶ.

§. 194. Τί σημαίνει ἡ ἀμφί ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἀμφί μετὰ γενικῆς μὲν καὶ δοτικῆς, συνήθως μόνον παρ' Ἴωσι καὶ ποιηταῖς, σημαίνει *α*. τὸ περίξ, οἰκῶ ἀμφὶ ταύτης τῆς πόλεως—ἔχω τι ἀμφὶ ὧμοις· *β*'. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀκρῶ ἀμφὶ σοῦ—ἀμφὶ τῷ θανάτῳ διζῶς λέγεται λόγος· *γ*'. αἰτίαν, ἀμφὶ τούτων (=ἐπὶ τούτοις) διαφέρομαι—Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἔπασχον ἀμφὶ Ἑλένῃ—Ἑλένης ἕνεκα. Μετ' αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει: *α*. τὸ περίξ, ἀμφὶ τὴν ἀκρόπολιν· *β*'. τὸ ἐγγιστα ἢ περίπου, ἀμφὶ τοὺς πεντακοσίους, ἀμφὶ μέσῃν ἡμέραν· *γ*'. ἐνασχόλησιν μετὰ τῶν ῥημάτων εἶναι, ἔχειν, ἀσχολεῖσθαι, γίγνεσθαι· ἀμφὶ τράπεζαν ἔχω—περὶ τράπεζαν ἀσχολοῦμαι· *δ*'. ἡ φράσις, οἱ ἀμφὶ (=οἱ περὶ) Σωκράτη, σημαίνει ἢ μόνον τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ λεγομένου προσώπου, ἢ τοὺς ὀπαδοὺς καὶ αὐτό, ἢ αὐτὸ μόνον. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει: *α*. τὸ περίξ ἢ πανταχόθεν, ἀμφίχλος—περιόρυτος θυλάσση· *β*'. ἐκατέρωθεν, ἀμφίστομος, ἀμφιδέξις, ἀμφίβιος.

§. 195. Τί σημαίνει ἡ περὶ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ περὶ μετὰ γενικῆς, δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσομένη, σημαίνει ὅσα καὶ ἡ ἀμφί· ἐν δὲ τῇ φράσει, περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι—πρὸ—ὑπὲρ πολλοῦ ποιοῦμαι, σημαίνει προτίμησιν· σημαίνει δὲ πρὸς τούτοις καὶ ὑπεράσπισιν, μάχομαι περὶ (=ὑπὲρ) τίνος. Εἶναι δὲ εὐχρηστοτέρα παρὰ τοῖς πεζοῖς. Παρὰ τὴν ποιητικὴν ἀμφί. Ἐν συνθέσει δὲ σημαίνει: *α*. τὸ περίξ, περιάγω· *β*'. τὸ *λίαν*, περιδεής, περίθλεπτος· *γ*'. τὸ περιτιῶς, ματαίως, ἀπερισκέπτως, περιεργάζομαι· *δ*'. καταφρόνησιν, περιορῶ.

§. 196. Τί σημαίνει ἡ ἐπὶ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ἐπὶ μετὰ Γενικῆς σημαίνει *α*. τὸ ἐπάνω, ἐπὶ τραπέζης· *β*'. χρονικὴν ἐποχὴν, ἐπὶ Περιπέλειος· *γ*'. τὸ ἐνώπιον, ἐπὶ μαρτύρων· *δ*'. τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος, ὡς ἡ περὶ, οἶον, ἐπὶ τοῦτου

(=περὶ τούτου) λέγω· ε'. κίνησιν εἰς τόπον, ἐπὶ Σάμου (ἐπ' οἴκου) πλεῖν· σ'. ἀρχὴν ἐπωνυμίας, καλοῦμαι ἐπὶ (=ἀπό= ἐκ) τινος. ζ'. ἐπιστασίαν, ὁ ἐπὶ τῶν ὕπλων· ἡ. μίμησιν, λέγω ἐπὶ σοῦ=κατὰ τὸ σὸν παράδειγμα· θ'. τὸ κατ' ἰδίαν, ἐρ' ἐαυτοῦ = μόνος· ἡ. τάξιν διανομῆς, ἐπὶ τριῶν, ἐπὶ διακοσίων (=κατὰ τρεῖς, κατὰ τριακοσίους). Μετὰ δοτικῆς δὲ σημαίνει α'. τὸ ἐπάνω, ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς κτίζω, ἐπ' αὐτοφώρῳ=ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν κλοπὴν· β'. ἐπιστασίαν, νόμοι τεταγμένοι ἐπὶ τοῖς γάμοις.—Οἱ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς· γ'. ἐξουσίαν, ἐπ' ἐμοί· δ'. συνθήκην· ἐκπέμπομαι ἐπὶ τῷ (=ἐρ' ᾧ=ἐρ' ᾧτε) κακῶς πάσχειν· ε'. σκοπόν, πάντα ἐπ' ὠφελείᾳ πεποιήται· σ'. προσθήκην, ἐπιμετρῶ δέκα ἐπὶ τοῖς ἑκατόν· ἡ. αἰτίαν, φιλοτιμοῦμαι ἐπ' ἀρετῆς, μέγα φρονῶ ἐπὶ βίῳ, ἀχθομαι ἐπὶ τούτοις· θ'. τὸ κατόπιν, ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ=κατόπιν αὐτοῦ· ἡ. τὸ πρὸς τιμὴν, ἀγορεύω ἐπὶ τοῖς τετελευτηκόσιν, ὑπερ κυρίως σημαίνει, ἐστηκὼς ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ ἀποθαρόντος λέγω ἔκαινον περὶ αὐτοῦ· οὕτω καί, τελευτῶ ἐπὶ παισὶ (τουτέστι, καταλείπων παιδῶν). Μετ' αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει α'. κίνησιν εἰς τὰ ἐπάνω, ἀναβαίνω ἐρ' ἵππον· β'. κίνησιν εἰς τόπον, τρέχω ἐπὶ τὴν ἀγοράν· γ'. κίνησιν ἐχθρικήν, ὄρμησεν ἐπὶ τὸν ἐχθρόν· δ'. τέλος, ἐξοίμι ἐπὶ θήραν· ε'. μῆκος χρόνου ἢ τόπου, ἐπὶ δύο ἔτη, ἐπὶ πολλὰ στάδια ὄρξ'· σ'. συμφωνίαν, ἐπὶ στάθμην. Ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις σημαίνει α'. ἐπάνω, ἐπιτίθημι· β'. προσέτι, ἐποικοδομῶ· γ'. ἐναντίον, ἐπιστρατεύω· δ'. ὄπισθεν, ἐπιτάττω, ἐπιστάτης· ε'. τὸ ὕστερον, ἐπιγίγνομαι, ἐπίγονος· σ'. τὸ ἀφῆς, ἐρίσταμαι, ἐπιφάνομαι· ζ'. τὸ ἐναλλάξ, ἐπιγαμία=γάμων ἐπαλλαγὴ, ἐπικοινωνῶ.

§. 197. Τί σημαίνει ἡ Μετὰ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ μετὰ συντασσομένη μετὰ γενικῆς σημαίνει α'. τὸ ὁμοῦ· β'. τὸ ὄργανον, ἐπικρύπτομαι μετὰ τῆς ποιήσεως = διὰ τῆς ποιήσεως. Μετὰ δοτικῆς συνήθης μόνον παρὰ ποιηταῖς, σημαίνει α'. τὸ μεταξὺ, μετ' ἀνδράσιν = μεταξὺ ἀνδρῶν· β'. τὸ ἐντός,

μετὰ χειρῶν ἔχω = ἐν χειρῶν = μεταχειρίζομαι· γ'. τὸ ὄμοιόν, μετὰ παρθένουσι = μετὰ παρθένων. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ. τὸ ὕστερον· β'. παρὰ ποιηταῖς κίνησιν εἰς πρόσωπον, μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας = πρὸς Αἰθίοπας· γ'. τὸ ἐντός, μεθ' ἡμέραν = ἐν ἡμέρᾳ· δ'. τὸ μεταξὺ, μετὰ χειρῶν ἔχω. Ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις σημαίνει ἄ. κοινωνίαν, μετέχω, μεταδίδωμι· β'. τὸ μεταξὺ, μεταπρέπω = διαπρέπω· γ'. μεταβολήν, μεθίστημι, μετανοῶ· δ'. κίνησιν εἰς πρόσωπον, μεταπέμπομαι· ε'. τὸ κατόπιν, μεταθέω.

§. 198. Τί σημαίνει ἡ π ε ρ ἄ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει ;

Ἡ παρὰ μετὰ γενικῆς σημαίνει ἄ. ἀρχὴν προσωπικὴν, συνήθη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων δόσιν, λήψιν, μάθησιν, ἀγγελίαν, ἀφήγησιν, ἀποστολήν καὶ τὰ τοιαῦτα· β'. τὸ ὄργανον (σπανίως), οἶον, οὗτος μὲν οὖν δὴ παρὰ τῆς (=διὰ τῆς) ἐμῆς ψήφου λογισθεῖς ἐν κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος· γ'. τὸ ποιητικὸν αἴτιον, οἷμαι γὰρ με σοφίας παρὰ σοῦ (= ὑπὸ σοῦ) πληρωθήσεσθαι. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἄ. τὸ πλησίον προσώπου, παρὰ σοὶ κάθημαι· β'. ἐξουσίαν, παρὰ σοὶ (= ἐπὶ σοὶ) κεῖται τοῦτο πράξαι· γ'. κτήσιν, τὸ παρ' ὑμῶν = τὸ ὑμέτερον· δ'. συμφωνίαν, παρ' ἐμοὶ κριτῆ = κατ' ἐμὲ κριτὴν = κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἄ. κίνησιν πρὸς πρόσωπον, συνυπαρχούσης καὶ τῆς ιδέας τῆς πλησίον παραμονῆς, ἤλθομεν παρὰ βασιλέα = ἤλθομεν πρὸς βασιλέα καὶ παρεμείναμεν παρ' αὐτῷ· β'. τὴν εἰς τα πλάγια γινομένην κίνησιν ἢ στάσιν, οἶον, παρήσαν παρὰ τὴν Βαβυλωνίαν πόλιν κεῖται παρὰ τὸν ποταμόν· γ'. διάρκειαν χρονικὴν, οἷα ἐλάλει παρὰ τὸν πλοῦτον!· δ'. σύγκρισιν, μικρὰ παρὰ ταῦτα = πρὸς ταῦτα· ε'. τὸ πλεόν, ἐπόνει παρὰ τοῦ; ἄλλους = ὑπὲρ τοῦ; ἄλλους· σ'. δικρορῶν, παρὰ τέσσαρας ψήφους = πλὴν τεσσάρων ψήφων, παρὰ μικρὸν = πλὴν μικροῦ = μικροῦ ἐδέησε, παρὰ τοσοῦτον γινώσκω = πλὴν τοσοῦτου = τοσοῦτου δέω γινώσκεις· ζ'. αἰτίαν, Φ. κύβηται παρὰ τὴν (=διὰ τὴν) ἡμετέραν

ἀμελείαν ἢ τὸ ἔξω ἢ τὸ ἐναντίον, παρὰ νόμον, παρὰ δόξαν, παρὰ τὸ δίκαιον ὅ. παραγωγὴν, παρὰ τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα (= ἐκ τοῦ ὀνόματος) παρηγμένον. Ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις ἁ. τὸ πλησίον ἢ παρουσίαν, πάριμι, παρέρχομαι (= ἔρχομαι εἰς τὸ μέσον) ἂ. τὸ ἔξω ἢ παράθασιν, παρασπονδῶ, παράγω τινά (ἐνν. ἐκ τῆς ὁδοῦ) = ἀπατῶ ᾄ. ἀρχὴν προσωπικὴν, παραλκμβάνω ἂ. τὸ ἐσφαλμένως, παρορῶ.

§. 199. Τί σημαίνει ἡ πρὸς ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ πρὸς μετὰ γενικῆς μὲν συντασσομένη, σημαίνει ἁ. τὴν ἐκ τινος διεύθυνσιν, τὸ ἐκ μέρους, ὡς, κεῖται πρὸς τῆς Βοιωτίας, πρὸς βορέου, πρὸς νότου ἂ. κακὴν ἡ ἀγαθὴν, θεῖος πρὸς πατρός ᾄ. συμφωνίαν ἢ συμφέρον, πρὸς χρηστοῦ ἀνδρός = συναδὸν τρῶποις χρηστοῦ ἀνδρός πρὸς τῶν ἐχόντων τὸν νόμον τίθημι = πρὸς τὸ συμφέρον τῶν πλουσίων ἂ. ποικητικὸν αἴτιον, ὁμολογεῖται πρὸς (= ὑπὸ) πάντων ἂ. χάριν, πρὸς θεοῦ. Μετὰ δὲ δοτικῆς σημαίνει ἁ. τὸ πλησίον, πρὸς τοῖς ποσὶ ἂ. προσθήκην, πέντε πρὸς τοῖς ἐνενηκοντα. Μετ' αἰτιατικῆς δὲ ἁ. κίνησιν πρὸς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, πέμπω πρὸς σέ προσέρχομαι πρὸς τὰ κοινά ἂ. ἀπότασιν λόγου εἰς πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀπήγγειλα πρὸς τὴν βουλήν, ἀποκρίνομαι πρὸς τὸ ἐρωτώμενον ᾄ. σχέσιν ἠθικῆς διαθέσεως, ὡς ἐχθρικῶς — οικειῶς — πολεμῶς — εὐμενῶς διακείμαι πρὸς σέ ἂ. σύγκρισιν, μικρὸς πρὸς τοῦτον, ἕξμετρία νυκτὸς πρὸς ἡμέραν ἂ. ἀναγκαστικὸν αἴτιον, ὑπεταράχθη πρὸς (= διὰ) τὸ αἰφνίδιον, πρὸς τοῦτο = διὰ τοῦτο. — πρὸς ταῦτα = ἐπομένως ἂ. συμφωνίαν, ἢ βουλή ἐψηφίσατο πρὸς (= κατὰ) τὴν ἐμὴν ἀπαγγελίαν ᾄ. τελικὸν αἴτιον, συμφέροι πρὸς εὐδοξίαν = δι' εὐδοξίαν ᾄ. τὸ περίπου, πρὸς τοὺς εἴκοσι, πρὸς ἡμέραν = ἡμέρας ἢ ἡ ὑποφωσκούσης ἢ. τρόπον, οὐδὲν πρὸς ἔπος = μάτην, πρὸς βίαν = βιαίως πρὸς ἡδονήν = ἡδέως. Ἐν δὲ τοῖς συνθέτοις σημαίνει ἁ. κίνησιν, προσέρχομαι ἂ. προσθήκην, προσίθημι ᾄ.

τὸ ἐναντίον, προσπίπτω, προσβάλλω. Τὰ δὲ σύνθετα συντάσσονται δοτικῆ.

§. 200. Τί σημαίνει ἡ ὑπὸ ἐν συντάξει, καὶ τί ἐν συνθέσει;

Ἡ ὑπὸ μετὰ μὲν γενικῆς σημαίνει ἄ. τὸ ὑποκάτω, ὑπὸ μάλης, ὑπὸ γῆς ᾠ. τὸ ὄργανον ἢ συνοδίαν, ὑπ' αὐτὸν κωμᾶζει, ὑπὸ κήρυκος, ὑπὸ σαλπίγγων ᾠ. τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐπὶ τῶν παθητικῶν ρημάτων, καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων περιστάσεων, θνήσκω ὑπὸ τινος, φεύγω ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν. Μετὰ δοτικῆς δὲ ἄ. τὸ ὑποκάτω, ὑπὸ χθονί, ὑπὸ στέγῃ ᾠ. τὸ ποιητικὸν αἷτιον, ἐπαιδεύθη ὑπὸ Ζήνωνι = ὑπὸ Ζήνωνος ᾠ. ὑποταγάν, ὑπὸ τῷ βασιλεῖ εἰμι ᾠ. συνοδίαν, ὑπὸ βαρβίτῳ χορεύω. Μετ' αἰτιατικῆς δὲ σημαίνει ἄ. ὑποκάτω, ὑπὸ γῆν ᾠ. ὑποταγάν, ὑπὸ Ἀκκεδαμονίους ᾠ. χρόνον, ὑπὸ νύκτα ᾠ. κίνησιν, ἤλθον ὑπ' Ἴλιον = εἰς Ἴλιον. Ἐν συνθέσει σημαίνει ἄ. τὸ ὑποκάτω, ὅτε, ὡς καὶ ἐν τῇ ᾠ ἐξῆς περιστάσει, τὰ σύνθετα συντάσσονται δοτικῆ, ὡς, ὑποβάλλω τί τινι ᾠ. ὑποταγάν, ὑποχαίριος τῷ βασιλεῖ ᾠ. βραδέως, ὑποχωρῶ ᾠ. ἀνεπαισθήτως ἢ κρυφίως, ὑπολισθάνω, ὑποδῶ ἑ. τὸ κατ' ὀλίγον, ὑφαίρω, ὑπόλευκος, ὑπάργυρος.

§. 201. Τί σημαίνει ἡ ἔν κ α ἐν συντάξει;

Ἡ ἔνεκα, οὐδέποτε ἐν συνθέσει, ἀλλὰ πάντοτε συντασσόμενη μετὰ γενικῆς, γινομένη καὶ ἔνεκεν, (ποιητ. ἕκκτι) σημαίνει ἄ. τελικὸν αἷτιον, ἔνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι = πρὸς τὸ ποιῆσαι ᾠ. τὸ ὅσον ἀποβλέπει, ὡς, Εἰρήν' εἵχομεν τὸ φῶς, οὐδὲν ἂν τῶν τυφλῶν διεφέρομεν, ἔνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν = ὅσον ἀποβλέπει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄.

Σύνδεσμοι.

§. 202. Εἰς τί χρησιμεύουσιν οἱ σύνδεσμοι;

Οἱ Σύνδεσμοι χρησιμεύουσιν εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους σύνδεσιν τῶν λόγων καὶ τῶν μερῶν αὐτῶν (ὄρα Μέρ. Β΄).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ,

ΣΥΝΔΕΣΙΣ ΤΩΝ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΡΩΝ ΑΥΤΩΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

§. 203. Τί λέγεται Σύνδεσις, καὶ ποσαπλῆ εἶναι;

Σύνδεσις λόγου λέγεται ἡ ἔνωσις προτάσεων, ἢ μερῶν προτάσεως, ἵνα συγκροτηθῇ ὅλον πληρέστερον. Γίνεται δὲ διττῆ, *α.* ἐξωτερικῆ, ὅταν τὰ μέρη κατὰ τύχην εὐρίσκωνται ἠνωμένα, ἢ κεχωρισμένα, ἐγὼ καὶ σὺ ἐπιμελούμεθα· οὔτε σίδηρός ἐστιν, οὔτε χαλκός κτλ. *β΄.* ἐσωτερικῆ, ὅταν τῶν συνδεομένων τὸ ἕτερον ἀδύνατον ἄνευ τοῦ ἑτέρου νὰ ὑπάρξῃ, ὡς, ἐπειδὴ ἐστὶ τυφλός, οὐχ ὄρα.

§. 204. Πῶς ὀνομάζεται ὁ συνδεθεὶς λόγος, καὶ πῶς τὰ μέρη αὐτοῦ;

Ὁ συνδεθεὶς λόγος ὀνομάζεται περίοδος· τὰ δὲ κύρια μέρη τὰ συγκροτοῦντα τὸν τοιοῦτον λόγον, κῶλα· τὰ δὲ μέρη τὰ εἰς τὰ κῶλα ἀναφερόμενα, ὀνομάζονται κόμματα· ἡ δὲ πρότασις, ἢ προσδιοριζομένη ὑπὸ πάντων, καὶ βᾶσις ὅλου τοῦ λόγου, κυρία πρότασις· οἶον, Κράτιστον μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν κειρῶν τυγχάνειν (κῶλον *α*)· ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσι (κῶλον *β΄*), πλεονάζειν αἰροῦ, καὶ μὴ ἑλλείπειν (κῶλον *γ΄*)· τοῦτο δὲ τὸ *γ΄.* κῶλον περιέχει δύο κόμματα, πλεονάζειν αἰροῦ (κόμμα *α*), καὶ μὴ ἑλλείπειν (κόμμα *β΄*).

§. 205. Πόσων εἰδῶν περιόδους ἀποτελεῖ ἡ ἐξωτερικὴ σύνδεσις, καὶ πόσων ἡ ἐσωτερικῆ;

Ἐκ μὲν τῆς ἐξωτερικῆς συνδέσεως ἀποτελοῦνται περίοδοι *α.* Συμπλεκτικαί, *β΄.* Διαζευκτικαί· *γ΄.* Ἀντιθετικαί. Ἐκ δὲ τῆς ἐσωτερικῆς *α.* Αἰτιολογικαί· *β΄.* Τελικαί· *γ΄.* Ὑποθετικαί· *δ΄.* Συμπερασματικαί ἢ τοὶ λόγοι συνεπειᾶς· *ε* ἀναφορικαί· *ς.* χρονικαί· *ζ.* εἰδικαί ἢ τοὶ ἐκθετικαί ἢ ἐρωτηματικαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Προτάσεις καὶ Περίοδοι Συμπλεκτικαί.

§. 206. Τί σημαίνουσιν αἱ συμπλεκτικαὶ προτάσεις καὶ περίοδοι;

Αἱ συμπλεκτικαὶ προτάσεις καὶ περίοδοι σημαίνουσιν ἢ συμφωνίαν μεταξὺ τῶν διαφόρων μερῶν τῆς αὐτῆς προτάσεως, ἢ τῶν διαφόρων κώλων τῆς Περιόδου, ὅτε προσεπικαλοῦνται καταφατικαί, ὡς, ἔλεγχέτε καὶ ἐλέγχου· ἢ διαφωνίαν μεταξὺ πάντων τῶν μερῶν τῆς προτάσεως, ἢ τῶν τῆς Περιόδου κώλων, ὡς, Τούτου τιμιώτερον ἄλλο οὔτε ἔστιν οὔτε ποτὲ ἔσται· αἱ τοιαῦται προσεπικαλοῦνται Ἀποκλειστικαί· ἢ συμφωνίαν μεταξὺ τῶν μερῶν τῆς Προτάσεως ἢ τῶν κώλων τῆς Περιόδου, βαθμηδὸν προβάλλουσιν εἴτε ἐκ τοῦ ἐλάττονος ἐπὶ τὸ μείζον, εἴτε ἐκ τοῦ μείζονος ἐπὶ τὸ ἐλάττον, ὡς, οὐ μόνον ἀγαθὸς ἀν στρατιώτης εἶη, ἀλλὰ καὶ πόλις καὶ ἄστυ δύναιτο διοικεῖν—Οὐ μόνον κεφαλὴν καὶ σῶμα. . . ἀρκεῖ αὐτοῖς ἐσκαπέσθαι, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄκραι; ταῖ; χερσὶ χειρῖδας. . . ἔχουσιν· αὐταὶ προσεπικαλοῦνται *Κλιμακωταί*.

§. 207. Πῶς ἐκφέρονται αἱ Καταφατικαὶ συμπλεκτικαὶ Περίοδοι;

Τῶν Καταφατικῶν συμπλεκτικῶν περιόδων τὰ κῶλα συνδέονται ἀ. διὰ τοῦ καὶ τιθεμένου εἰς τὸ δεύτερον κῶλον καὶ τὰ ἐξῆς, γράφω καὶ ἀναγινώσκω ὅταν δὲ τὸ πρῶτον κῶλον πικρῆσθῃ ἐννοούμενον, ὀνομάζεται ὁ καὶ οὗτος ἐπιδοτικός ἢ ἐλαττωτικός κατὰ τὴν περίστασιν, ὡς, αὐτὰ γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν (ἐπιδοτ.)· ἀλλ' ἀρκεῖ καὶ τοῦτο (ἐλαττωτ.): Ἑ. διὰ τοῦ τὲ ἐν τῷ δευτέρῳ κῶλῳ καὶ τοῖς ἐπομένοις, Ἐπίστρατεῖαι πικρῖδα. . . κτείνει τ' ἀνακτα· γ'. διὰ τοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου κῶλου, καὶ τῶν ἐπομένων, ὅτε γίνεται τὸ Πολυσύνθετον καλούμενον Σχῆμα, Καὶ ἡμῶς κατεφρόνησε, καὶ τοὺς πολεμίου; ἔδεισε, καὶ ἱππεύειν ἐπιθύμησε κτλ. δ'. διὰ τοῦ τὲ—τέ, ἢ τὲ—καί, ἢ καί—τέ· ε'. διὰ τοῦ μέν—δέ, ἢ πρῶτον

μὲν, δεύτερον δέ, ἢ, πρῶτον μὲν—ἔπειτα δὲ ἢ μόνον ἔπειτα Ἀπτικῶς, ἢ ἀλλὰ μὴν, πρὸς τοῦτοις, ἔτι δὲ πρὸς τοῦτοις κτλ. ἐπὶ ἀπαριθμήσεων.

§. 208. Πῶς ἐκφέρονται αἱ Ἀποκλειστικαί;

Αἱ Ἀποκλειστικαὶ ἐκφέρονται διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε, οὔτε—καί, μῆτε—μῆτε, μῆτε—καί, οὔτε—οὐδέ, οὐ—οὐδέ, μῆτε—μηδέ, μὴ—μηδέ. Ἐνίοτε καὶ ἐνταῦθα παραλείπεται ἐννοούμενον τὸ πρῶτον κῶλον, καὶ τότε τὸ οὐδέ, ἢ μηδέ, ἔχουσιν ἐννοιαν ἐπιδοτικὴν ἢ ἐλαττωτικὴν, ὡς, ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θιλάσσιοι, καὶ προσέτι οὐδὲ μελετῆσαι ἐασόμενοι=οὐ μόνον ἄπειροι τῶν κατὰ θάλασσαν, ἀλλ' οὐδέ γε μελετῆσαι ἐαθησόμενοι—Μηδὲ βελόνης ἐπιθύμησον=μῆτε ἕλλου μείζωνος ἤτοι τιμιωτέρου, μηδὲ βελόνης.

§. 209. Πῶς ἐκφέρονται αἱ Κλιμακωταί;

Αἱ κλιμακωταὶ ἐκφέρονται διὰ τῶν οὐ μόνον—ἀλλὰ, οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ οὐ μόνον—δέ, οὐχ ὅτι (=οὐ λέγω τοῦτο ὅτι)—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως (=οὐ μόνον τοῦτο οὐχι)—ἀλλ' οὐδέ, καὶ ἐπὶ τῶν περιστάσεων ἔνθα μὴ ἀρμόζει, μὴ ὅτι, μὴ ὅπως, ἐπὶ μείζονος δ' ἐπιτάσεως, οὐδέ—οὐχ ὅπως, οὐδέ—μῆ. Τὰ δὲ οὐχ ὅσον ἢ οὐχ ὅσον—ἀλλὰ καὶ κτλ. σπανίως.

§. 210. Πῶς γίνεται ἡ συμπλεκὴ ἐπὶ τῶν μερῶν μιᾶς προτάσεως:

Κόμματα τῆς αὐτῆς προτάσεως, ἔτι δὲ καὶ κομμάτια, συνδέονται καταφατικῶς, Ἀποκλειστικῶς καὶ Κλιμακωτῶς διὰ τῶν αὐτῶν εἰρημένων μορίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Προτάσεις καὶ Περίοδοι Διαζευκτικαί.

§. 211. Τί σημαίνουσιν αἱ Διαζευκτικαὶ Προτάσεις καὶ Περίοδοι;

Αἱ Διαζευκτικαὶ Προτάσεις καὶ Περίοδοι σημαίνουσι διάζευξιν ἢτοι διαχώρισιν μερῶν προτάσεως, ἢ κῶλων Περιόδου, ὥστε τὸ μὲν παραδέχεται, τὸ δὲ αποκλείει, ἢ τούνακτίον,

ὡς, ἢ ζωὴ ἢ θάνατος; ἀλλ' ἐνίοτε γίνεται παραδιὰ ζευξίς, ἥτοι τὰ μέρη ἢ κῶλα δὲν εἶναι ἀλλήλων ἀναιρετικά, ἀλλ' ἀπλῶς ἀνόμοια, ὡς, ἢ χρυσὸς ἢ ἄργυρος.

§ 212. Πῶς ἐκφέρονται τὰ διεζευγμένα μέρη καὶ κῶλα;

Τὰ διεζευγμένα μέρη τῆς προτάσεως, καὶ τὰ κῶλα τῆς περιόδου καὶ κόμματα, ἐκφέρονται διὰ τοῦ ἢ — ἢ, ἥτοι — ἢ, σπανίως ἢ — ἥτοι. εἶτε — εἶτε, εἴτ' οὖν — εἴτ' οὖν, εἶτε — ἢ, ἐνίοτε δὲ τίθεται ἐπὶ μόνου τοῦ δευτέρου μέρους τῆς προτάσεως ἢ τοῦ δευτέρου κώλου τῆς περιόδου ὁ ἢ, ὡς, Ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγάν.

§ 213. Τί ἐπιχρησιμεῖαι ὁ ἢ;

Ὁ ἢ χρησιμεῖαι ἐνίοτε ἁ. ἐπὶ συγκρίσεως, ὡς μείζων ἢ ἐγώ· μείζων ἢ κατὰ ἄνθρωπον· τὸ νόσημα μείζον ἐγένετο ἢ ὥστε φέρειν δύνασθαι· β'. ἀντὶ τοῦ εἰμῆ, Μηδένα παριέναι ἢ τοὺς φίλους = εἰμῆ· γ'. ἀντὶ τοῦ εἰδὲ μή, ὡς ταυτά ἐστιν ἀληθῆ· ἢ, οὐδεμία ἐστὶν ἀλήθεια· δ'. ἀντὶ τοῦ μάλλον ἢ, ὅτε λέγεται διασαφητικὸς ἢ προτιμητικὸς, ὡς, Βούλομαι πλουτεῖν ἢ πόνεσθαι. + +

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Προτάσεις καὶ Περίοδοι Ἀντιθετικά.

§ 214. Τί σημαίνουν αἱ Ἀντιθετικαὶ Προτάσεις καὶ Περίοδοι;

Αἱ Ἀντιθετικαὶ Προτάσεις καὶ Περίοδοι δηλοῦσιν ἀντίθεσιν, ἥτοι τὸ ἐν μέρος τῆς προτάσεως, ἢ τὸ κῶλον ἢ κόμμα τῆς περιόδου, περιορίζει ἢ ἀναιρεῖ τὸ ἄλλο.

§ 215. Πῶς ἐκφέρονται τὰ ἀντιτιθέμενα μέρη ἢ κῶλα;

Τὰ ἀντιτιθέμενα μέρη ἢ κῶλα ἐκφέρονται ἁ. διὰ τοῦ μὲν — δέ, μὲν — ἀλλὰ οὐ — ἀλλὰ, ἢ μόνον τοῦ δευτέρου κώλου λαμβάνοντος τό, ἀλλ' οὐ μὲν — ὅμως, μὲν — εἶτα· καίτοι (μεθ' ὀριστικῆς) — ὅμως, καίπερ (μετὰ μετοχῆς) — μέντοι ἢ ἀλλ' ὅμως· β'. διὰ μετοχῆς μόνως ἢ μετὰ μόνου τοῦ καὶ ἢ

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

εἰ καὶ τοῦ πρώτου κώλου, ὅτε τὸ δεύτερον ἐκφέρεται ἄνευ μορίου ἢ μετὰ τῶν ἀλλὰ, μέντοι κτλ.

§. 216. Πάντοτε τίθεται τὸ δεύτερον κῶλον, ἢ ἐνίοτε παραλείπεται;

Ἐνίοτε τίθεται τὸ πρῶτον ἀντιθετικὸν κῶλον μετὰ τοῦ μέν, καὶ παραλείπεται ἐννοούμενον τὸ δεύτερον ὡς, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα (ἐνθα παραλείπεται, ἀλλοι δέ τινες ἴσως ἴσασι). Ἴδε Σχῆμ. Ἐλλείψ. Μέρ. Γ'.

§. 217. Εἰς τί ἐτι χρησιμεύουσιν οἱ σύνδεσμοι ἀλλὰ καὶ δέ;

Ἐνίοτε ὁ ἀλλὰ καὶ συχνότερον ὁ δέ χρησιμεύουσιν εἰς μεταβάσιν τοῦ λόγου ἐκ προσώπου εἰς πρόσωπον ἢ ἐκ πράγμα-τος εἰς πᾶγμα ἢ ἐξ ἐννοίας εἰς ἑτέραν ἐννοιαν, ἵνα συνδεθῇ ὁ λόγος. Τότε οἱ σύνδεσμοι οὗτοι καλοῦνται μεταβατικοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Προτάσεις καὶ Περίοδοι Αἰτιολογικαί.

§. 218. Τί ἐξηγοῦσιν αἰτιολογικαὶ Προτάσεις καὶ Περίοδοι;

Αἰτιολογικαὶ προτάσεις καὶ περίοδοι ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ.

§. 219. Πῶς ἐκφέρεται ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις, καὶ πῶς ὁ γὰρ ἐνίοτε τίθεται;

Ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις, ἡ ἐκφέρουσα τὴν αἰτίαν προηγουμένου τελείου λόγου, ἐκφέρεται διὰ τοῦ γάρ, καὶ γάρ, ἐπεὶ, συνήθως ἐπιτασσομένη. Ἐνίοτε ὅμως ὁ γάρ τίθεται βεβηλωτικῶς, παρασιωπωμένης τῆς αἰτιολογουμένης προτάσεως, ὡς, Ἰδὴ πορεύεσθε; καιρὸς γὰρ καλεῖ (ἦτοι πορευόμεθα; καιρὸς γὰρ καλεῖ). Ἐντεῦθεν ὁ γάρ τίθεται ἐξηγητικῶς, καὶ μάλιστα ἐν ἀρχῇ διηγήσεων, ἰσοδυναμῶν τῷ ἤτοι ἢ δηλαδὴ.

§. 220. Πῶς ἐκφέρεται ἡ αἰτιολογικὴ Περίοδος;

Τὸ μὲν αἰτιολογούμενον ἦτοι κύριον κῶλον τίθεται συνήθως ἄνευ μορίου, ἐνίοτε ὅμως προτάσσεται αὐτῷ τὸ διὰ ταῦ-

τα, ἐκ τούτου, ἐρτεῦθεν· τὸ δὲ αἰτιολογικὸν κῶλον ἐκφέρεται μεθ' ὀριστικῆς καὶ ἑνὸς τῶν μορίων, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδή, ἐνίοτε δὲ καὶ τοῦ ὅτε, ὁπότε· β'. ἢ κατὰμετοχὴν μόνην, ἢ συνωδευμένην μετὰ τοῦ ὡς, ὥστε δὴ, ἄτε, ἄτε δὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Περίοδοι Τελικαί.

§. 221. Τί δαλεῦσιν αἱ τελικαὶ περίοδοι καὶ πῶς ἐκφέρονται;

Αἱ τελικαὶ Περίοδοι ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ μέσου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τέλους. Ἐκφέρεται δὲ τὸ μὲν μέσον, ὕπερ ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν τῆς περιόδου, διὰ τῆς καταλλήλου εἰς τὴν ἔννοιαν ἐγκλίσεως· τὸ δὲ τέλος, ἤτοι τὸ τελικὸν κῶλον, διὰ τῶν τελικῶν μορίων, ἴνα, ὅπως, ὡς, κτλ. καὶ δι' ἐγκλίσεως ἁ. Ὀριστικῆς, ἂν τὸ μέσον δὲν ὑπῆρξε, καὶ τὸ τέλος εἶναι ἀδύνατον, ὡς, Ἐχρῆν λαβεῖν συγγραφὴν (ὅπερ οὐκ ἐγένετο), ἴνα εἶχεν ἀπαιτεῖν (ὅπερ ἐπὶ γε τοῦ νῦν ἀδύνατον)· β'. Εὐκτικῆς, ἐὰν τὸ μέσον ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, οἶον, ἀνίσταντο—ἀνέστασαν—ἀνέστησαν (τὸ μέσον), ἴνα εἴποιεν (τὸ τέλος) ἢ ἐὰν τὸ μὲν μέσον ἀναφέρηται εἰς τὸ ἐνεστὸς ἢ τὸ μέλλον, ἢ δὲ ἐπιτυχία τοῦ τέλους ἦναι ἀπίθανος, κατὰ τὴν χρῆσιν τῆς εὐκτικῆς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ, ὡς, Ἴσως δέ που ἢ ἀποσκᾶπτει τι ἢ ἀποτεριχίξει, ὡς ἄπορος εἶη ἢ ὁδός, ὅπερ (τὸ γενέσθαι τὴν ὁδὸν ἄπορον) ἀπίθανον· γ'. Ἰποτακτικῆς, ἐὰν τὸ μέσον ἀναφέρηται εἰς τὸ ἐνεστὸς ἢ τὸ μέλλον, ὡς, Ἀνίστανται—ἀνεστᾶσιν—ἀναστήσονται, ὅπως εἴπωσιν· ἢ ἐὰν τὸ μὲν μέσον ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, ἢ δὲ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ ἦναι πιθανή, ὅπερ συνάδει τῇ χρῆσει τῆς ὑποτακτικῆς ἐν ἀπολύτῳ λόγῳ· ὡς, Ἐὰ πλοῖα πάντα συνήθροισε παρ' ἑαυτὸν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλῃ τοῖς πολεμίοις τὸ πλῆθος τῶν

νεῶν (ὅπερ, τὸ μὴ ἐξαγγεῖλαι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ συναθροί-
σαντος ἦτο πιθανόν).

§. 222. Πῶς ἄλλως ἔτι ἐκφέρεται τὸ τελικὸν κῶλον;

Εἰς τὰ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα τὸ τέλος ἐκφέρεται
συνεπτυγμένως εἰς μετοχὴν, ὡς, ἀπεδήμησε θεωρήσων=ἵνα,
θεωρήσῃ ἢ θεωρήσειεν· ἔτι δὲ καὶ εἰς ἀπαρέμφρατον μετὰ ἢ
ἄνευ τοῦ ὥστε, ἢ ἐφ' ᾧ—ἐφ' ᾧ τε, ὡς, Παρέχω ἐμαυτὸν τῷ ἰα-
τρῷ τέμνειν=ἵνα τέμνη· ἐκπεμπόμεθα ὥστε ἢ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧ
τε πάσχειν=ἵνα πάσχωμεν.

§. 223. Πότε τὰ τελικὰ κῶλα ἐκφέρονται ἄνευ τῶν τελικῶν μορίων;

Ὅταν τὸ ῥήμα τῆς κυρίας προτάσεως ἦναι φόβου ἢ ὑπο-
ψίας σημαντικόν, τὸ τελικὸν κῶλον ἐκφέρεται μετὰ τοῦ μή,
ἐννοουμένου τοῦ ἵνα, ὡς, δέδρα, μὴ ἀποθάνω· ἐφοβούμην, μὴ
μάτην λέγοιμι· ἐξεπλάγησαν, μὴ διὰ τὸ γῆρας ἐξέστηκα τοῦ
φρονεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Περίοδοι Ὑποθετικάι.

§. 224. Τί ἐξηγοῦσιν αἱ Ὑποθετικάι Περίοδοι, καὶ πῶς καλοῦνται τὰ
κῶλα αὐτῶν;

Αἱ ὑποθετικάι περίοδοι ἐξηγοῦσι τὴν σχέσιν τοῦ υποτιθε-
μένου αἰτίου καὶ τοῦ συμπεραينوμένου αἰτιατοῦ. Καὶ τὸ μὲν
κῶλον τὸ ἐξηγοῦν τὸ υποτιθέμενον αἷτιον, καλεῖται ὑπόθεσις,
ἢ πρότασις, ἢ ἡγούμενον· τὸ δὲ κύριον κῶλον, τὸ ἐξηγοῦν
τὸ συμπεραινόμενον αἰτιατόν, ἀνομαζέται συμπέρασμα, ἀπό-
δοσις, ἢ ἐπόμενον.

§. 225. Πῶς ἐκφέρονται ἐν γένει αἱ ὑποθετικάι περίοδοι;

Ἐν γένει ἐν ταῖς ὑποθετικάις περιόδοις τὸ μὲν ἡγούμενον
ἐκφέρεται, προτασσομένων τῶν μορίων εἰ, εἰάν, ἂν, ἤν, εἰς
ὀριστικὴν, εὐκτικὴν, ἢ ὑποτακτικὴν· τὸ δὲ ἐπόμενον ἦτοι
συμπέρασμα εἰς ὀριστικὴν, ἢ προστακτικὴν (ἐπὶ παραινέ-
σεως ἢ προσταγῆς) ἄνευ μορίου, ἢ εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν.

Ἡ δὲ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ὀρίζεται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὁ λέγων θεωρεῖ τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ συμπέρασμα, ὡς ὀρισμένα καὶ βέβαια (δι' ὀριστικῆς), ὡς δυνατὰ καὶ μόνον ἰδεατὰ καὶ προβληματοῶδη (δι' εὐκτικῆς), ὡς πιθανὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς πείρας προσδοκώμενα (δι' ὑποτακτικῆς). Ὁρ. Μέρ. Α'. Κεφ. ΙΑ'. Εἰ ἔστι θεὸς (ὑπόθ. βεβαία), ἔστι καὶ δικαιοσύνη (συμπέρ. βέβαιον).— Εἰ ὁ θεὸς εἶη ἄδικος (ὑπόθ. ἰδεατὴ καὶ προβληματοῶδης); οὐδ' ἂν μία συσταίῃ κοινωνία (συμπέρ. ἐνδεχόμενον).— Ἐὰν βούλη μαθεῖν (ὑπόθ. πιθανή), μελέτω, ἢ, χρὴ μελετᾶν (συμπέρ. βέβαιον).

§. 226. Ὑποθέσεις καὶ συμπέρασμα ἀνυπάρχοντα παρελθόντων πῶς ἐκφέρονται;

Ὅταν τι μὴ γενόμενον ὑποθέσωμεν ὡς γενόμενον, ἢ τοῦ νικητίον, καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνωμεν τί ἔθελε γείνει ἀφρευκτως ἢ ἐνδεχομένως, ἢ τοῦναντίον, ἔπαρ ὅμως δὲν ἔγεινε, τότε ἡ μὲν ὑπόθεσις ἐκφράζεται διὰ τοῦ εἰ καὶ παρωχημένου ὀριστικῆς, τὸ δὲ συμπέρασμα, ὡς ἀφρευκτον μὲν θεωρούμενον, διὰ μόνου παρωχημένου ὀριστικῆς, ὡς ἐνδεχόμενον δέ, διὰ παρωχημένου ὀριστικῆς μετὰ τοῦ ἂν. Εἰ ἄνεμος ἐπαγένετο, ἐκινδύνευσεν (ἀφρευκτως) ἡ πόλις, ἢ ἐκινδύνευσεν ἂν (ἴσως).

§. 227. Εἰς τί ἐπιχρησιμεῖται ὁ ἂν μετὰ παρωχημένου ὀριστικῆς;

Ὁ ἂν μετὰ παρωχημένου ὀριστικῆς σημαίνει ἂ. τὸ δυνατόν γενέσθαι, ἔγνω ἂν=ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ β'. μετὰ παρατακτικοῦ, ἐπανάληψιν τῆς αὐτῆς πράξεως, ὡς, εἰ δὲ τις αὐτῷ περὶ τοῦ ἀντιλέγοι. . . ἐπὶ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἂν τὸν λόγον=ἐφίλει ἤτοι εἰώθει ἐπανάγειν.

§. 228. Πῶς ἄλλως ἐκφέρεται ἡ ὑπόθεσις καὶ τὸ συμπέρασμα;

Ἡ μὲν ὑπόθεσις, εἴτε βεβαία, εἴτε πιθανή, εἴτε ἐνδεχομένη, ἐκφέρεται συχνότατα: εἰς μετοχήν, ὡς, βουλόμενος=εἰ βούλεται, εἰ βούλοιτο, εἰ ἠβούλετο, ἦν βούληται. Ἐνίοτε ἐνυπάρχει καὶ εἰς μίαν λέξιν, ὡς, ἄνευ σεισμοῦ οὐκ ἂν κατέπεσεν=εἰμὴ σεισμός ἐγένετο κτλ. Τὸ δὲ συμπέρασμα συμπίπτει ἐν ἐξάρτησι: λόγου εἰς ἀπαρέμφατον, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς μετοχήν,

τηρουμένου αείποτε τοῦ ἄν, ὅποταν ἔχη αὐτόν, ὡς, εἰ μὲν προὔτιθετο, . . ἐπισχῶν ἄν (= ἐπέσχον ἄν), καὶ εἰ μὲν ἤρεσκε τί μοι . . , ἤσυχῶν ἄν ἦγον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Περίοδοι Συμπερασματικαὶ ἤτοι Συνεπείας.

§. 229. Τίνες λέγονται περίοδοι συμπερασματικαὶ καὶ πῶς ἐκφέρονται ;

Περίοδοι, ὧν τὸ δεύτερον κῶλον περιέχει συνέπειαν ἀπλῶς καὶ μὴ σκοπούμενην, καλοῦνται *συμπερασματικαὶ*. Ἐκφέρεται δὲ τὸ κῶλον τῆς συνεπείας ἀ. διὰ τοῦ ὥστε καὶ ὀριστικῆς, ὅταν παρίσταται θετικὴ ἢ συνέπεια καὶ βεβαιῆ, ὡς, Παιδείας ὀρέγομαι, ὥστε εἰς τὸ διδασκαλεῖον φοιτῶ β'. διὰ τοῦ ὥστε καὶ ἀπαρεμφάτου, ὅταν ἡ συνέπεια θεωρῆται ὡς ἀποτέλεσμα σύμφωνον καὶ σύμμετρον πρὸς τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἰδιότητα, ὡς, Κραυγὴν πολλὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν γ'. διὰ τοῦ ὥστε καὶ παρωχημένου ὀρατικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ συνέπεια παρίσταται ὑποθετικὴ καὶ ἀμφίβολος, ὡς, Τὸ χωρίον περίοπτόν ἐστιν, ὥστε τίς ἄν ἀπειτόλημσεν ἐπιχειρῆσαι; δ'. διὰ τοῦ ὥστε καὶ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἐπὶ δυνατικῆς ἐννοίας, ὡς, Ἐπίστασθε, ὥστε εὐκότως ἄν καὶ ἄλλους διδάσκοιτε ε'. διὰ τοῦ ὥστε καὶ προστακτικῆς ἢ ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ παραινέσεως, προσταγῆς ἢ δεήσεως, ὡς, Ἐχεις τὰμὰ χρήματα, ὥστε μηκέτι ἀπόρει.—Πολλοὶ σοὶ φίλοι εἰσίν, ὥστε μὴ ἀποκάμης σῶσαι σαυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περίοδοι Ἀναφορικαί.

§. 230. Τίνες λέγονται περίοδοι ἀναφορικαὶ καὶ πῶς ἐκφέρονται ;

Περίοδοι, ὧν τὸ ἐπόμενον κῶλον ἀναμνηστικῶς ἠγοούμενον

πρόσωπον, πρᾶγμα ἢ περίστασιν, καλοῦνται ἀναφορικά. Ἐκφέρεται δὲ τὸ μὲν ἀναφερόμενον κῶλον διὰ τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ μορίων, ἅτινα πολλάκις καὶ παραλείπονται, τὸ δὲ ἀναφορικὸν κῶλον διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ μορίων μεθ' ὀριστικῆς, εὐκτικῆς καὶ ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν.

§. 231. Τίνα κῶλα καλοῦνται ἀναφορικά προσθετικά καὶ πῶς ἐκφέρονται ;

Προσθετικά ἀναφορικά καλοῦνται ἐκεῖνα, ὧν τὸ ἀναφορικὸν ἰσοδυναμεῖ δεικτικῇ ἀντωνυμίᾳ ἢ μορίῳ καὶ συνδέσμῳ δὲ ἢ τοίνυν ἢ γάρ (§ 70), καὶ ἐπομένως προσθέτει νέαν πρότασιν εἰς τὴν προηγουμένην. Ἐπειδὴ δὲ θεωροῦνται ὡς αὐθόπακτοι πρότασις, ἐκφέρονται διὰ τῆς εἰς τὴν ἔννοιαν καταλλήλου ἐγκλίσεως ὡς, Περὶν ὁ Μιθριδάτης, ὅσπερ (=καὶ οὗτος) ἐπρέσβευεν.—Ἐάν ποτε συμβῆ τι πταῖσμα, ἃ (=καὶ τὰυτα) πολλά γένοιτ' ἂν ἀνθρώποις.

§. 232. Τίνα κῶλα καλοῦνται ἀναφορικά προσδιοριστικά καὶ πῶς ἐκφέρονται ;

Ἀναφορικά προσδιοριστικά κῶλα καλοῦνται τὰ ἐπιθέτοντα εἰς τὸ ἀναφερόμενον χαρακτηριστικόν τινα προσδιορισμὸν ὡς τὸ ἐπίθετον. Ἐκφέρεται δὲ τὸ τοιοῦτον ἀναφορικὸν κῶλον α. εἰς ὀριστικὴν, ὅταν ἀναφέρῃ ὀρισμένον πρόσωπον, πρᾶγμα ἢ περίστασιν, ὡς, Οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς συνελήφα ἡμῖν β'. εἰς εὐκτικὴν μόνην, ὅταν ἀναφέρῃ ἀόριστον ἐπὶ τοῦ παρελθόντος, Ὅτι (ἀόριστος) γὰρ δύναται (ἐπὶ τοῦ παρελθόντος) ὁ Κύρος, ὑπερέχαιρεν αὐτοῖς χριζόμενος γ'. εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, παραλειπομένην ἐνίοτε, ὅταν τὸ ἀναφορικὸν παριστᾷ δυνατικὴν εὐνοιαν, ὡς, Τίς ποτ' ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη, ἣς τυχάντες ἄν καλῶς τὸν ἐπίλοιπον βίον διέλθοιμεν;—Τίς ποτ' ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη ἐκείνη, ἣ ἡμᾶς εὐδαίμονας ποιήσειε; δ'. εἰς ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἀναφέρηται εἰς ἀόριστον πρόσωπον, πρᾶγμα ἢ περίστασιν, καὶ ὁ λόγος ἀποβλέπῃ εἰς τὸ ἐνεστώδες ἢ τὸ μέλλον, ὡς, Καὶ ὅτ ἄν γινῶσιν ἀχαριστοῦντα, κολάζουσιν—Ὅποι τις ἄν προσθῆ κἄν μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφε-

λεῖ.—"Οπως ἄρ' τοὺς ἄλλους διαθῆς πρὸς σεαυτόν, οὕτω καὶ σὺ πρὸς ἐκείνους ἔξεις.

§. 233. Πότε ἄλλοτε τὸ ἀναφορικὸν ἐκφέρεται εἰς εὐκτικήν;

Τὸ ἀναφορικὸν κῶλον ἐκφέρεται ἔτι εἰς εὐκτικήν ἁ. ἐν πλαγίῳ λόγῳ, ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὡς, Εἶπεν, ὅτι ἄνδρα ἄγοι ἂν εἰρξῆαι δέοι· β'. ἱστορικοῦ χρόνου ἡγουμένου, ὅταν παριστῶμεν τὸ λεγόμενον ὡς στοχασμὸν τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως, ἢ ἐπαναλαμβανόμενον αὐτό, ὡς Οὐποτε ἐπανόμηρ ὑμᾶς οἰκτείρων, διαθεώμενος ὄσην χώραν καὶ οἶαρ ἔχοιεν—"Οπου δειπνοποιοῖτο καὶ καθεύδοι, πῦρ νόκτωρ ἔκαεν.

§. 234. Πότε τὸ ἀναφορικὸν κῶλον ἰσοδυναμεῖ τελικῶ;

Τὸ ἀναφορικὸν κῶλον ἐνίοτε, εἰς ὀριστικῆς μέλλοντα, ἢ ὑποτακτικῆς ἀόριστον, ἰσοδυναμεῖ τελικῶ κῶλῳ μετὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ὡς, Πρεσβεῖαν πέμψατε, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ—ἵνα αὕτη ταῦτ' εἴπῃ—τὴν ταῦτ' ἐροῦσαν.—Ὅπλα κτῶν—ταῖς ἀμύνονται—ἵνα τούτοις ἀμύνονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V.

Περίοδοι χρονικαί.

§. 235. Τί ἐξηγοῦσιν αἱ χρονικαὶ περίοδοι καὶ πῶς ἐκφέρονται;

Ἐν ταῖς χρονικαῖς περιόδοις τὸ ἐν κῶλον προσδιορίζει τὸν χρόνον ἐτέρου. Ἐκφέρονται δὲ τὰ χρονικὰ κῶλα, ὅταν μὲν ἦναι προσθετικά, καθ' ὀριστικήν ἢ εὐκτικήν, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ λόγου· ὅταν δὲ ἦναι προσδιοριστικά, κατὰ τὰ συγγενῆ αὐτοῖς ἀναφορικά, ἥτοι ἁ. εἰς ὀριστικήν μετ' ἐνός τῶν χρονικῶν μορίων (ὅτε, ὅποτε, ἐπεὶ, ἐπειδή, ὅπως, ἠνίκα, πρὶν, μέχρι, ἄχρι, ἕως), ὅταν παριστῶσι πράξιν ὠρισμένην εἰς ὠρισμένον χρονικὸν σημεῖον, ὡς, Ὅτε πλούσιος ἦν, ἐφοβούμεν.—Μέχρι τούτου Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προῦδωκεν Ὀλυνθόν· β'. μετὰ τινος τῶν αὐτῶν μορίων καὶ εἰς εὐ-

κτικὴν μόνην, σπανιώτατα δὲ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν παριστώσῃ
 πράξιν παρελθοῦσαν εἰς ἀόριστον χρονικὸν σημεῖον, ἢ καὶ συ-
 χνὰ ἐπαναλαμβανομένην, ὡς, Κύρος ἐθήρυσεν, ὅποτε γυμνάσαι
 βούλοιοτο ἐκυτόν.—ἤειμεν παρὰ Σωκράτην, ὅποτε ἀνοιχθεῖη
 τὸ δεσποτικόν— ἢ πόλις ἡμῶν ἐδυστύχει, ὅποτε μάχη γέ-
 νοιτο. — ἐκέλευε πορεύεσθαι ἡσύχως, ἕως ἄγγελος ἔλθοι.—
 γ'. μετὰ τῶν αὐτῶν μορίων εἰς ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἄν,
 ὅταν ἐκφέρηται πράξις εἰς ἀόριστον χρονικὸν σημεῖον, ὡς,
 ὅποτε στρατοπεδεύονται, τάφρον περιβάλλονται. — Οὐδὲ
 πρὸ τῶν πραγμάτων προσῥάτε οὐδέν, πρὶν ἂν ἢ γεγενημέ-
 νον, ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε.

§. 236. Διὰ τὰ χρονικὰ μόρια λαμβάνονται πολλάκις καὶ ὡς αἰτιολογικά;

Ἐπειδὴ ἐν πολλοῖς χρόνος καὶ αἴτιον συμπέπτουσι, ἐντεῦ-
 θεν τὰ χρονικὰ μόρια εἰσὶν ἐνταῦτῳ καὶ αἰτιολογικά, καὶ διὰ
 τῶν χρονικῶν κώλων ἐξηγεῖται πολλάκις αἴτιον, ὡς, ὅτε
 (=ἐπειδὴ) τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέ-
 λειν ἀκούειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περίοδοις εἰδικαί.

§. 237. Τίνες λέγονται εἰδικαὶ καὶ περίοδοι, καὶ πῶς ἐκφέρονται;

Εἰδικαὶ περίοδοι λέγονται ἐκεῖναι, ὧν τὸ μὲν κύριον κῶλον
 παριστᾷ ἔννοιαν γενικὴν καὶ ἀτελεῆ, τὸ δὲ δεύτερον εἰδικεῖον
 αὐτὴν ἐκθέτει καὶ ἐρμηνεύει τὸ ὅλον. Ἐκφέρεται δὲ τὸ εἰδικόν
 κῶλον α. εἰς ὀριστικὴν μετὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ
 προτάσει ᾖναι ῥῆμα χρόνου ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος, ὡς, Ἄγ-
 γέλλουσιν ὅτι ἢ πόλις πολιορκεῖται.— Ἀέξουσιν ὡς εἰσὶ τῇ
 πόλει δύο νόμοι κείμενοι.— β'. εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ὅτι ἢ
 ὡς, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ᾖναι ῥῆμα χρόνου παρωχημέ-
 νου ἢ ἱστορικοῦ ἐνεστώτος, ὡς, οἱ Ἰνδοὶ ἔλεξαν, ὅτι πέμφσει
 σφᾶς ὁ Ἰνδῶν βασιλεύς· γ'. δι' ἀπαρεμφάτου εἰδικοῦ (§. 138),
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ὡς, Φημι δεῖσαι· δ'. διὰ μετοχῆς (§ 148, ε. στ.) ὡς Ἀγγέλλεται ἀφιγμένος—Ὅρω σε τιμῶντα τὸν τάφον τοῦ πατρός.

§. 238. Τί διαφέρει ἕκαστος τῶν τεσσάρων εἰρημένων τρόπων;

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ μὲν διὰ τοῦ ὅτι ἐκφερόμενα εἰδικὰ κῶλα περὶ τῶσι τὴν ἔννοιαν βεβαίαν, καὶ ἀνεξάρτητον ἐσωτερικῶς ἐκ τοῦ ῥήματος τοῦ εἰδικευομένου κώλου, Ἀγγέλλουσιν ὅτι πολιορκεῖται ἡ πόλις—ἔστι βέβαιον ὅτι ἡ πόλις πολιορκεῖται καὶ τοῦτο δὴ ἀγγέλλουσι· τὰ δὲ διὰ τοῦ ὡς, ἀμφίβολον καὶ ἐνδοιαζομένην, λέξουσιν ὡς εἰσὶ κείμενοι δύο νόμοι—ἀβέβαιόν ἐστιν ὡς δύο εἰσὶ νόμοι κείμενοι, ὥσπερ λέξουσι· τὰ δὲ δι' ἀπαρεμγάτου, ὡς γνώμην ἐξαρτωμένην ὀλοκλήρως ἐκ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως, Τὸν Κῦρον ἔφρασαν λέγειν—ὁ Κῦρος ἔλεγεν, ὡς ἔφρασαν, ὑπερ οὔτε ὁμολογῶ, οὔτε ἀνκισθῶ· τὰ δὲ διὰ μετοχῆς, ὡς βέβαιον καὶ ὡς κατηγορούμενον ἐνυπάρχον εἰς τὸ ὑποκείμενον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Προτάσεις καὶ Περίοδοι Ἑρωτηματικαί.

§. 239. Πῶς ἐκφέρεται ἡ ἀπλή ἐρωτηματικὴ πρότασις;

Ἡ ἀπλή ἐρωτηματικὴ πρότασις, δι' ἧς γίνεται ἐν μόνον ἐρώτημα, ἐκφέρεται ἀ. μόνη, ὡς, ἔγραψας; β'. προτασσομένων τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν (§ 75), καὶ ἐπιρρήμάτων, ποῦ, ποῖ, πόθεν, πῶς, πόσον, πότε, πηρὶκα, τί, διατί, τί παθῶν, τί μαθῶν, τί δῆτα, τί δέ, τί θαί, τί θαὶ δὴ, τί δῆτ' ἂν (κατὰ παράλειψιν τοῦ εἴποις)· γ'. διὰ τοῦ οὐ καὶ οὔκουρ, ὅταν προσδοκᾶται καταφατικὴ ἀπόκρισις, διὰ δὲ τῶν ἄρα, μὴ, μῶν, ὅταν ἀποφατικὴ, καὶ διὰ τοῦ ἦ, ὅταν ἡ ἀπόκρισις μὲν ἀναποφάσιστος.

§. 240. Πῶς ἐκφέρεται ἡ σύνθετος ἐρωτηματικὴ πρότασις;

Ἡ σύνθετος ἐρωτηματικὴ πρότασις, ἐν ἧ γίνονται πολλὰ ἐρωτήματα, ἐκφέρεται ἀ. διὰ πολλῶν ἐρωτηματικῶν συνδε-

θεμένων, ὡς, *Τίς* τε καὶ πόθεν πάρει;—*Τίς*, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ποδαπός καὶ πόσου διδάσκει; *Ε'*. διὰ τοῦ *πότερον* (Ἀττικῶς *πότερα*) ἢ τοῦ *ἄρα* ἢ χωρὶς τούτων ἐν τῷ πρώτῳ ἐρωτήματι, ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς διὰ τοῦ ἢ, ὡς, *Πότερα* φῶμεν, ἢ μὴ φῶμεν;—*ἄρα* δρῶμεν, ἢ μὴ;

§. 241. Πῶς ἐκφέρεται ἡ ἐρωτηματικὴ περίοδος;

Τῆς ἐρωτηματικῆς περιόδου τὸ μὲν πρῶτον κῶλον ἦτοι ἡ κυρία πρότασις ἐκφέρεται διὰ τῶν ῥημάτων ἐρωτῶ, πυρθάνομαι, σκοπῶ, βουλεύομαι, ὄρω, ἀγροῶ, οὐκ οἶδα, ἀπορῶ, ἀμηχανῶ, οὐκ ἔχω, ἀδελφόν ἐστί κτλ. τοῦ δὲ ἐρωτηματικοῦ κῶλου, ἀπλοῦ μὲν ὄντος, προτάσσονται τὰ ἐρωτηματικὰ ὄστις, ὅποιος, ὅπόσος κτλ. ὅποτε, ὅπως, ὅπόθεν, ὅπηγίκα κτλ. σπανίως τὰ ἀπλὰ τίς, πῶς, πῶς κτλ. ἢ ὁ διστακτικὸς εἰ καὶ μὴ συνθέτου δέ, τὰ ὁπίστερος—ἢ, ὁπίστερον—ἢ, εἴτε—εἴτε ἢ—ἢ, εἰ—ἢ.

§. 242. Πῶς ἐκφέρεται τὸ ῥῆμα τοῦ ἐρωτηματικοῦ κῶλου;

Τὸ ῥῆμα τοῦ ἐρωτηματικοῦ κῶλου ἐν τῇ ἐρωτηματικῇ περιόδῳ ἐκφέρεται ἢ εἰς ὀριστικὴν, ἐὰν τὸ τῆς κυρίας προτάσεως ῥῆμα ἦναι χρόνου ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος, ὡς, οὐκ ἔχουμεν ὅπως ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς; *Ε'*. εἰς εὐκτικὴν, ἐὰν τὸ τῆς κυρίας προτάσεως ῥῆμα ἦναι χρόνου παρωχημένου, ὡς, Ἡ μήτηρ διεφύετα τὸν Κῦρον, *πότερον* βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. Ὁ κανὼν οὗτος παραβαίνεται, ὅταν ὁ λόγος μεταφέρεται εἰς τὸ ἐνεστώσ' ὡς, ἠρώτων τί χρὴ ποιεῖν.

§. 243. Πῶς ἀναφέρεται ἡ ἀπόκρισις ἐπὶ τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως;

Ἐπὶ τῆς συνθέτου ἐρωτήσεως, ἡ ἀπόκρισις ἀναφέρεται εἰς τὸ δεῦτερον κῶλον ὡς, Ἀγγέλλωμεν εἰς πόλιν τάδε, ἢ σίγ' ἔχουμεν; ἀπόκρ. ἀσφαλέστερον (ἐνν. τὸ σίγ' ἔχειν). Ὅταν δὲ πλείονες ἐρωτήσεις ἔπονται ἀλλήλαις, ἡ ἀπόκρισις γίνεται κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, ὡς, *Τίς*, ἦν δ' ἐγώ, καὶ ποδαπός, καὶ πόσου διδάσκει; Εὐηνος, ἔφη, ὦ Σώκρατες, Πάριος, πέντε μνῶν.

§ 243. Πῶς ἐνίοτε γίνεται ἡ ἐρώτησις διὰ συμπύξεως προτάσεων;

Ἐνίοτε τὰ ἐρωτηματικά τίθενται ὡς προσδιορισμοὶ μετὰ χῆς ἢ ἄλλου μέρους τῆς προτάσεως, ὅτε ἡ ἐρμηνεῖα τοῦ λόγου γίνεται δι' ἀναπτύξεως τῶν συνεπτυγμένων ὡς, Τοὺς τί ποιούντας τοῦνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσι; = Τί ἐστὶν ὃ ποιούντας τινὰς τοῦνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσι (Ξεν. Ἀπομν. Β. 2. 4.) — Ἡ τίσιν οὖν τί ἀποδίδουσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη ἰατρικὴ καλεῖται; = Τίς τέχνη καλεῖται ἰατρικὴ, καὶ τί ἐστὶ τὸ ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον ὃ ἀποδίδουσι; (Πλ. Πολ. Α.) — Ὅταν τί ποιήσωσι, νομιεῖς αὐτοὺς σοῦ φροντίζεις; = Τί ἐστὶν, ὃ ὅταν ποιήσωσι, νομιεῖς αὐτοὺς σοῦ φροντίζεις; (Ξεν. Ἀπομν. Α. I. 14.)

§ 244. Πότε αἱ ἐρωτηματικά τίθενται ἑναρθροί;

Ὅταν ἐρωτῶσι περὶ τῶν πρὸ ὀλίγου ῥηθέντων, προτάττουσιν ἄρθρον πρὸ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν ὡς, Ἄ δ' ἐμποδῶν μάλιστα, ταῦθ' ἤκω φράσεων. Ἐτ. Τὰ ποῖα ταῦτα; (Εὐρ. Φοιν. 718.)—Εὐδχιμονεῖ πάσχει δὲ θαυμαστόν. Ἐρμ. Τὸ τί; (Ἀριστοφ. Εἰρήν. 696).

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΙΔΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.

§ 243. Τίνα λέγονται ἰδιώματα, καὶ τίνα σχήματα;

Ἰδιώματα λέγονται ἰδιαίτεροί τινες τρόποι συντάξεως, συνήθειαι εἰς γλώσσάν τινα, ἐκτρεπόμενοι τοῦ κανονικοῦ καὶ φυσικοῦ τύπου· ἐκάστου δὲ ἰδιώματος τὰ διάφορα εἶδη καλοῦνται σχήματα.

§ 246 Πόσα εἶναι τὰ κυριώτερα ἰδιώματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ;

Τὰ κυριώτερα ἰδιώματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ εἶναι πέντε, ἧτοι α'. Ἐλλειψις, β'. Πλεονασμὸς, γ'. Ἐλξίς, δ'. Ἀνακολουθία, καὶ ε'. Σύνεσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἐλλειψις καὶ τὰ ὑπαγόμενα αὐτῇ σχήματα.

§ 347. Τί εἶναι Ἐλλειψις;

Ἐλλειψις λέγεται ἡ παράλειψις λέξεως ἢ λέξεων, αἵτινες ἐννοοῦνται εὐκόλως ἢ διὰ τὴν συνάφειαν, ἢ διὰ τὴν κοινὴν χρῆσιν. Πλὴν δὲ τῶν ἐν τῷ Πρώτῳ Μέρει εἰρημένων ἑλλειψεων ἐπὶ ὑποκειμένων, κατηγορουμένων καὶ λοιπῶν, σημειούμεν ἐνταῦθα καὶ τὰς ἑξῆς.

Α'. Πλεῖστα οὐσιαστικὰ παραλείπονται ἐκ τῆς κοινῆς χρήσεως, καὶ τότε τὰ ἐπίθετα ἀποβαίνουσιν οὐσιαστικά· οἷον, τὰ ὑπάρχοντα (ἀγαθὸν)· κερήμεον (ἀγγεῖον)· δεξιὰ, ἀριστερὰ, εὐώνυμος (χεῖρ)· δεξιόν, εὐώνυμον (κέρας)· ἐτησία (ἔνεμη)· σκευοφόρα (ζῶα)· τέτριππον (ἄρμα)· εὐθεῖα, κάθετος, διαγώνιος, περίμετρος κλ. (γραμμὴ)· δις διὰ πασῶν (χορδῶν)· ὑπάτη, μέση, γῆτη, κλ. (χορδὴ)· καθαρτικόν, δηλητηρίον (φάρμακον)· σώζουσα, λευκὴ, ἀγκισθοῦσα, μέλαινα (ψῆφος)· ἐρήμη

(δικήν) ἔρημος (χώρα)· τρυγᾶν ἐρήμους (ἀμπέλους)· δέρεσθαι πολλὰς (πληγὰς)· σιτεῖσθαι πολυτελή (βρώματα)· βοεῖη, παρ-
θαλήη, λεορτέη, κυνέη, ἀλωπεκέη κλ. (δορά)· χερσαῖα, ἐνυ-
δρα, ἀμφίβια (ζῶα)· θύειν ἰλαστήρια, χαριστήρια, εὐαγγέλια
(θύματα)· αὐ. λειος (θύρα)· τειχιῖζειν ἐκ καινῆς (κρηπίδος)· περι-
τραχήλιον, περιδέριαιον κλ. (κόσμημα)· ὄρεινῆ κλ. (χώρα).

Β'. Ὀλίγιστα ἐπίθετα ἐννοοῦνται οἰκοθὲν· οἶον, διὰ βίου =
διὰ παντὸς τοῦ βίου· διὰ [π. λ. τοῦ ἡμικροῦ] χρόνου· καθ' [ἐκά-
στην] ἡμέραν, καὶ καθ' ἐκάστην [ἡμέραν].

Γ'. Τὸ ῥῆμα παρκαλείπεται ἐννοούμενον ἄ. εἰς τὰ ἐπιγράμ-
ματα καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐπιστολῶν, οἶον, Τῇ Παφίᾳ τὸ κά-
τοπτρον (ἀνατίθεται ἢ ἀνάκειται). Φίλιππος Ἀθηναίων τῇ
βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χάριεν [εὐχεταί]. Β'. Τὸ διαφέρει ἢ μέ-
λει. Τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; (Πρὸς Κορινθ. Α'.
ε. 12). Γ'. Τὸ δὸς ἢ ποιήσον ἐπὶ εὐχῶν Ζεῦ κῦδιστε, . . . μὴ
πρὶν ἐπ' ἡέλιον δῦναι καὶ ἐπὶ κνέφας ἐλθεῖν (Ἰλ. Ε. 412). Δ'.
τὸ ἰκετεύω ἢ γουνοῦμαι ἐπὶ ἰκετευτικῶν καὶ ὀρκιστικῶν φρά-
σεων. Ὡς πρὸς σε γονάτων· πρὸς σε θεῶν κλ. Ε'. Τὸ χρῆ, οἶον,
Μήτε σιωπηλὴν κίθαριν, μήτ' ἄψοφον ἔχνος, τοῦ Φοίβου, τοὺς
παιδάς ἔχειν, ἐπιδημήσαντος (Καλλιμ. Ὑμν. Ἀπόλλ. 12). Ζ'.
τὸ, τοῦτο ἐστίν, ἐπὶ προσημιακῶν φράσεων· ὡς, Ὁ δὲ πάντων
δεινότατον, ὅτι κτλ. ἢ τὸ, τοῦτο ἐστίν ὅτι ὡς, Τὸ δὲ μέγιστόν
(ἔστι τοῦτο, ὅτι), ταῦτα πάντα αὐτὸς κατειργάσατο κτλ.
οὕτω καὶ, Σημεῖον δὲ· οὐ γὰρ ἂν κτλ. (Ἦρα καὶ Μέρ. Α. § 15).

§ 248. Τί σχῆμα προκύπτει ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ Οὐσιαστικοῦ;

Ἐκ τῆς τοῦ οὐσιαστικοῦ ἐλλείψεως προκύπτει ἡ Ἀντονομα-
σία, οἶον, ὁ ποιητὴς (Ὅμηρος)· ὁ ῥήτωρ (Δημοσθένης)· ὁ βασι-
λεὺς (ὁ Περσῶν)· Πηλεΐδης (ὁ Ἀχιλλεύς)· Ἀτρεΐδαι (Ἀγαμέ-
μνων τε καὶ Μενέλαος) κτλ.

§ 249. Τί σχῆμα προκύπτει ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν συμπλεκτικῶν συνδέ-
σμων;

Ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν συμπλεκτικῶν συνδέσμων προκύ-

πται τὸ *Λούθητον Σχήμα*, χρήσιμον πρὸς παράστασιν τοῦ ἀνυπομόνου καὶ τῆς δυσχερείας τοῦ λέγοντος· οἶον, Ὑμεῖς ἐπιστεύσατε, οἱ Φωκεῖς ἐπύθοντο, ἐνέδωκαν ἑαυτοὺς, ἀπώλοντο (Λημοσθ. περὶ Παρχαπρεσβ.)

§ 230. Τί σχῆμα καλεῖται Ζεῦγμα;

Ἐνίοτε δύο ἢ πλείοτεροι προσδιορισμοὶ, ἢ δύο ἢ πλείοτερα κῶλα ἀποδίδονται εἰς ἓν μόνον ῥῆμα, ὅπερ κυρίως ἀνήκει εἰς τὸ ἓν μόνον ἐξ αὐτῶν, εἰς ὃ δὲ τὸ ἄλλο ἀνάγκη νὰ νοηται ἄλλο τι κατάλληλον· ὡς, Ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην (Ἡροδ. δ'. 106), ὅπου νοητέον τὸ *λαλέουσι* ἢ *ἔχουσι*.—Ἡ μὲν (Θέτις) ἔπειτα εἰς ἄλλα ἄλλο . . . Ζεὺς δὲ ἐὼν πρὸς δῶμα (Ὀμήρ. Ἰλ. α. 534—2), ὅπου νοητέον τὸ *ἔβη*. Τοῦτο καλεῖται καὶ *Σχήμα ἐξ ἀναλόγου*.

§ 231. Τί Σχήμα ἐλλείψεως καλεῖται Βραχυλογία;

Βραχυλογία λέγεται, ὅταν φαίνηται μὲν ἐλλειπόν τι, ἀλλ' ἐνυπόρχη ἐν τοῖς ἡγουμένοις ἢ ἐν τοῖς ἐπομένοις, ὅθεν παραλαμβάνεται κατ' ἀναλογίαν, ἢ συγγενὲς κατὰ τὴν ἔννοιαν, καὶ κατάλληλον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ ἀντίθετον· οἶον, Οὔτε πάσχοντες κακὸν οὐδὲν, οὔτε μέλλοντες (Ἰσοκρ.), ὅπου νοητέον τὸ *πάσχειν*.—Ἀπέπλευσαν, ὡς ἕκαστοι, κατὰ πόλεις (Θουκ. Α. 89.), ὅπου νοητέον τὸ *ἐτάχθησαν* κατὰ τὸ παρ' Ἡροδότου (ἡ. 21) πλήρες—Καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἔξω πιστὴν ἀποδεικνύναι, ἀλλ' ἢ ἀδικὸν τὴν ἐλευθερίαν, ἢ ἀσθενὲς καὶ ἀδύνατος (νοητέον δὲ ἔξω) τιμωρῆσαι τὰ πρὸς Ἀθηναίους, ἦν ἐπίωσιν, ἀφίχθαι (Θουκ. δ'. 85). Οὐχ ἥμισθα (νοητέον *ἀλλὰ μάλιστα*)=μάλιστα· οὐ πολὺς (νοητ. *ἀλλ' ὀλίγος*)=ὀλίγος: Ἀμελήσας, ὧν περ οἱ πολλοὶ (Ἠλ. Ἀπολ. Σωκρ.) νοητέον τὸ ἀντίθετον *ἐπιμέλονται*.—Πυραμίδα δὲ καὶ οὗτος ἀπελίπετο πολλὸν ἐλάσσω τοῦ πατρὸς (Ἡροδ. β'. 134) ἤγουν τῆς πυραμίδος. Αἶμα τί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοίαι (Ἰλ. ρ. 51), ἀντὶ, Χαρίτων ὁμοίαι κόμαις.—Καὶ ἅμα, εἴ πέρ τινες καὶ ἄλλοι, νομίζομεν ἄξιον εἶναι (Θουκ. α. 70), ἐνθα νοητέον

τὸ, νομίζουσι, καὶ ἰσοδυναμεῖ ἢ φράσις τῶ, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους. Καὶ ἐν γένει αἱ φράσεις, εἴπέρ τις καὶ ἄλλος, εἴπέρ που καὶ ἄλλοι, εἴπέρ ποτε καὶ ἄλλοτε, ὡς καὶ αἱ φράσεις, ὡς οὔτις ἄλλος, ὡς οὐδεὶς ἄλλος, ὡς τις ἄλλος, λεγόμενα κατὰ Βραχυλογίαν ἄνευ τοῦ ῥήματος, σημαίνουν τὸ μᾶλλον ἢ μάλιστα.

§ 252. Τί λέγεται Ἀποσιώπησις ἢ Ἀνανταπόδοτον;

Καλεῖται Ἀποσιώπησις ἢ Ἀνανταπόδοτον τὸ Σχῆμα, καθ' ὃ εἰς ἀντιθέτους ὑποθετικούς λόγους ἀποσιωπᾶται διὰ διαφόρους ἐνίοτε αἰτίας τὸ τῆς πρώτης ὑποθέσεως· ὡς, Ἀλλ' εἰ μὲν δώσουσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοὶ (Ἰλ. Α'. 435), ἐνθα νοητέον τὸ συμπέρασμα, καλῶς ἔχει, ἢ παύσομαι—Καὶ ἂν μὲν ξυμβῆ ἢ πεῖρα· εἰ δὲ μή. (Θουκ. γ'. 3), ἐνθα νοεῖται τὸ πρῶτον συμπέρασμα, καλῶς ἔξει, καὶ τὸ τῆς δευτέρας ὑποθέσεως ῥῆμα, ξυμβῆ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Πλεονασμὸς καὶ τὰ ὑπαγόμενα Σχήματα.

§ 253. Τί Ἰδίωμα καλεῖται Πλεονασμὸς;

Πλεονασμὸς καλεῖται τὸ Ἰδίωμα, καθ' ὃ λεχθέν τι ἐπαυχλαυμβάνομεν ἢ τὸ αὐτὸ, ἢ διὰ συνωνύμου· ὡς, ὀνομασμένους κέκληται. — Φύσει πεφυκὸς — Πάλιν ἀθῆς. — Οὕτως ὡσαύτως. — Ἐντεῦθεν προκύπτει καὶ τὸ ἐκ παραλλήλου Σχῆμα, καθ' ὃ ἢ αὐτῇ ἐννοια ἐκφέρεται κατηρατικῶς τε καὶ ἀπορατικῶς· οἷον, Μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥμισυ ἐβλαψεν ὁ πικωνισμὸς (Θουκ. Ζ'. 44.).

§ 254. Τί Σχῆμα καλεῖται Πολυσύνδετον;

Καλεῖται Πολυσύνδετον τὸ Σχῆμα, καθ' ὃ πολλὰ κῶλα ἢ κόμματα συνδέονται διὰ τοῦ καὶ, ἀπ' αὐτοῦ συνήθως τοῦ πρώτου, ἵνα δοθῆ μέγεθος εἰς τὰ λεγόμενα· οἷον, Ἀλλ' ὁ τὴν Εὐ-

βοιαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκάπτων Πορθμὸν, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῶ Φιλιστίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρίᾳ Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑφ' ἐκυτῷ ποιοῦμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλλεις Ἑλληνίδας τινὰς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγάδας κατάγων, πότερον ταῦτα ποιῶν ἠδίκει καὶ παρεσπόνδει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ κτλ.; (Δημοσθ. περὶ Στεφ.)

§ 235. Τί λέγεται Περὶφρασις;

Περὶφρασις ἢ ἐν διὰ δυοῖν λέγεται τὸ Σχήμα, καθ' ὃ τὸ διὰ μιᾶς λέξεως ἐκφράζεται διὰ δύο ἢ τριῶν οἶον, Βίη Ἡρακλέους = Ἡρακλῆς, ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο = Ἀλκίνοος. Οὕτω καὶ τὰ πολλὰ τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων περιφράζονται συνηθέστατα διὰ τοῦ ποιοῦμαι καὶ τοῦ ῥηματικοῦ οὐσιαστικοῦ οἶον, τὴν πρόνοιαν ποιοῦμαι = προνοοῦμαι τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν διδασκαλίαν, τὴν μάθησιν ποιοῦμαι = ἐπιμελοῦμαι, διδάσκω, μαθάνω, καὶ τὰ ἐξ ἧς.

§ 236. Τί Σχήμα λέγεται Παρεμβολή;

Ὅταν ἡ παρένθεσις ἐπεκταθῆ πολὺ, ἀνάγκη ἵνα ἐπαναληφθῆ τὸ πρὸ αὐτῆς λεχθὲν διὰ τῶν αὐτῶν λέξεων ἢ ἄλλων ἰσοδυνάμων καὶ βραχυτέρων, καὶ τοῦτο καλεῖται *Παρεμβολή* οἶον, Ἐπειδὴ δὲ οἱ τύραννοι... κατελύθησαν (ἢ γὰρ Λακεδαιμόνων μετὰ τὴν κτίσιν... καὶ εὐνομήθη καὶ αἰεὶ ἀτυράννευτος ἦν... ἔτη γὰρ ἔστι κτλ). μετὰ δὲ τὴν τῶν τυράννων κατάλυσιν (Θουκ. Α. 48.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐλξίς καὶ τὰ ὑπαγόμενα Σχήματα.

§ 237. Τί λέγεται Ἐλξίς;

Ἐλξίς ἢ Ἐφέλευσις λέγεται τὸ ἰδίωμα, καθ' ὃ δύο κώλων συνδεδεμένων ἢ τὸ ἐπόμενον συμμορφῶναι πρὸς ἐκυτό τὸ ἡγού-

μενον, ἢ τὸ ἠγοούμενον συµμεταβάλλει πρὸς ἑαυτὸ τὸ ἐπόμενον. Τοιοῦτόν τι εἶδόμεν ἐν § 71 καὶ 72 ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν, καὶ ἐν § 140 ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων καὶ κατηγορουμένων καὶ προσδιορισμῶν τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 238 Τὸ σχῆμα Ἐφέλξεως καλεῖται Μεταβολὴ Συντάξεως;

Ἀπροσώπων φράσεων τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπαρεμφάτου οἱ ἀρχαῖοι, τὴν προσωπικὴν προτιμῶντες σύνταξιν, μετέβαλλον εἰς ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, καὶ πρὸς τοῦτο ἐφέλκεται κατὰ γένος τὸ ἐπίθετον, καὶ τὸ ῥῆμα κατὰ πρόσωπον· τοῦτο δὲ καλεῖται *Μεταβολὴ συντάξεως* ἐξ ἀπροσώπου εἰς προσωπικὴν· οἶον (Πλ. Ἀπολ. Σωκρ.), Δίκαιός εἰμι ἀπολογήσασθαι = δίκαιόν ἐστίν ἐμὲ ἀπολογήσασθαι. — Ἄξιός ἐσμεν ἐπενεγκεῖν (Θουκ.) = ἄξιόν ἐστίν ἡμᾶς ἐπενεγκεῖν. — Δηλός ἐστι λυπεύμενος. = δηλόν ἐστι λυπεῖσθαι αὐτόν.

§ 239. Πῶς ἀλλαγῶ ἀπαντάτα; Ἐφέλξις;

Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἰδικοῦ κώλου γίνεται ἀντικείμενον τοῦ ἐξ οὗ ἐξαρτάται, ἢ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς· οἶον, Ὀρῆς, Ὀδυσσεῦ, τὴν θεῶν ἰσχύν, ὄση; = ὄρῆς, ὄση ἐστίν ἡ θεῶν ἰσχὺς; — Τῶν λεγόντων ὑπενοεῖτε, ὡς... λέγουσι (Θουκ. α. 68) = ὑπενοεῖτε, ὡς οἱ λέγοντες λέγουσι.

§ 260. Τίνα τὰ σημειωτέα ἐπὶ τῆς τῶν ἀναφορικῶν Ἐφέλξεως;

Σημειωτέον α. εἰς τὴν φράσιν οὐδεῖς (ἐστίν) ὅστις οὐ, τὸ οὐδεῖς ἐφέλκεται εἰς τὴν πτώσιν τοῦ ὅστις, οἶον, Γοργίας οὐδενὶ ὄτω οὐκ ἀπεκρίνετο (Πλάτ. Μέν. 70) = οὐδεῖς ἐστίν ὄτω Γοργίας οὐκ ἀπεκρίνετο. β'. ἐν ταῖς συσχετικαῖς παραλείπονται μὲν τὰ δεικτικὰ, ἐφέλκονται δὲ εἰς τὴν πτώσιν καὶ πολλάκις εἰς τὸ γένος ἐκείνων τὰ ἀναφορικὰ, παραλείπεται δὲ καὶ τὸ ἐστίν, ὥστε συμπτύσσονται εἰς μίαν πρότασιν· ὡς, ἠδέως χαρίζονται ὄτω σοὶ ἀνδρὶ = τοιοῦτω ἀνδρὶ, οἷος εἶ σὺ (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. θ'. 3). — Φημί γάρ.. τιμωρίαν ἤξειν.. πολὺ χαλεπωτέρην.. ἢ οἷον ἐμὲ ἀπεκτείνατε (Πλ. Ἀπολ. Σω.) = ἢ ταιούτην, οἷα ἐπὶ τὸ ἐμὲ ἀπεκτείναι. — γ'. τοπικὰ ἀνα-

φορικά λαμβάνουσι τὸ εἶδος τῶν παρχλειπομένων δεικτικῶν ἢ ἀντισρόφως· οἶον, διεκομίζοντο εὐθύς, ὅθεν ὑπεξέθεντο = ἐκείθεν, ὅπου ὑπεξέθεντο. (Θουκ. Α. 89). ἐντεῦθεν κατὰ βραχυλογίαν, τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα = τὸν ἐκεῖ πόλεμον δεῦρο ἤζοντα ἐκείθεν. Τοιαύτη δὲ ἔφελξις καὶ σύμπτυξις ἢ βραχυλογία γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν προθέσεων ἐκ καὶ ἀπὸ διήρπαστο τὰ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ξύλλα = διήρπαστο ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τὰ ἐν ταῖς οἰκίαις ξύλλα. (Ξ. Ἀν. Β. 6'. 16). — Ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης. (Θεοφ. Χαρ. Β.) κτλ.

§ 261. Τίνα σχήματα ἀνάγονται εἰς τὴν Ἐφελξιν;

Εἰς τὴν ἔφελξιν ἀνάγεται ἁ. τὸ Ὑπερβατόν, β'. τὸ Χιαστόν. καὶ γ' τὸ Ἠρωθέστερον.

§ 262. Τί λέγεται Ὑπερβατόν Σχῆμα;

Ὑπερβατόν, συνηθέστατον παρ' Ἑλλήσι, λέγεται τὸ Σχῆμα, καθ' ὃ δύο λέξεις εἰς μίαν ἔννοιαν ἀνήκουσαι χωρίζονται διὰ μεσολαβήσεως ἄλλων· οἶον, Καὶ προσναγκαστέον τὴν τοῦ ἀγαθοῦ εἰκόνα ἤθους ἐμποιεῖν τοῖς ποιήμασι (Πλ. Πολ. Γ. 301.) = τὴν εἰκόνα τοῦ ἀγαθοῦ ἤθους. Τοιοῦτον ὑπερβατόν εἶναι μάλιστα σύνηθες εἰς τὰ ἄρθρα καὶ τὰ ὀνόματα εἰς ἀποδίδονται· ὅταν δὲ παρεμπίπτωσι καὶ ἄλλα ἔναρθρα ὀνόματα, διατάσσονται οὕτως, ὥστε τὸ πρῶτον ἄρθρον ἀποδίδεται εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα, τὸ δεύτερον εἰς τὸ παρατελευταῖον, καὶ τὸ τρίτον, ἂν τύχη, εἰς τὸ προπαρατελευταῖον· ὡς, Τὰ τῆς τῶν πολλῶν ψυχῆς ὄμματα = τὰ ὄμματα τῆς ψυχῆς τῶν πολλῶν.

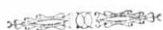
§ 263. Τί λέγεται Σχῆμα Χιαστόν;

Χιαστόν λέγεται τὸ Σχῆμα, καθ' ὃ δύο κῶλα τίθενται κατὰ τάξιν ἐναντίαν πρὸς τὰ προηγούμενα, ὥστε ἡ ἀληθὴς αὐτῶν θέσις παρίσταται διὰ Χ σταυροειδῶς ἀναγινωσκομένων· ὡς τὸ παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Δ. 420), Οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύτων τε καὶ ὀλλυμένων, ἀναγινώσκεται.

οἰμωγὴ X εὐχολὴ
ὀλλύτων X ὀλλυμένων

§ 264. Τί καλεῖται Πρωτότερον Σχῆμα;

Καλεῖται Πρωτότερον τὸ Σχῆμα ἐκεῖνο, καθ' ὃ τὸ φύσει ὕστερον προτάσσεται, τὸ δὲ φύσει πρότερον ἐπιτάσσεται, ὡς, Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι (Ἰλ. 4. 97).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἀνακολουθία.

§ 265. Τί ἰδίωμα λέγεται Ἀνακολουθία;

Ἀνακολουθία ἢ Ἀνακόλουθον καλεῖται τὸ ἰδίωμα, καθ' ὃ τὸ τέλος δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου. Καὶ ἄλλοτε μὲν τίθεται ὀνομαστικῆ, καὶ, παρεντιθεμένων ἄλλων ἰδεῶν, ὁ συγγραφεὺς προσέχων εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ λόγου μᾶλλον ἢ εἰς τὴν τῆς λέξεως σύνταξιν, ἐπιφέρει ῥῆμα ἕτεροπρόσωπον ὡς, Διασκοπῶν τοῦτον (ἦν δὲ τις τῶν πολιτικῶν...), καὶ διαλεγόμενος αὐτῷ (ἐγὼ), ἔδοξέ μοι (Πλ. Ἀπολ. Σωκρ.): ἄλλοτε δὲ ἀρχίζει ὁ λόγος διὰ δοτικῆς, καὶ τελευτᾷ εἰς ὀνομαστικὴν ὡς, τοῖς Συρακοσίοις κατάληξις ἐγένετο.. ὀρῶντες (Θουκ. ζ'. 42), ἀντι ὀρῶσι, διότι = οἱ Συρακοσῖοι κατεπλάγησαν ὀρῶντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Σχῆμα κατὰ Σύνεσιν.

§ 266. Τί λέγεται Σχῆμα κατὰ Σύνεσιν;

Σχῆμα κατὰ Σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ ροοῦμενον λέγεται, ὅταν ἡ σύνταξις γίνηται κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν λέξιν. Τοῦτο δὲ γίνεταί α. κατὰ φαινομένην παράβασιν τῶν κανόνων περὶ ὀνομαστικῶν καὶ ὡς ὀνομαστικῶν προσδιορισμῶν, οἷον, τὸ μειράκιον (= ὁ υἱός) ἐστι καλός. ἢ πόλις (= οἱ πολῖται) ἀπῆλθεν ἔργατες. — Ἐθνη πολλὰ ὀρνίθων (= ὀρνίθες πολλὰ)

πετόμεναι. 6'. κατὰ φαινομένην πρᾶξασιν τῶν περὶ ὑποκει-
μένου καὶ ῥήματος κανόνων· οἷον, τὸ στρατόπεδον (περιληπτι-
κόν, ἰσοδύναμον τῷ στρατιῶται) ἀνεχώρου· τὰ ξύλα (σύν-
ταξις Ἀττικὴ τῶν οὐδετ. πληθ.) σήπεται ὕμνοι τέλλεται (Πιν-
δαρικόν Σχῆμα).

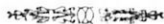

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Σχῆμα Ὀμοιόπτωτον.

§ 267. Τί λέγεται Σχῆμα Ὀμοιόπτωτον;

Ὀμοιόπτωτον ἢ καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται τὸ Σχῆμα, καθ' ὃ τὴν γενικὴν δικαιρετικὴν ἢ σχετικὴν, τὴν τὸ ὅλον περι-
στῶσαν, συμμορφούμεν κατὰ πτώσιν πρὸς τὴν πτώσιν τοῦ μέ-
ρους ἢ τῶν μερῶν. οἷον, Οἱ δὲ (ἀντὶ τούτων δὲ) κληρὸν ἐση-
μήσαντο ἕκαστος. (Ἰλ. ἡ. 175) — Οἰκίαι (ἀντὶ, τῶν οἰκιῶν)
αἱ μὲν πολλαὶ πεπτώκεσαν, ὀλίγα δὲ περιῆσαν (Θουκ. ἀ. 89.).
— Μαρτυρεῖ δὲ μοι (ἀντὶ μου) τῆ γνώμη (Ἡρόδ. Β. 48). Τί
δὲ σε (ἀντὶ σου) φρένας ἔκετο πέθος (Ἰλ. Α); Τοῦτο καλεῖται
καὶ Ἀντίπτωσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Σχήματα διάφορα καὶ τρόποι.

§ 268. Ἐπειδὴ πολλάκις ἡ Γραμματικὴ ἀναγκάζεται ν' ἀ-
ναφέρει τὰ συχνότερα εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς σχήματα
τῆς λέξεως ἢ τῆς διαοίως, περὶ ὧν ἐν ἐκτάσει πραγματεύεται
ἡ Ῥητορικὴ τέχνη, ἐντεῦθεν οὐδόλως περιττὸν φαίνεται νὰ δια-
λάβωμεν διὰ βραχέων τὰ συνηθεστερα τῶν τοιούτων σχημάτων.

Α'. Σχήματα λέξεως.

Α'. Μεταφορά, ἢ καὶ μερικώτερον Κατάρχησις λεγομένη,
ἔστιν ἐκ τῆς κυρίας σημασίας ἢ λέξεως φέρηται εἰς ἄλλαν μὴ κυ-
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ το Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ρίαν. οἶον, ποιμὴν λαῶν = ἄρχων, κορυφή καὶ κνήμιαι καὶ ὀφρύες καὶ πόδες ὄρους, κτλ.

Β'. *Συγκεκριμένη*, 1) ὅταν συνεννοῆται τὸ ὅλον μετὰ τοῦ μέρους, οἶον Τοῖην κεφαλὴν ποθέω, ἀντὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον· 2) ὅταν λαμβάνονται τὰ πολλὰ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς, οἶον, στήθη ἀντὶ στήθος· 3) ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς κατασκευάσματος· οἶον, σίδηρος = ξίφος· 4) τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἴδους, οἶον, ὄρνις αἴσιος = οἰωνὸς αἴσιος· 5) τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους· οἶον, ἄρτος τροφή. 6) τὸ προηγούμενον ἀντὶ τοῦ ἐπομένου· οἶον ἡὼς ἀντὶ ἡμέρα, διότι ἡὼς εἶναι ἀρχὴ τῆς ἡμέρας.

Γ'. *Μετωνομία*, ὅταν λαμβάνηται 1) ἡ αἰτία ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος· οἶον, Δήμητρα (ἡ εὐρύσσει τὸν σίτον), ἀντὶ σίτος· Βάκχος, ἀντὶ οἶνος· Ποσειδῶν, ἀντὶ θάλασσα· Ἄρης, ἀντὶ πόλεμος· 2) τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· οἶον, πόλις ἀντὶ πολῖται· 3) τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου· οἶον, πλοῦτος ἀντὶ πλούσιοι· Θεραπεία ἀντὶ θεράποντες· 4) τὸ σημεῖον ἀντὶ τοῦ σημειομένου· οἶον, ἐλαία ἀντὶ εἰρήνη· δάφνη ἀντὶ νίκη.

Δ'. *Ὄνοματοποιία*, ὅταν τὸ ὄνομα πλάττηται ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ σημειομένου· φλοῖσθος ἡ κίνησις τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης· βόμβος τῶν μελισσῶν ἡ φωνή· οὕτω καὶ πάταγος, δοῦπος κτλ.

Ε'. *Μετάληψις*, ὅταν λέξις ἰσοδυναμῆ με δευτέραν, ἡ δὲ δευτέρα ἔχη δύο σημαίνόμενα, καὶ ἡ πρώτη λέξις λαμβάνηται ἀντὶ τοῦ δευτέρου σημειομένου τῆς δευτέρας· οἶον, Ἐρῆς, κακὴ γλήγη = ἔρρε, δειλὸν κοράσιοι, διότι γλήγη σημαίνει τὴν τοῦ ὄφθαλμοῦ κόρη, κόρη δὲ καὶ τὴν παρθένον.

Ζ'. *Ἀντιμέρεια*, ὅταν λαμβάνηται μέρος τι λόγου ἀντ' ἄλλου· οἶον τὸ ὑπερβάλλον ἀντὶ ἡ ὑπερβολή· τὸ δεδιός ἀντὶ τὸ δέος· παραιεσιν καὶ ἀξίωσιν ἔχομεν ἀντὶ παραιούμεν καὶ ἀξιοῦμεν.

Σχήματα κατὰ πλεονασμόν.

Ὄταν τίθεται ἐν τῷ λόγῳ πλεόν τι πρὸς τὸ ἀναγκαῖον, δι' οὗ ὁ λέγων ἐμποιεῖ πάθος εἰς τὸν ἀκούοντα, τότε ἀποτελεῖται τὸ τοῦ πλεονασμοῦ σχῆμα, οὗ εἶδη εἶναι τὰ ἐξῆς.

Α'. Ἐπαράληψις τῆς αὐτῆς λέξεως· οἶον, Πονηρὸν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρὸν ὁ συκοφάντης αἰεί, καὶ πανταχόθεν εἰσέσκων καὶ φιλαίτιον (Δημ. περὶ Στεφ. 307).

Β'. Ἐπαραφορὰ, ὅταν τὰ κῶλα ἢ τὰ κόμματα ἄρχονται ἐκ τῆς αὐτῆς λέξεως, καὶ οὕτως εἰς μὲν τὸ ὕψος τοῦ λόγου δίδωμεν κάλλος καὶ μεγαλοπρέπειαν, εἰς δὲ τὰς ἀποδείξεις προσθέτομεν τόνον τινὰ οἶον, Μέχρι τούτου Λαοθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προὔδωκεν Ὀλυμπον. Μέχρι τούτου Τιμόλαος, ἕως ἀπόλεσε Θήβας. Μέχρι τούτου Εὐδίκος καὶ Σίμος, οἱ Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν (Δημοσθ. περὶ Στεφ.).

Γ'. Ἀντιστροφή, ὅταν τὰ κῶλα τελευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν, ὅπερ εἶναι κάλλους ποιητικόν οἶον, Πρώτισταί τι τῶν ἡμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄφρωνος Αἰσχίνης. Ἀντέκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἶον οὐκ ἔδει; Πάρεστιν Αἰσχίνης. (Δημ. περὶ Στεφ.).

Δ'. Συμπλοκή, ὅταν γίνηται Ἐπαραφορὰ ἅμα καὶ Ἀντιστροφή· οἶον Ἐπὶ ταυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατικὴν καλεῖς. (Δημοσθ. περὶ Παραπροσβ.).

Ε'. Ἀναδιπλωσις, ὅταν τὸ ἐπόμενον κῶλον ἢ κόμμα ἄρχεται ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως, εἰς ἣν τελευτᾷ τὸ ἡγούμενον οἶον, Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ· ἐμὲ δ', εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν αὐτόν, οὐκ ἂν ἐγράφατο (Δημοσθ. περὶ Στεφ.).

ΣΤ'. Ἐπάραδος, ὅταν ἐν τῷ δευτέρῳ κῶλῳ ἐπαναλαμβάνονται αἱ λέξεις τοῦ πρώτου κατὰ τάξιν ἀντίστροφον οἶον, Οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὐ, ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβηται (Δημοσθ. περὶ Παραπροσβ.).

Ζ'. *Κλίμαξ*, ὅταν ὁ λόγος προχωρῇ βαθμῆδεν, καὶ τούτῳ μὴ ὥστε ἡ τελευταία λέξις τοῦ ἡγουμένου κώλου γίνεται ἀρχὴ τοῦ ἐπομένου, καὶ οὕτω καθεξῆς ὥστε ἡ κλίμαξ εἶναι συνεχῆς ἀναδίπλωσις· οἶον, Οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψα δέ· οὐδὲ ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δέ· οὐδὲ ἐπρέσβευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δὲ Θεβαχίους (Δημοσθ. περὶ Στεφ.)

Η'. *Πολύπτωτον*, ὅταν ἡ αὐτὴ λέξις ἐπαναλαμβάνηται κατὰ διαφόρους πτώσεις, γένη ἢ ἐγκλίσεις· οἶον, Σὺ δ' ἀπει-
λεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας κατλ. (Δημοσθ. κατ' Ἀριστογ.).

Θ'. *Συριωνυμία*, ὅταν μετὰ πάθους τοῦ λέγοντος ἐπανα-
λαμβάνηται τὸ αὐτὸ διὰ διαφόρων ταυτοσήμων σχεδὸν λέ-
ξεων· οἶον, ὡς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον, καὶ τὸν ὄχλον συνει-
λεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ὤκνησαν, εἴκασαν, οὐδεὶς ἤψατο
(Δημ. κατὰ Μειδί.)

Γ'. Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν.

Α'. *Ὁμοιοτέλευτον*, ὅταν τὰ κῶλα ἢ κόμματα τελευτῶ-
σιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν· οἶον, ἑκατὸν δὲ τριήρεις πρὸς
ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δὲ ἰππέας
προσκατεσκευασάμεθα, καὶ τριακοσίους τοξότας Σκύθας ἐπι-
άμεθα (Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ.).

Β'. *Ἰσοκῶλον* μὲν, ὅταν τὰ κῶλα ἦναι ἴσα· οἶον, τοὺς μὲν
θεοὺς φοβοῦ· τοὺς δὲ γονεῖς τίμα· . . . τοῖς δὲ νόμοις πείθου
(Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν.). *Πάρισον* δὲ, ἐὰν τὸ αὐτὸ ἦναι καὶ
ὁμοιοτέλευτον· οἶον, Ἄ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς με-
λέταις· ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλαμβάνανε ταῖς ἐπιστήμαις
(ὁ αὐτός).

Γ'. *Ἀντίθετον*, ὅταν τὰ κῶλα ἦναι ἐναντία κατὰ τὴν λέ-
ξιν· οἶον, Πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἡπίρου, πεζεῦσαι δὲ διὰ τῆς
θαλάσσης (Ἰσοκρ. Πανηγυρ.).

Δ'. *Κύκλος*, ὅταν τὸ ἐπόμενον κῶλον τελευτᾷ εἰς τὴν

, αὐτὸς ἢ ἀρχεται τὸ ἡγούμενον ὄιον, σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτῃς ὁ πατήρ, εἴπερ ἦν ὅμοιος σοὶ (Δημοσθ.).

Δ'. Σχήματα διανοίας.

Α'. *Ἀντιπαράθεσις*, ὅταν ἐναντία ἔννοιαι συγκρίνονται πρὸς ἀλλήλας καὶ μάλιστα διὰ λέξεων ἀντιθέτων κατὰ τὸ *Ἀντίθετον σχῆμα*, καὶ οὕτω γίνεται ζωηροτέρα ἢ τῶν ἐναντίων ἐντύπωσις ὄιον, Ἐδίδασκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελοῦμην ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησιάζον ἐτριταγωνίστηκες, ἐγὼ δ' ἐθεώρουν ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ' ἐσύριττον ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι πάντα, ἐγὼ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐὼ τᾶλλα κτλ. (Δημοσθ. περὶ Στεφ.).

Β'. *Ἐμφρασις*, ὅταν ἐν τῇ λέξει ὑποκρύπτηται ἔννοια περισσοτέρα τῆς σημασίας αὐτῆς ὄιον, τί τὸν σύμβουλον ἔδει λέγειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμὲ (Δημοσθ. περὶ Στεφ.); ὅπου τὸ *Ἀθήνησι* δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τὰς φιλελευθέρους καὶ φιλοτίμους καὶ ἐναρέτους Ἀθήνας.

Γ'. *Παραλείψις*, ὅταν ὁ λέγων προσποιῆται ὅτι παραλείπει, καὶ παραλείπη τινὰ, ἅπερ ὅμως δὲν παραλείπει κυρίως, ἀλλὰ μηχανάται τὸ σχῆμα ἵνα ἐμβάλῃ εἰς μείζονα ὑπόψιν τοὺς ἀκροατάς, καὶ ἅμα ἵνα μὴ κάμῃ ἐντελῆ τῶν πραγμάτων ἀπόδειξιν, δύσκολον ἴσως ἢ ἀσύμφορον αὐτῷ οὔσαν ὄιον, τὴν μὲν ἀσέλγειαν καὶ τὴν ὕβριν Μειδίου, καὶ τὰ λοιπὰ ἄπειρα ὄντα κακὰ, ἐάσω (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.). Προσποιεῖται δ' ἐπίστευσις ὁ λέγων ὅτι παραλείπει τὰ ἴδια ἑαυτοῦ κατορθώματα διὰ μετριοφροσύνην ὄιον, Ἐν δὲ τοῖς ἰδίοις, εἰ μὴ πάντες ἴστε, ὅτι κοινὸς καὶ φιλόανθρωπος, πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρκῶν, σιωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι (Δημοσθ. περὶ Στεφ.).

Δ'. *Ἀποσιώπησις*, ὅταν διακόπτωμεν τὸν ὅποιον ἠρχίσασθαι λόγον, εἴτε διὰ τὸ λυπηρὸν καὶ ἀπνευκταῖον τοῦ πράγματός, εἴτε διὰ τὴν αἰσχροσύνην αὐτοῦ ὄιον, Οὐ γὰρ ἐστὶν ἴσον

νῦν ἐμοὶ τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τούτῳ μὴ ἐλεῖν τὴν γραφήν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου (Δημοσθ. περὶ Στεφ.).

Ε'. Ὑποφορά, ὅταν ὁ λέγων ἐρωτῶν τοὺς ἀκροατὰς ἢ τὸν ἐναντίον, ἢ αὐτὸς ἐκυτόν, ἐπιφέρῃ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀμέσως τὴν ἀπόκρισιν ἐκείνου. Ἀρθυποφορά δὲ, ὅταν ἀμέσως αὐτὸς ἀπαντᾷ εἰς τὴν ὑποφοράν· οἶον, Τίνα, ὃ πρὸς τῶν θεῶν, εἴχετε εἰπεῖν πρόφασιν δικαίαν, ἢ καλήν; Ὅτι νῆ Δία ἀσελγῆς ἐστὶ καὶ βδελυρὸς; ταῦτα γὰρ ἐστὶ τάληθῆ. Ἀλλὰ μισεῖν ὀφείλετε, ὃ ἄνδρες δικασταί, τοὺς τοιοῦτους δῆπου. . . Ἀλλ' ὅτι πλούσιός ἐστιν; Ἀλλὰ τοῦτό γε τῆς ὕβρεως αὐτοῦ σχεδὸν αἷτιον εὐρήσετε ὄν. . . Τί οὖν ὑπόλοιπον; Ἐλεῆσαι, νῆ Δία; . . . Ἀλλ' ἴστε δῆπου τοῦθ' ὅτι τοὺς ἀδίκως τι πάσχοντας, ὃ μὴ δυνήσονται φέρειν, ἐλεεῖν προσήκει, οὐ τοὺς ὧν κειποιήκασιν δεινῶν δίκην διδόντας (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.).

ΣΤ'. *Εἰρωνεία*, ὅταν μετὰ πικρίας λέγωνται τὰ ἐναντία τοῦ ἀληθοῦς· οἶον, ὃ χρηστός οὗτος, ὃ τοὺς νόμους σεβόμενος καὶ τὴν πολιτείαν συνιστῶν, ἀντὶ ὃ κακὸς οὗτος καὶ παράνομος καὶ τῆς πολιτείας φθορεὺς· ὃ θαυμάσιος, ἀντὶ ὃ γέλωτα ὀφλισκάνων· τίμιος ἀντὶ ἑπινειδιστος. « Ἐκείνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς, ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντῃ μὲν καὶ τεσσαράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἤρξαν ἐκόντων. . . νυνὶ δὲ πῶς ἡμῖν ὑπὸ τῶν χρησίων τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει (Ὀλυθ. γ'); » Τὸ σχῆμα τοῦτο συμπίπτει μετὰ τῆς λεγομένης Ἀντιφράσεως.

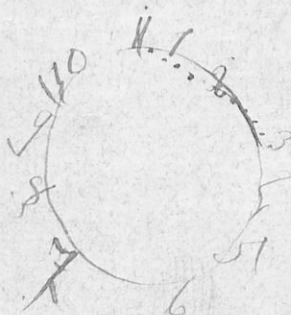
Τ Ε Λ Ο Σ.

- Σελ. 3. σίχ. 13. μετὰ τὸ, ἐλπίζειν (τινά)· πρόσθετος, γ'·
 εἰς τὰ ῥήματα, φασί, λέγουσιν, ὁμο-
 λογηῦσιν ἐννοεῖται τὸ τινὲς ἢ οἱ ἄν-
 θρωποι.
- » 19. » 7. διὰ γενικῆς, γράφε, διὰ δοτικῆς.
- » 32. » 32. μετὰ τὸ, καίτοι ἦν, πρόσθετος, θ'. ὑπο-
 θετικῆ, οἶον, φιλομαθῆς ὧν=ἐάν ᾔς.

[Handwritten notes in a box, possibly a list or index, with some illegible text.]

Luzboian

D $\int$ ³⁸⁻ 39 + 40 + 41.
 K $\int$ 109 + 110 + 111. —

and by hand

